

31/9/24

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1927-వ నం నవంబరు నెల 22-వ తేది మంగళవారము } No. 195
నంపుటము ౧౫ } శ్రీ సభ వనామనంవత్సర శాస్త్రీకమాన బహుళ త్రయోదశి. } సంచిక ౧౯౩

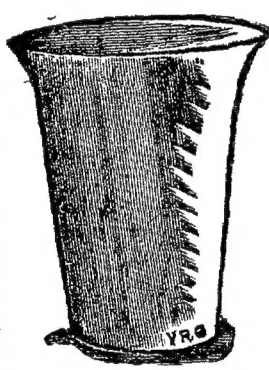
అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములు తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంతోషింపజేసింది.
పంచభావ చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీనా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండగలది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు
తేక
249, ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్, బా

మీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయ మేమన?

మా దుకొణమందు లావాదేవిచేసినవారిలో నూటికి నూరుగురు సంతృప్తిజెంది రనుటయే.

బంగారు వెండి నగలయందు ఏ రకములో ఏకాలతయందు కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. సవరం బంగారుకు నీమ వెండికి
పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేనివి వాఫసు తీసుకొనబడును. ఒక బేరముచేసిన అన్నియు విశద మగును.

తంతివిలాసము: } ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ, } పెలిఫోన్
"ఉమ్మడియార్" } (1842-1) నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. } నెం 2802

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు
వ్రాయుటకు రూ. 1-0-0 పై ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 సంతృప్త
ఫలము వ్రాయుటకు రూ. 5-0-0 ఏ. పి. ఖర్చులు తేరు.
ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు
జయము నొసగు శ్రీ ముబ్రహ్మణ్యకవచము రూ. 2-8-0
శ్రీ శివముబ్రహ్మణ్యశ్లోకవచ నిలయము,
8860 తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించిన 6 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ. 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు
కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము
పొందుట "జయనీకరణి" తాయకు 1 కి రూ. 2-0-0. ఏ. పి.
ఖర్చులు. 0-4-0. 2598
వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరు త్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

పీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివర కే అందరికిని

బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియని వారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా తోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తెప్పించి, ఒకదాని వాడిన మీరు విక్రీతి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. ప్రతిదినము, అడుగకయే
మాకు ఎచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబలిదర్శనము.

ఇవి మేలైనకస్తూరి, కంకుమపువ్వు, అపూర్వమైనద్రవ్యము మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రోక్తముగా తయారు
చేయబడినవి. తాంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. పలువిధజ్వరములు, దగ్గులు, శీతలము
అల్సము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు పడినెము, ప్రక్కల ఈడ్పు, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము
బలహీనత మొదలగువాటికి వ్రజాయుధమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిలెల్లలు ముసలివారు మొదలగువారికి
అవ్యతసమానము. 250-300 మాత్రలు గల ఖుడ్డి 1 కి ధర రూ. 0-4-0 6 పోట్లు ఖర్చు 0-4-0 జి. పోట్లుఖర్చు
తో సహా రూ. 1-8-0, 12 కి రూ. 2-8-0, 25 కి రూ. 5-8-0. 594

భిషగ్గర్త పాశ్యపు మొకటాచల పండితులు, పొప్పైటరు.

శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్య శాల, మైసూరు.

కలరాకు

తిమోషుమైన మందు

విషాచినివారిణి

గత యిరువది సంవత్సరముల నుండియు అనేక
కప్రాణులను రక్షించి ఖ్యాతిపొందియున్నది.
ప్రతి యింటను ప్రతిమనుష్యుని వద్దను యీ కాల
ములో ముఖ్యముగ వుంచుకొనవలెను. కలరా
నిరోధకములకేగాక జిగట నెత్తురు అజిర్ణ హారకములకును
ములకును ప్రపయోగించును. 3814
మెరు 1-2-0 డజన్ రు 12-0-0

ఆయుర్వేద భూషణ నోరి రాఘవశాస్త్రి,
ఏ. కె. ఏ. సి. ఆయుర్వేద నిలయం బెజవాడ.

కృష్ణాపూర్ణసి-బెడ-న-డ

ఇందు డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే
సమస్తాయుర్వేద నామములు తయారుచేయబడినవి. అవి
చాక. కోరినచో ఏ. సి. గ. సంపాదించు. ఇటులాను
ఉచితము. ప్ర. ౧౦౩

నానాత్యాన్వేషణము

గాంధీమహాత్మునిచరిత్ర

4-వ భాగము 26-వ ప్రకరణము

సత్యాగ్రహ ప్రారంభము

జోహన్నబుర్గులో పరిస్థితులు సత్యాగ్రహమున కనుకూలముగా నేర్పడుచున్నవి. నేను బ్రహ్మచర్యము నవలంబించు బయ్యే దానికి మొదటి సాధనయైనది, నా జీవితమునందు జరిగిన విషయములన్నియును రహస్యముగా నన్ను సత్యాగ్రహమునకే సిద్ధపరచుచుండెనని నే నపుడు గ్రహింపగలిగితిని. మేము సత్యాగ్రహమునబడిన పద్ధతి నవలంబించు సరి కాపేరు వాడుకలో లేదు. మే మాపద్ధతి నవలంబించినపుడు దాని నేమనవలెనో నాకే తెలియలేదు.

గుజరాతీభాషలో గూడ సాత్వికనిరోధ (పాసివిరెజ్ షన్సు) మని యేదానిని పిలుచుచుండిరి. "సాత్విక నిరోధము" గుర్తులులనా రవలంబించు సాధనము, అదిచాల సమచిత్రమైనది. ద్వేషముననుకూలము అది కలుగును. అది చివరకు దౌర్జన్యముగా పరిణమించును" అని ఒక పాశ్చాత్యుల సభలో మా ఉద్యమమును నిరసించిరి. అటులైన మా ఉద్యమము వారు నిరూపించిన పాసిపురిజ్ షన్సు కాదని వారికి నేను తెలిపి దానినిగ్రహములను వివరించితిని. అందువలన మేముక క్రొత్తపేరును యొచింపవలసి వచ్చినది.

నా కేదియును తోచలేదు. ఆ విషయమున మంచి నూచనచేసినవారికి బహుమాన వియ్యబడునని యిండియను ఒపిని యను ప్రతికలో ప్రకటించితిని. సదాగ్రహమును పదమును మగనలాలుగానిది నూచించెను. సతీతనగా నిజము. అగ్రహమునగా దీక్ష, సత్యాగ్రహమునగా సత్యముకొరకు దీక్షబూనుట ఆదేశికి బహుమాన వియ్యబడెను. నేను సదాగ్రహమును సత్యాగ్రహముగా మార్చితిని. తదాదిగా గుజరాతీభాషలో ఆపదమునే వాడ నారంభించిరి.

నేని సత్యాగ్రహ చరిత్రలో చాలభాగము యెరవాడ చెరసాలలో నుండగానే వ్రాసితిని. నన్ను విడుదలచేసినప్పటికి దానిని పూర్తిచేసితిని. ఇది దక్షిణాఫ్రికాలో నాజీవితచరిత్రయే. దానిని నవతీనను ప్రతికలో గుజరాతీభాషలో ప్రకటించితిని. పిమ్మట గ్రంథరూపముగూడ ప్రకటించబడెను. శ్రీ యుక్త వాల్మీకిగోవిందజీ దేశాయిగారు కలెంటుధాటు ప్రతికలలో ప్రకటించగోరి దానిని ఆంగ్లమున కనువదించుచుండిరి. కాని నే నపుడు దీని నాంగ్లమునగూడ త్వరలో గ్రంథరూపమున ప్రకటించదలచితిని. దక్షిణాఫ్రికాలో నా సత్యాగ్రహచరిత్ర నిదివరకు గుజరాతీభాషలో చదివయుండని గుజరాతీ సోదరు లీపుడైన దానిని చదువగోరెదను. ఆ గ్రంథములో వ్రాయబడని జీవితాంశములను మాత్రమే ముందు రాగలప్రకరణములలో నేను వ్రాసెదను. అటుపిమ్మట భారతదేశములో నా అనుభవమునుగూర్చి వ్రాసెదను. కావున యీ ప్రకరణములను సరిగా గ్రహింపగోరువారు సత్యాగ్రహచరిత్రయను గ్రంథమునుగూడ చదివినచో విషయములు బాగుగా జోధపడును. (మో.కా. నాంధి, ఎం.యిండియా 17-11-27)

VOLKART
ENGINEERS

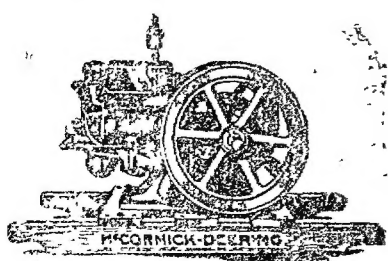
ఆర్మినియమ్ పీప్, మదరాసు

ఇంటర్నేషనల్ హార్వెస్టర్ ఇంజన్

సులభముగా ఆరంభించుచుండును

ఎక్కువ లాభములు

ఖర్చు తక్కువ గలుగజేయును

ఖద్దరునిధికి దక్షిణదేశమున వసూళ్లు

ద్రవిడ కేరళములు

చెట్టివాడు	27062-12-0
చెన్న పట్టణము	21772-9-4
మధుర	14498-5-9
కోయంబుత్తూరు	11802-5-5
తిరుచనాపల్లి	11251-18-7
తంజావూరు	11004-12-10
తిరువల్వేలి	10467-7-9
కేరళము (బ్రిటిషు)	8594-1-2
రామనాథపురం	7669-7-5
ఉత్తర ఆర్కాడు	6870-12-8
తిరువాన్కూరు	6654-10-4
కొచ్చి	6489-6-0
దక్షిణ ఆర్కాడు	5818-4-1
చెంగల్పట్టు	3881-15-3
నేలం	3112-1-7
పుదుక్కోట	1456-0-5
మొత్తము ద్రవిడ కేరళములలో	157851-18-2

కర్నాటకము

	157 851-18-2
దక్షిణకన్నడము	5944-6-5
గుజరాతు వరదలకు	180-0-0
	168926-3-7
శాంతివ్యయములు	20-18-10
	168905-5-9
మైసూరు ఆర్కాడుశాంతి	154777-18-9
తిరువూరు ఖాదీవస్త్రాలయము	5810-5-0
ఈశోడు తంతుకారక సంఘము	3817-8-0
	168905-5-6

(ఎం.యిండియా 10.11-27)

ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ

'విద్యా' పరీక్ష

ఓరియంటల్ ట్రైబియన్ పరీక్షలనుగూర్చి, విశేషించి 'విద్యా' పరీక్షనుగూర్చి పూర్వోక్తమగు యూనివర్సిటీ నిబంధనలయం దిట్లుగలదు.

1. 'విద్యా' పరీక్షకు ప్రయత్నముగా జరుపుకోదలచినవారికి దత్తర్జీకాలమునకు 25 సంవత్సరముల వయస్సు ఉండవలయును.

2. మతీయును వారు ఎం. టెన్సు పరీక్ష చేసి, లేక ఇంటర్మీడియేటు తెలుగుపరీక్ష చేసి జదివి, ఆ పరీక్షలకు హాజరై కృతార్థులై యుండవలయును.

ఇందు రెండవనిబంధన యుక్తముగానున్నది. ఏలన, అది ప్రయత్నముగా పరీక్షకు హాజరగువారి జ్ఞానమును పరీక్షించునట్టిది. మతీ కేసుదటి నిబంధన యేల? 25 వత్సరముల వయస్సుకలవారే 'విద్యా' పరీక్షకు ప్రయత్నముగా హాజరగుటకు దగుదురా? లేదేమిట కా? 25 ఏండ్ల వయస్సుకలవారేనా బుధిమంతులు? చిటుకుక వయస్సువారు బుధిమంతులు కా? ఏండ్లు మీరినవారియందు మనము శుభంబు నెందఱజూచుటలేదు?

19, లేక 20 సంవత్సరములు ఈడుగలవారు అత్యంత మేధావులు ఎందరు లేరు? వలసినచో ఈ వయోనిబంధనమును దొలంగించి విద్యా పరీక్షకు హాజరు కాగోరువా రెల్లరును వి. ఏ. తెలుగు పరీక్షకు హాజరై కృతార్థులై యుండవలయును అను నియమము నేర్పరుదగునాగూడదా? చక్కగా జరుపుకొని ఉత్తమునైన ప్రతిభ కలిగి వయస్సు తగినంతమాత్రాన ఎవడేని విద్యా పరీక్షకు హాజరగుటకు అనర్హుడా? ఎటువంటి న్యాయమిది! ఆంధ్ర యూనివర్సిటీ ఈ మాత్రములోచింప వలదా? కాబట్టి నేను నెనేలు సభ్యులను వేడికొనుట ఏమనగా: ఈ వయోనియమమును దీసివై వలసినది. తప్పక తీసివై వలసినది. నెనేలులో దెనుంగుకు సభ్యులగు శ్రీవల్లభ చిన సీతారామస్వామి శాస్త్రిగారిని ఇల్లు బిల్లునొకటి ప్రతిపాదించవలయుననియు దానిని అంగీకరింపవలయునని ఇతర సభ్యులను ప్రార్థించుచున్నాను.

భీమరాజు సత్యనారాయణ,
నెల్లు.

అఖిలభారత ఖాదీ ప్రదర్శనము

(సమావేశకర్తల ప్రకటన)

రాజోవు కాంగ్రెసు సందర్భమున అఖిల భారత ఖాదీ ప్రదర్శనము స్వర్పించు వద్ద జరుపబడును. దీనికిని, కాంగ్రెసు సందర్భముననే జరుపబడు అఖిలభారత వ్యవసాయక పారిశ్రామిక ఖాదీ కళా ప్రదర్శనమునకును యెట్టిసంబంధమును లేదు. ఇది ప్రత్యేకముగా అఖిలభారత చర్యసంఘముచే జరుపబడును.

దేశమందలి వివిధరాష్ట్రములలో ఖాదీపరిశ్రమ యెంత అభివృద్ధికివచ్చియున్నదో జూపుటయను, ఖాదీ ఉత్పత్తిశీల్య వివిధమార్గములకు ప్రజలను జూపి, ఖాదీ యుద్యమమునందు వారికి అభిమానోత్సాహములను కలుగజేయుటయను, యీ ప్రదర్శనముయొక్క ముఖ్యోద్దేశములు.

దూదియేమిటయందును నూలువడుకుటయందును పోటీ పరీక్షలు జరుపబడును. ఖాదీపరిశ్రమ పూర్వకాలమునం దెట్టి స్థితిలోనుండెనో, ప్రస్తుతకాలము దెట్టిదటో నున్నదో, భావి కాలమున దెట్టి యభివృద్ధికి రాగలదో యీ విషయములగుర్చి ఉపన్యాసము లొసగబడును. 1920 సంవత్సరమునుండి ఖాదీ పరిశ్రమయందు కాబడిన యభివృద్ధి పటములములమునను లాల తరు బొమ్మలములమునను ప్రదర్శింపబడును.

ప్రదర్శన ఆవరణలో అన్నిరకములు, రంగులు, అద్దకము లుగల ఖద్దరు వస్త్రములు న్యాయమగునెలకు విక్రయింపబడును. పోటీపరీక్షలు

1. ఈడిగున వివరింపబడిన పరిశ్రమలలో పోటీపరీక్షలు జరుపబడును.

(ఎ) ఏకుబద్దతో దూదియేమిట.

(బి) రాట్నముతో నూలువడుకుట (సన్నరకము)

(సి) రాట్నముతో నూలువడుకుట (త్వరితము)

(డి) తక్కితో నూలువడుకుట.

2. దూదియేమిట పరీక్ష ఒకగంటకాలమువరకు జరుపబడును. పోటీదారు లందరికి దూదిసప్లయ చేయబడును. ఎక్కువయేమిటయే యేట కొకబహుమానము, మంచిరకము యేమిటయేయేట కొక బహుమానము యివ్వబడును.

3. తక్కితో నూలువడుకు పరీక్ష ఒకగంటకాలమువరకు జరుపబడును. సన్నరకమునూలు వడుకుటకొక బహుమానము, త్వరితముగా వడుకుటకొక బహుమానము యివ్వబడును.

4. రాట్నముతో నూలువడుకు పరీక్ష రెండుగంటలకాలమువరకు జరుపబడును. పోటీదారులు తమరాట్నములను యేమిటను తెచ్చుకొనవలయును. సన్నరకము నూలువడుకుట కొకబహుమానము, త్వరితముగావడుకుటకొక బహుమానము యివ్వబడును.

5. దేశమందలి అన్ని రాష్ట్రములవారును, నేతవృత్తిలో నున్నవారు లేనివారుగూడ, సదరుపోటీపరీక్షలలో పాల్గొనవచ్చును. పోటీపరీక్షలకు హాజరు కావలమిన్నవారెల్లరు తమ దరఖాస్తులను డిశంబరు 15 వ తేదీలోగా పంపవలయును.

6. ప్రయాణఖర్చులు, యితరఖర్చులు అన్నియుపోటీదారులే భరింపవలయును.

7. పోటీపరీక్షలకు సంబంధించిన జాబులను "కాంపెటిషన్సు" అను గురుతుపెట్టి యీ దిగువ వై విలాసమునకు పంపవలయును.

ఆర్గనైజరు

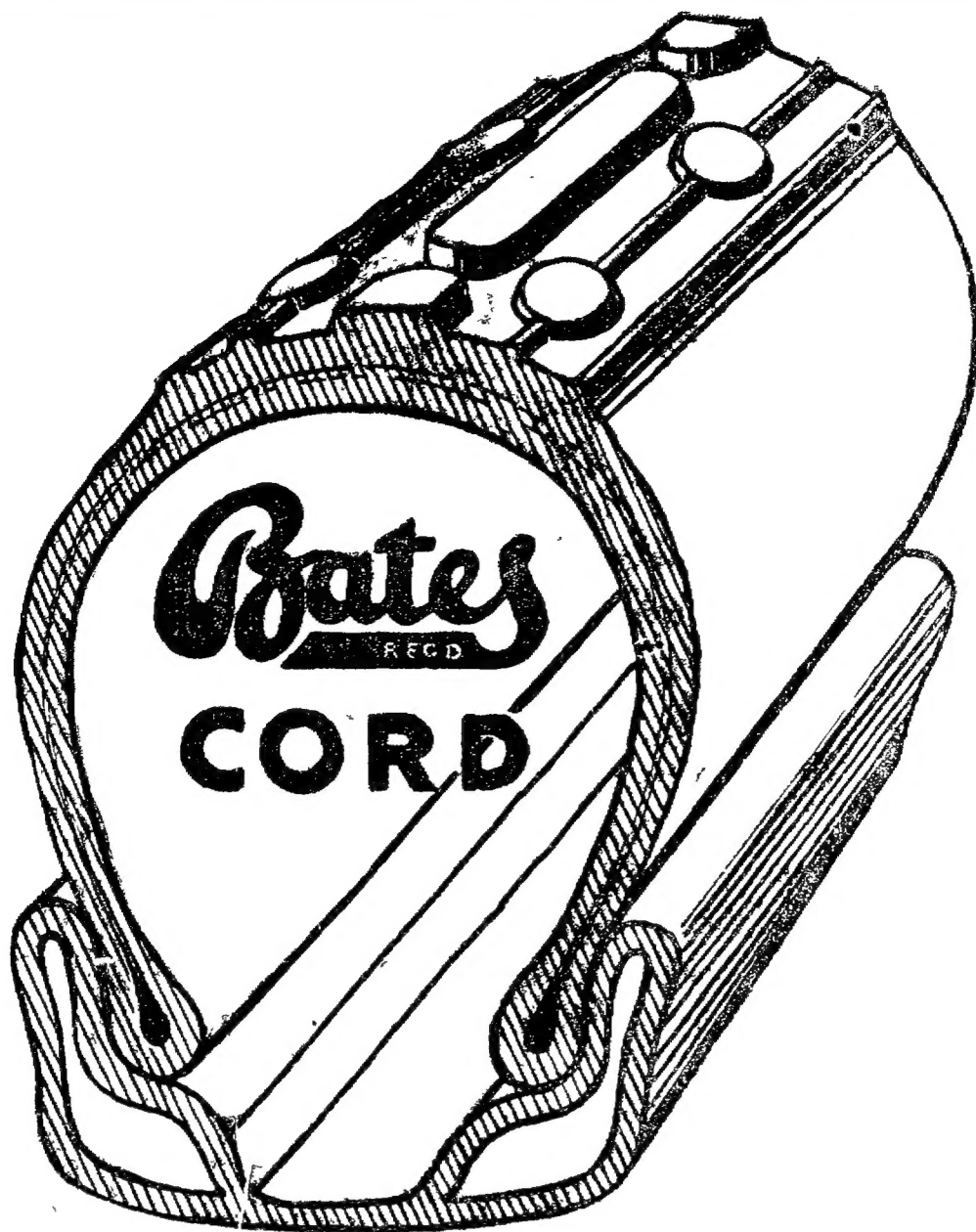
355-8, ఎస్.ఎస్.నెడు రోడ్డు, మద్రాసు.

"హిందీప్రచారక పత్రిక":—దక్షిణ భారత హిందీ

ప్రచారక సభవారి మాసపత్రికయగు హిందీప్రచారక యొక్క 6 వ సంపుటము డిశంబరు మాససంచికతో ప్రారంభమగును. "రాష్ట్రదాసంక్" అనుపేరతో నొక ప్రత్యేకసంచిక డిశంబరు 20 వ తేదీన వెలువడును. ఇందలి వ్యాసములన్నియు హిందీ మాతృభాష కానట్టియు హిందీప్రచారకులు కానట్టియు దక్షిణ దేశీయులచేతనే వ్రాయబడును. సదరు సంచికలో ప్రకటించబడుటవై వ్యాసములను సంపుటకు ఇష్టముగలవారు తమవ్యాసములను నవంబరు 30 తేదీ లోపుగా "హిందీప్రచారక" పత్రికా సంపాదకునికి పంప వ్రాసింతులు.

డయిరీ:—పెరుమాళ్ల శెట్టి అందుసన్నువారు పంపిన

1928 సంవత్సరపు డయిరీని కృతజ్ఞతతో స్వీకరించితిమి. ఎప్పటివలె నీడయిరి సర్వాంగసంశోభితమైన దనరారుచు, మిగుల యుపయుక్తముగ నున్నది. ఈకంపెనీవారు, ఇరుపదిజాలుగు రకముల డయిరీలను ప్రచురించిరి. ప్రజలు వీరికి తగు ప్రోత్సాహమునగడరని నమ్మదము. తెలుగు అరవ పంచాంగము లిందు జేరియుండుటచే, చెన్నరాజభానివాసులు కిడి - మిగుల యుపయోగకరముగ నుండుగలదు.

DUNLOP

డన్ లప్

జేట్టు కార్డు

సైకిల్ టైరులు

ఈ రకము టైరులు మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగాను, క్రమముగాను తయారు చేయబడుచున్నవి. వీటికి ఉపయోగపరచు రబ్బరు మిక్కిలి బిరుసుగాను, మేలురకముగాను యుండుటచే చాలాకాలము వరకు చక్కగా దున్నును.

డన్ లప్ చే అమర్చి తృప్తిచెందుడు.

డన్ లప్ రబ్బర్ కంపెనీ

(ఇండియా) లిమిటెడ్.

బొంబాయి, నాగపూరు, ఢిల్లీ, లక్నో, లాహోరు,
రావల్పిండి, కరాచి, కలకత్తా, గౌహతి, రంగూన్,
మాండలే, మదరాసు, బెంగళూరు, కళిక్కోట, కొలంబో

రాయలు కమిషనును బహిష్కరింపుడు

నాయకుల ఉపన్యాసములు

రాజాపుర, రాయలు కమిషనును బహిష్కరించుటకు తగువారును, నాలుగింపులకు తేలివారం సాయంకాలమున గోక్షేట చోయనందు గొప్ప సభ జరిగెను. గా॥ డా॥ యు. రామారావుగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి. సి. యస్. గోవింద రాజు మొదలియగు గా॥ వి. రామదాసు పంతులుగారు, యం. కే. ఆచార్యులుగారు, ఓ. కందసామిచెట్టిగారు, పి. నీతారామారావుగారు, యస్. సత్యమూర్తిగారు మొదలగు ప్రముఖుల వచ్చియుండిరి.

అగ్రాసనాధిపతి గా॥ డా॥ యు. రామారావుగారు సభ ఎందువల్ల జరుపబడుచున్నదో తెలియజేయుచు నీకమిషను వల్ల శ్రీనివాస అయ్యంగారు డా॥ వీరేంటుగారు గాంధీగారు ఇంతవరకు చేయలేని పని జరుపబడినది. అది యేదన హిందూదేశమున నాయకులందరూ కలసిరి. ఏకీభావ మేర్పడినదని చెప్పవచ్చును. ఒక్కొక్కరి ములో హిందూ మహమ్మదీయసమస్యలు పూర్తిచేసినది. అక్కడక్కడ కమిషనుతో కలియవలసినదని నుడిచిపెట్టుచు వివరించిన అని బహిష్కరింపుడు నాయకులతో కలిసిపోయినది. లార్డుబర్మోక్ 'హిందూ మత'చెట్టకు కల్పబలం మాట్లాడిన ఉపన్యాసమును జూచి 'మితవాదులవల్ల జేరడం నుడిచిన మార్గప్రభువు' వాగ్దాములు జ్ఞప్తికివచ్చుచున్నవి. ప్రభుత్వమువారిచ్చిన కమిషనుతో తృప్తికెంది బాగుగ దానియందు పనిచేయవలసిన కొంతమందికి నేను చెప్పన దేమనగా ఓ నేపాథులారా, ఇంకను ప్రభుత్వమువారి మాటలను విని మోసపోకుడు."

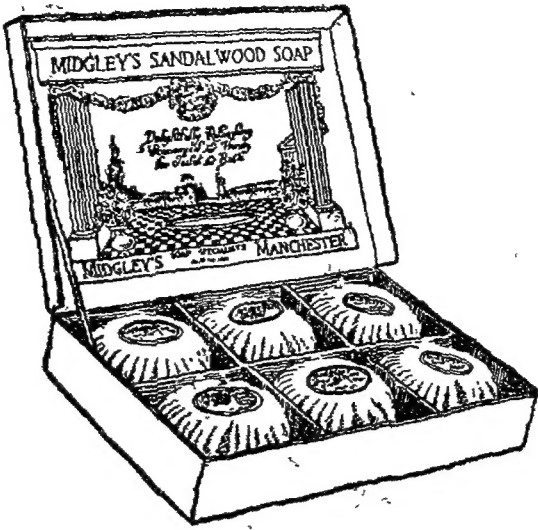
స్వరాజ్యము నా జన్మహక్కు

"కమిషను నేల బహిష్కరించవలె"నని కొందరుగురులు చెప్పిరి. "ఏల బహిష్కరింపరా"నని నేనడుగడుస్తాను. ఐతే మహాహిందూమనుషుల మనదేశ ప్రజలు తమరక్షము భారపోసి ధనము వ్యయముచేసి సహాయముచేసి మారు స్వరాజ్యమువలన లభించినదిగా కోరిరి. ప్రధాన మంత్రి వలె యని బాస చేయుటచే ప్రజలందరూ స్వరాజ్యము వచ్చునని యుద్విగ్లాహించుచుండిరి. కాని మంత్రి ద్వంద్వప్రభుత్వము నిచ్చి దీనిని సరిగ్గ జేరజేర్చవలసినది యుడిగిరి. మనలో కొందరుతవరకే తృప్తికెంది దానిని అన్నివిధముల పనిచేసి యెందునకు కొరగనిదని తెలిసికొనిరి. మంత్రివర్గము స్వరాజ్యముగాని, జోమియకా, వ్రేట్సుగాని కావలెనుగాని మరేమియు నక్కరలేదు. అందుకొరకై మననాయకులందరూ తెలిచింది సమాజకేమై భారతీయులకు తగిన స్వరాజ్యనిర్ణయమును జేయవలసియున్నది. ఇట్టి యేర్పాటునకు బాంధ్యమువారిచే నంగీకరింపబడి కాపన పథిలచే నామోదించబడి నింక ననేకసభలవారు ఇందుకు తమ సమ్మతిని తెలిపియుండగా, ప్రభుత్వమువారు రెండు కియ్యకొనలైరి. ప్రభుత్వమువారింకను పక్షిచేయుటకు ఒకకమిషనును నెలకొల్పిరి. అకమిషనునందు మహమ్మదీయ చిన్నవారు, భారత ఖండియములకు ఆధిపత్యము ఆంధ్రగా లేనివారును సభ్యులు. హిందూ ప్రభులందుండకగదని నిరాకరించిరి. అందువల్ల మనకమిషనును ప్రయోజనము లేదు.

కుక్కకాటుకు చెప్పబెట్టె

భావిభారత రాజ్యాంగ విధానమును యేర్పరుచుటకు నియమించు కమిషనునందు భారతీయులందరూకూడని బ్రిటిషు కాంట్రీబుటారు నునలను నిరాకరించిన సేము మిమ్ములను నిరాకరించుచుంటిమని మనము తెలియజేయవలెను. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారలకు మనసహకారము కావలెనని పూర్వము పదే పదే ఆడుచుచుండువారు మనము సహకారము చూపినకొలదిని చాటుచునలను నిరాకరించుచున్నారు. మనము సహకారముచేసి 'మూ' పోలిమనియు భారతీయులకు మహాత్మాగాంధీచే నేర్పాటుచేయబడిన సహాయనిరాకరణోద్యమము దుక్కు వేరుకేరణ్యము లేదో తెలిసికొన్నాము. కనుక మరల మహాత్మాని నాయకత్వము హిందూ దేశమును నడుపవలసినదిగా వారిని కోరుదము.

తరువాత ఓ. కందసామిచెట్టిగారు లేచి మనదేశమునందు స్వరాజ్యమును కడుక్కున్నదియందున్నదనియు 40 సంవత్సరములనుండి సరిపెక్కుకొని స్వాధీనమైనదియు నుడిగిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు స్వరాజ్యమునకు హిందూదేశము తగదనియు హిందూదేశమునకు ముందువలయు పాకులను తామే విచారించి ముందుచేయవలయు, కనుక నీ ఈ కమిషను పంపబడినదయన నుడిగిరి. ఈ కమిషను విచారించి పార్లమెంటునకు తమ భిక్షాయమును తెలిపినవారు నిర్ణయించురు కాబోలు.

ప్రకృతసంబంధమైన చందనపు కొయ్యయొక్క సువాసనను గలిగియుండి, మిక్కిలి గుణకారినైనదియు చాలా గంటలవరకు మంచి సువాసన నివ్వ గలిగిన దిదియే. ప్రత్యేకముగా తయారు కాబడి ఉపయోగించువారలకు మిగుల సంతృప్తిగలిగించును.

బజారులందు దీని మాదిరిలు అనేకములు గలవు.

మీరు మిడ్లెస్ సోపునే కావలె నని కోరుడు.

శుద్ధమైనదియు, అనాదినండి తయారు కాబడుచున్నదిదియే.

మిడ్లెస్ మాంచెట్టరువారిచే తయారు కాబడుచున్నది.

కెమిస్టు లండరివద్దను, స్టోరు లన్నింటియందును దొరుకును.

వివరములకు:

Post Box No. 313

Bombay.

నకు వ్రాయుడు.

మిడ్లెస్ సాండిల్ వుడ్ సోపు

ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యములను బాగుగ ప్రజలు కనిపెట్టకలిగినదియు, తమ వ్యవహారములను తామే స్వయముగ జరుపుకొనగలరనియు ప్రభుత్వమువారికి మనము తెలియజేయవలెను. హిందూదేశము మాత్రంకేగాని అన్యులకు కాదని మనము చాటువలెను.

గవర్నరు మెంటు ఆఫ్ ఇండియా ఆఫ్ఫియెక్టు ఉపాధ్యక్షము ననుసరించి ఈ కమిషను నెలకొల్పబడెనని నుడిగిరి. బ్రిటిషుభాగవర్తు మెంటువారు అనేకవందలసంవత్సరములనుండి కానించుచున్న పనులకు విచారించుకొనుట భారతీయులు స్వరాజ్యమున కర్హులారా అని విచారించుటకే కమిషను నెలకొల్పబడ చాల అకాశ్చర్యము. మరేమియుమై జరుగుచున్న కొట్లాటలను గోరంకిలుకొండ తలుగ పరిగి గణించ బడుటకు ప్రభుత్వమువారే కారణము. బ్రిటిగవర్నరు మెంటువారే భావిభారత రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించువారా? నిష్పక్షపాతముగ నుండువారు కావలెనన్న ఏ ప్రాంతివానినో, ఏ ఆమెకావారి నో నేల సభ్యులుగ నందుంచలేదు. నిష్పక్షపాతమునోనుండవలెనన్న అన్యదేశములను అందుంచవలసినది. మార్ల మాంటేగ్యూలను ఖండించువారే అందురిడక ప్రజాపరిపాలనా కేయములు కలిగిన వారు ను, ప్రపంచకాభిప్రాయము న కనుగుణ్యముగ మాట్లాడువారినే సదరు కమిషనులయందుంచవలెను. స్వపరిపాలనమాత్రమునే సూచించువారినందుంచవలెను. అని నుడిగిరి.

మిసెస్ జి. రాజరాజుగారు మాట్లాడుచు ప్రస్తుత కాలమువరకు స్వరాజ్యముకావలెనని భారతవలెనన్న యుద్దేశ్యముకలదనియు, గాంధీజీ కాలమునుంచీయు నాదనలవలసినను, మహాజరులవలసను, రాయబారములవలసను గవర్నరు మెంటువారిని కదల్చలేదుగాని దుద్ధమైన సంకల్పముతో గొప్పపనిచేసినందువలననే భయపడి కొంతగవర్నరు మెంటువారు ప్రజలక్షమములను పారదోలిరి. ఇంగ్లీషువారిని పట్టుదలతో చేయు కార్యమువలననే లొంగింపవచ్చును. కనుక భారతీయందరు కలిపిపనిచేయవలసియున్నది. చిన్న చిన్న కలహములలో పెళ్ళకు మునిగిపోకుడను.

తరువాత వారు కమిషనునందు స్త్రీలుకూడ నుండవలె నుడిగిరి. ప్రస్తుతకాలముందు స్త్రీలసీతి కడుపీచముగ నున్నది. కాని అట్టిపరిస్థితులు మారిపోవలెను. కమిషను బహిష్కరించవలెనని నుడిగిరి.

గా. వి. రామదాసుగారు తరువాత సుపన్యసింపుచు గత ప్లేటుకొన్నింటి నందు జరిగిన చర్యను ప్రజలకు తెలియజేయుచు అందరు కలియనితే రాజ్యాంగవిధానమందు మార్పు రానేరదని నుడిగిరి. ఇదివరకు ప్రజలకు ఇచ్చిన శ్రాద్ధిపాకులతోను వారలలో వారలకు కలహములకు కారణమైనది. చిన్న చిన్న వ్యతిరేకాభిప్రాయములను పోగొట్టుకొని అందరును నికరముగ నుండవలెనని హెచ్చరించిరి.

మిసెస్ జి. శ్రీరాముగారు లేచి బ్రిటిషు పార్లమెంటు వారే హిందూదేశ భావిరాజ్యాంగమును నిర్ణయించుటకు హక్కు కలదని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారని. ఈ ఉద్దేశ్యమువలన భారతీయులకు ఆత్మ గౌరవమునకు నష్టము కలుగుచున్నది. ఆలోచన వచ్చినయెడల ఐరోపాదేశములలో నాలుగింపులకే లేని విషయములే అమలునందుండును గాని భారతీయుల ఉద్దేశ్యములు వివరించుట. మనకు స్వతంత్ర పరిపాలన కావలెను. ఈ ము క్షతం ప్రముగలవారు అనునా కాదా అని బ్రిటిషువారు ఏ జర్మనీ వారినిగాని, జపానువారిని లేక ఆమెకావారిగాని నిర్ణయించమని చెప్పుచురా? అట్లే భారతీయులకు స్వరాజ్యము కావలెనా అక్కరలేదా అని ఇంగ్లీషువారు నిర్ణయించుటకు హక్కు లేదు. కనుక హిందూదేశముయొక్క ఆత్మగౌరవక్షతకార్యమై దీనిని బహిష్కరింతురు గాక!

తరువాత యం. కే. ఆచార్యులుగారు అగ్రాసనాధిపతిగారు లేచి తెల్లముగ కమిషనుగూర్చి మాట్లాడినందులకు ప్రస్తుతమును కుంతి నీతలవంటి స్త్రీలు చరితార్థలయినట్లు ప్రస్తుత స్త్రీలకును మంచిపదవియందుంచవలెనని అంగీకరించిరి. కమిషనును బహిష్కరించవలెననియు దానితోపాటు మాతృ భావి భారత రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేసి గవర్నరు మెంటువారి కియ్యవలసినదని నుడిగిరి.

కమిషను బహిష్కరణయందు ఎవరైనను వినినయెడల పిక్కిటింగువలన నివారించుటకూడ నంగీకరించిరి.

డి. కొళండే గారు మాట్లాడుచు కమిషను బహిష్కరించవలెననియు, హిందూమహమ్మదీయకక్షతలు బ్రిటిషు ఇండియానుండి అనియు దానికి కారణముకూడ వారే అనియు నుడిగిరి.

చామియభానుగారు బహిష్కారోద్యమమునుగూర్చి ముచ్చటించుచు ఇల్లిల్లరిరిగి జయ ప్రదముగ జరుపవలెననియు, ఈజిప్టువారిగ బహిష్కారము జరుపవలెనని నుడిగిరి.

భోగరాజు పట్టాభిశేకారామయ్యగారు మాట్లాడుచు అన్ని పక్షములకు తెలిసిన నాయకులను బహిష్కరించవలెనని చెప్పుచున్నారనియు, తప్పుకుండనట్లు జేయవలసినదని అందు గొన్ని విషయములను చెప్పించిరి.

తరువాత యస్. సత్యమూర్తిగారు మాట్లాడుటకు లేచిరి. కొంతమంది కూర్చుండు కూర్చుండు అని కేకలుచేసిరి. 10 నిమిషముల వరకును అల్లరి జరిగెను. తరువాత కొంతము వచ్చెను. సత్యమూర్తిగారు ముచ్చటించుచు 180 సంవత్సరములనుండి బ్రిటిషువారు హిందూదేశమును పరిపాలించుటవలన హిందూదేశము ఏమియును అభివృద్ధికాలేదు. పిల్లలుమాత్రము బాగుగ చనిపోవుచుండిరి. కనుక కమిషనును బహిష్కరించవలసినదని చెప్పిరి. సభ ముగిసెను.

మొదట్లో:—

సింహళమున గాంధీమహాత్ముని సంచారము

దియూతల్వాలలో సర్వేయరులు ధనమొసగుట మహాత్ముని 19-20 తేదీలలో రైలులో ఉత్తరసింహళమున సంచారముచేసెను ప్రేమనులలో కార్మికులు విస్తారముగా చేరియుండి స్వాగతమిచ్చుచుండిరి.

దియూతల్వాలలో పైనిక శిబిర మున్నది. ఆచట సర్వేయరులు ఆసక్తినించుచున్నారు. వారు మహాత్మునకు ధన మొసంగిరి.

బాందర్వాలలో పడినిమువములసేపు ప్రేమనునాపిరి. ఆచట మహాత్మునకు ప్రజలు ఖడ్గర మాలలను ధనమును పంపిరి. మహాత్ముడు వందనముచేసెను.

బాందర్వాలలో వేలకొలది ప్రజలు చేరి. వారిలో కార్మికులు విస్తారముగానుండిరి. హానరులు డి. ఎల్. కోటల్వాల గారు సన్మానపత్రమును పదివరి. చాలమంది ధనము నొసంగిరి. "ఈశ్రీగా సమకూరిన ధనముతో 50000 మంది స్త్రీలను తంతు కారక సంఘమువారు పోషించుచున్నారు. ఆస్త్రీలు యిండ్లలో నే నూలుబడికి యిచ్చి ధనమును బడయుచున్నారు. నేరే పని వాంఛించు రంగుపనివాండ్లు మున్నగువారికిగూడ దీనివలన జీవనాధార మేర్పడెను. ప్రజలు విదేశీబట్టలను తెప్పించుచుండుటవలన సింహళమున నేతపనివాండ్లకు పనిలేకుండ పోవుచున్నది. మిరియల నొక తంతుకారక సంఘము నేర్పరుపగోరెదను. సనులనన్నిటి నేర్పటకు నేను పర్యవేక్షకుల మీకు సహాయము చేసెదను. ఖడ్గరలవలన ఆర్థికముగను సారవ్యతముగను లాభము గలదు. ఆదంబరము తొలగును. సింహళమువారు రకరకముల విదేశీవస్త్రములను ధరించుట అవనానకరము. మద్యపానమును నిర్మూలించువు. అప్పుకేటెను తొలగించువు. నేను నేడు కాండినుండి వచ్చుచున్నపుడు దారిలోకనబడిన ప్రకృతిశోభ వర్ణించనలవి గాకుండనున్నది. పరిశుభముగాలి మీకు లభించుచున్నది. ఇట్టి నిర్మలస్థలములలో నివసించుచు సురాపాన మొనరించుట మహాపాపము కార్మికులు దుర్వివయాసములు కాగూడదు" అని మహాత్ముడు నడిచెను.

20 వ తేదీ ఆదివారమునాడు మహాత్ముడు హువారు విలియామ వొల్డెను. సింహళమునందలి ఆరోగ్యస్థానములలో ముఖ్యమైనదిదయే. అచటిపౌరులు సన్మానపత్రమును ధనమును సమర్పించిరి. మహాత్ముడు కార్మికులకు హితోపదేశము చేసెను. (ఆ. ప్రె.)

అఖిలభారత రాష్ట్ర ఆర్థిక ద్యోగుల మహాసభ

కరవు భీమానిధి విచారణ

న్యూఢిల్లీ, నవంబరు 21.—అఖిలభారత రాష్ట్ర ఆర్థిక ద్యోగుల మహాసభ సమావేశమయ్యెను. రాత్నాల్లిక ఆర్థికసభ్యుడు సర్ బి. యస్. మిత్రాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. పంజాబు నుండి తప్ప తదితరరాష్ట్రప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. కరవు భీమానిధినిబంధనల విచారించుట కుపసంఘ మేర్పాటు చేయబడెనని తెలియుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

అలహాబాదు, నవంబరు 21.—వ్యాయమాద్వలు ధర్మాకాబాదు కొట్లాటకేసులోని మద్దాయిల అప్పీలు ప్రోసీవేసి ద్విసాంతరనాసకీ తీ ఖాయపరచిరి. (ఆ. ప్రె.)

బాపట్ల నవార్దినేము జడీకోర్టులో

వి. పి. నెం 45/27

పిటిషనరు:—(ఋణగ్రస్తుడు) నరాలకెట్టి మత్తాలు కుమారుడు వెంకయ్య, తెలగకులం, కంట్రాక్టరు సాకికా చేబ్రోలు, బాపట్ల తాలూకా.

కౌంటరు పిటిషనరు:—(ఋణదాతలు) సాగర్ శేసరవుల్ కంపెనీ, మరీకోందరు.

పైన తెలుపబడిన పిటిషనరు 1920 సం॥ ౧౦ 5 ఆక్టు లోని 30 వ సెక్షను ననుసరించి యాకోర్టువారివలన 18-11-27 తేదీని ఇక్సానాత్వంబుగా తీర్మానించబడెను. కాన ఋణదాతల బంధువులకు సహకృతులను గుంటూరుజిల్లా అఫీషయల్ రిజిస్టరుగారియొద్దను ఉపాధ్యక్షునివలయు నని యందుముల ఋణదాతలెరియజేయబడి మైనది.

బాపట్ల సబ్జడ్జిస్ట్రేట్, టి. సుందరం అయ్యర్, 21-11-27, ఆడిషనల్ సబ్జడ్జిస్ట్రేట్, జడీకోర్టు.

శ్రీ శారదాపీఠ జగద్గురు శంకరాచార్యులవారు

బాల్యవివాహ నిరోధచట్టమునకు ప్రతికూలు రుగా నుండిరనువార్త నిజముగాదు

"బాల్యవివాహ నిరోధక చట్టమును తిరస్కరింప వలెనని శ్రీ శంకరాచార్యులవారు గవర్నరు జనరలుకు తంజివార్త నంపిరి అసాసియేటెడు ప్రైవేటువారు ప్రకటింపగా, మేము దానినిగూర్చి విమర్శించి యుంటిమి. ఈ మటుల తంజివార్త నంపియుండలేదని వెంటనే శ్రీ స్వాములవారు ప్రకటించిరి.

"నేను కాశ్మీరమునందలి జగద్గురు శ్రీ శంకరాచార్య శారదా పీఠాధిపతి నగుటచే నేనుయు తంజివార్త నంపిలినను వార్తను నమ్మి పలువురు నాకువ్రాసియున్నారు. వారి సంశయములను తొలగించుటకు నే నీప్రకటన నిపుడు చేయుచున్నది. గవర్నరు జనరలుకు నే నట్టితంజివార్త నెంతమాత్రమును పంపియుండలేదు. మరే శంకరాచార్య పీఠాధిపతి యైన పంపె నేమో నాకు తెలియదు. బాలురకు 15 ఏండ్లకు బాలికలకు 12 ఏండ్లకు వచ్చువరకును వివాహములు చేయగూడదనియే నేను యాధిగా తెలుపుచున్నాను. హరవిలాసశారదాగా రుపపాదించిన చట్టమునం దిటులనే యున్నది. కాశీనగరమునందలి సన్యాసులు పలువురుగూడ దీని నామోదించియున్నారు. అతిబాల్యవివాహములు కేవలము యూరూపారము. ఇది వట్టి అనాగరకపద్ధతి. శారీరకముగను నైతికముగనుగూడ నిది చాల హానికరము. ఈ చెడుపద్ధతిని నిర్మూలించుట ధర్మమును న్యాయమునుగూడ నైయున్నది. దీనివలన బలహీనులకును దీనులకును మహాపకారము కలుగును. అతిబాల్యవివాహమువలన హిందువులలో బాల విలేంతువులసంఖ్య విరివిరి పోవుచున్నది. వారిలో చాలమంది అవికసితకుమారులు. ఆకునుమము లిపుడు ప్రపంచమును యడారిలో వాడిపోవుచున్నది. వారిలో చాలమంది అనాధలును ఆరక్షితలునై యున్నారు గాన హిందువులలో అతిబాల్యవివాహ దురాచారమును నిర్మూలించుట మిక్కిలి అవసరము. ఈదురాచారము హిందూ సంఘమును హత మొనరించుచున్నది. ఇట్టి దురాచారమును రూపుమాపి హిందూసంఘమునకు మహాపకార మొనరించు నుద్దేశముతో నుపపాదించబడిన యీ చట్టమున కెవరును నిరోధములను కలిగింపగూడదు. శ్రీలక్ష్మ, ముఖ్యముగా బాలికలకు ప్రాధవ్యముకంటె మహానరకము మరేదియునులేదు. వారందరను యావజ్జీవమును దుఃఖభాగిను లగుచున్నారు. ఉత్సాహమును సంతోషమును వారికి దూరముచున్నది. ఇది సర్వర్తన లగువారిగితి. నీతి వర్తనమును దిగవారి వ్యభిచారిణులై మర్యాదను గోల్పోయి నీచస్థితికి పాల్పడినవారి దుర్గతినినడువ పనియేలేదు. మనుస్మృతి మున్నగుస్మృతులలో బాల్యవివాహము లామోదించబడలేదు. (మనుస్మృతి మూడవ ప్రకరణము 4 వ శ్లోకము) కావున నిది నీతిని మతమునకును గూడ విరుద్ధము. దీనిని నిరోధించుటవలన సహకమనము(సతి)కంటెను హానికరమున నీ దురవస్థ తొలగగలదు. అని శ్రీస్వాములవారు(వ్రాసిరి. (ఇండియన్ సోషలు రిఫార్మర్)

గుంటూరు నబుకోర్టులో

O. S. 7/1926 I. A. 301/27

వాదులు:—రామరాజు లక్ష్మీనారాయణ వగైరా గుంటూరు.

అండు

ప్రతివాదులు:—1. భట్టిప్రోలు సుందరమ్మ వరపు బాలా త్రిపురసుందరమ్మ, 2. సంతా రామయ్య.

యా నెంబరులో వాదుల తండ్రిగారయిన రామరాజు దేవులరాజు పంతులుగారి పేర 1 ప్రతివాది (వ్రాయించి యిచ్చిన తాకట్టు దస్తావేజులను బట్టి పై నెంబరున దావానేసి క్రితిమనరి డిక్రిని పొందినారు ఆదరిమిలా పయిన డిక్రికి కోరి పిటిషను దాఖలుచేయగా 2 8-12-27 తేదీకి వాయిదా వేసివారు యెం 8 క్లస్ అఫీషయలుంటె సదరు తేదీకి తెలుపుకోవలెను.

పి. వి. రత్నం, 15-11-27, వాద్దు రు పు వకీలు

హిందూస్థాన సేవాదళ శారీరక వ్యాయామస్థానము

వామననాయకుగారి యువన్యాసము

బాగల్పట్ట, నవంబరు 21:—హిందూస్థాన సేవాదళమువారి శారీరకవ్యాయామాలయమునకు పునాదులను శ్రీయుత వామననాయకుగారు వేసిరి. సాయంకాలము ప్రదర్శనమైన తరువాత హిందీయం దుపవ్యసించుచు వామన నాయకుగారిని సెలవిచ్చిరి. "నేనీనాడు వైచిత్ర్యవాది రాయుగాడు. జాతీయత యనునది. ఇందు తయారైన యువకులు స్వదేశమునకు స్వరాజ్యము కొరకును స్వవర్మనుకొరకు జీవితము లర్పింపవలెను. దేశమాతకు సేవచేయుట ఎరింగిన హిందూ మహమ్మదీయులు కలహముల మానగలర. అదియే హిందూస్థాన సేవాదళ ఆదర్శము. (ఫ్రీ ప్రెసు)

జనమిత్ర పత్రికాధిపతివై రాజద్రోహ నేరము

తీర్పు చెప్పలేదు

పుదుచ్చోటి, నవంబరు 21:—శ్రీయుత జనమిత్రపత్రికాధిపతి నుబ్రహ్మణ్య ఆయ్యరుగారిపై నాలోపింపబడిన రాజద్రోహ నేరముందు వాస్తవతీవాదములు ముగిసెను. తీర్పుచెప్పలేదు. (ఆ. ప్రె.)

"కలకత్తా" ఓడ మునుగుట

బేకనుగారిపై కేసు

కలకత్తా, నవంబరు 21:—నలుగురు ఆయిరోపీయ జ్యూరీతోగూడిన న్యాయస్థానమున బెంగాలు పైలటుసర్వీసు యుద్వోగి బేకనుగారిపై 17 సెక్షనుక్రింద నేర మాలోపింపబడెను. బేకనుగారి నిర్లక్ష్యమువలన "కలకత్తా" ఓడ రేచెను ఫెల్లు ఓడకుతగిలి పగిలి మునిగెను. కలకత్తాఓడ పైలటు సాక్ష్యమిచ్చెను. మరిమువ్వురు గూడ సాక్ష్యమిచ్చిరి. కేసు వాయిదావేయబడెను. (ఫ్రీ ప్రెసు.)

అశ్లీలప్రకటన

జమీందార్ పత్రికాధిపతికి శిక్ష

లాహోరు, నవంబరు 21:—జమీందార్ పత్రికాధిపతి అశ్లీల ప్రకటన గావించినందులకు న్యాయాధికారి ముద్దాయికి మూడునెలల కఠినశిక్షగాని 5 వందల రూపాయల జరిమానాగాని విధించిరి. (ఆ. ప్రె.)

లాహోరు, నవంబరు 21:—గౌ. ఖాన్సూదరు సర్ ఫజ్లి హుసేనుగారు కార్యనిర్వాహకసభయందు తమ పూర్వస్థానమును తిరిగి యాక్రమించిరి. (ఆ. ప్రె.)

తిరుపతి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టులో

అసలు సూట్ నెం. 268/27

వాది:—గాలి కిచ్చుమనాయుడు.

ప్రతివాదులు:—1. గంధవడి మత్తంశెట్టి.

2. గంధవడి కోదండరామయ్యశెట్టి. 3. గంధవడి కన్నయ్య అనే రామయ్యశెట్టి. 4. గంధవడి పట్టాభిరామయ్యశెట్టి- వైశ్యకుటుంబము, వ్యాపారము, తిరుపతి, చిత్తూరుజిల్లా. పైన తెలుపబడిన వాది ప్రతివాదులపై ప్రోసోటుబా పత్తు బాకీరావలసిన రు 201-11-8 గాను పైన తెలుపబడిన సూట్ దాఖల్ చేసిన ప్రతివాదుల తాలూకు చర సాత్తులమీద పుడన్ జస్టివు త్రవవుల పొందియున్నాడు. 1927 సం॥ నవంబరు నెల 30 తేదీ వాయిదావేయబడియున్నది. ప్రతివాదులు ఆ తేదీకి హాజర్ కానియెడల ఎక్స్ ప్రాప్తి తరపున తీర్పుయివ్వబడునని ఇందుములకముగా తెలియపరచబడినది.

సి. కే. శ్రీనివాసాచార్యులు, వాదితరపు వకీలు, 4270

మదరాసు వార్తలు

మద్రాసు కుళాయిల నీటిసప్లయ: ఈనెల 21 లేదీ సాయంకాలం 3 గంటలకు రెడ్ హిల్స్ చెరువులో 41-40, అడుగులనీరు ఉన్నది.

మద్రాసు ఆడిటర్ల సమావేశము: మద్రాసు లాకాలేజి ఆవరణలో 25-వ లేదీ గురువారం సాయంకాలం 5-80 గంటలకు మద్రాసు ఆడిటర్ల సమావేశము జరుగును. సభ్యులందరు దయచేసి హాజరై తులు.

విద్యాసాగర పాండ్యాగారి రంగును ప్రయోగము: ఇండియన్ బ్యాంకు కార్యదర్శియగు విద్యాసాగరపాండ్యాగారు రాబోవు ప్రాజెక్టులను రంగును పయనమయ్యెదరు. ఇండియన్ బ్యాంకుయొక్క ఆ ఖనోకదానిని బర్మాలో స్థాపించు నుద్దేశముతో పీఠచ్ఛటికి వెళ్లుచున్నాడు. దేశంబరు మాసమధ్యమున మద్రాసుకు తిరిగివచ్చెద.

రాకపోకలు: ఫజల్ యిబ్రహీం రహీంతుల్లాగారు రైల్వే స్టేషన్ కు పోయి సభాసందర్శనను నేటి యదయము మద్రాసువచ్చిరి.

జమ్నాదాసు మేహతాగారు పై సభాసందర్శనను నేటి యదయము బొంబాయినుండి మద్రాసువచ్చిరి.

సి. కోకుగారుగూడ నేటి యదయము బొంబాయి నుండి వచ్చిరి.

బ్రిగేడియరు జనరలు సి. ఆర్. పుట్రాఫ్ గారు కలకత్తానుండి నేటి యదయము వచ్చిరి.

సర్ హెరార్డు వాకరుగారు నిన్నరాత్రి మద్రాసు విడిచి పూనావెళ్లిరి.

కొల్లెంగోడు రాజాగారు నిన్నరాత్రి మద్రాసు విడిచి ఉలవకోట వెళ్లిరి.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు ఎస్. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు నేటిరాత్రి మద్రాసువిడిచి కాంగ్రెసు కార్యక్రమ మధుర వెళ్లెదరు.

గౌరవ సుబ్బరాయను గారు నేటిమధ్యాహ్నము మద్రాసువిడిచి మైసూరు వెళ్లిరి.

కె. నాగేశ్వరరావుగారు బొంబాయికి వెళ్లిరి.

హెచ్. జి. స్ట్రాస్సగారు కన్ననూరు వెళ్లిరి.

ఎఫ్. హెచ్. పెన్నెక్కు గారు గత రాత్రి బళ్లారి వెళ్లిరి.

న్యాయస్థానవార్తలు

ఎగ్జార్కు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట

సత్యాగ్రహకేసు-కఠినశిక్ష లొంగుట

శని 12 గంటలకు ఎగ్జార్కు చీఫ్ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట నీలు సత్యాగ్రహాలు కంకరం పిల్లే సుబ్బకన్ను ఆసారి కాళింరావుతోను విచారించబడిరి. శ్రీ మద్దూరి అన్నపూర్ణయ్యగారు నీ విచారణ చూచుటకై కోర్టుకు వచ్చిరి.

1804 నెంబరుగల పోలీసు సాక్ష్యము చెప్పెను. నేను 7-11-27 లేదీన ఉదయం నీలు విగ్రహము వద్ద కాపలా యుంటిని. అప్పుడు ముద్దాయి 1, 2, 3, ముగ్గురును గొడ్డళ్ల పట్టుకొనివచ్చిరి. కలకటాలు దాటిరి. విగ్రహమును కొట్టుటకై ప్రయత్నము చేయుచుండిరి. నేనును నాతో మాడయ్యుండిన పోలీసును ఆట్లు చెయ్యవద్దని ఆశీకపరియాయములు చెప్పితిమి. కాని వివలేదు. చేతులను గొడ్డళ్లతో నీలుముక్కును పగులగొట్టిరి. అందువల్ల పైదీగా తేసితిమి.

ఒకటిమాడు ముద్దాయిలు క్రాసుపరీక్షచేయ నిరాకరించిరి. రెండవముద్దాయి కోర్టువారిని క్షమాపణజేడుకొనెను.

1294 పోలీసును పరీక్ష చేయగా మొదటిపోలీసు ఛిప్పిన అక్షరములే చెప్పెను.

పి. డబ్లియం. డి. ఆసిప్టెంటు ఇంజనీయరు తరువాత పరీక్ష చేయబడెను. తాను 7-11-1927 ఉదయము నీలువిగ్ర

అపాయము లే నిది, విరేచనకారి. జబ్బు, జ్వరము, పిత్తము మున్నగు వ్యాధులుగల బిడ్డలకు తగినది.

బిడ్డ తల్లీ! మలబద్ధకముగల బిడ్డకిది మిక్కిలి అనవరము. కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల వర్బత్తు.

"California Syrup of Figs"

బిడ్డనల్లీ త్వరపడుము! ఒకటి స్పూన్ కాలిఫోర్నియా అత్తిపండ్ల వర్బత్తును "California Syrup of Figs" ఇవ్వడేబిడ్డకి చిచ్చిన, మలశుద్ధిజేసి చిన్నప్రేగులను శుభ్రపరచుచు జీర్ణకోశమునందు మంచి ఆకలిని పుట్టించును. కొన్ని గంటలలోనే మిలిడ్ల మరల ఆట్లాడుటను మీరు చూడగలరు. చిరాకుగాను, జ్వరముతోను, పిత్తముగాను, మలబద్ధకముగాను లేక జలుబుతోను ఉన్నప్పుడు కూడా ఈ చల్లని, అపాయము లేని విరేచన కారికి గల మనోహరమైన రుచిని బిడ్డలు ఇష్టపడుచున్నారు.

మికెమిస్టును "కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్" California Syrup of Figs ను కావలెనని అడుగుము. చంటిబిడ్డలకు, వయస్సువచ్చిన బిడ్డలకివ్వవలసిన పద్ధతులు, పత్యపాన విషయములన్నియు వివరముగా నీనామిదనే వ్రాయబడియుండును. కెమిస్టు లందరివద్దను, అంగళ్ళన్నిటియందునుదొఱకును. తల్లిమీరు కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ "California Syrup of Figs" నే కోరుడు, లేని యెడల, ఇమిటేషన్ నోకదానిని యిచ్చెదరు.

యుగంధర పత్రికా పోషకార్థము.

ఏలూరు గ్రేట్ ఇండియన్ థియేటర్ వారిచే ప్రతాపరుద్రయము.

26-11-27 శనివారము ఏలూరు యుగంధరుడు:- డాక్టరు. జి. వి. సుబ్బరావుగారు (తెనాలి)

30-11-27 బుధవారము గుడివాడ శ్రీ ముంజులూరు కృష్ణరావుగారు

చెకుముకి:- శ్రీ ముంజులూరు కృష్ణరావుగారు పేరయ్య, సుల్తాన్:- శ్రీ కందుకూరు అంబికానాథ వరప్రసాదరావుగారు ప్రతాపుడు:- శ్రీమాన్ సాతులూరు నరసింహాచార్యులుగారు

హామ దగ్గరకు బోగా విగ్రహముయొక్క ముక్కు విరిగిపోయి ఉన్నదనియు తలమీదనున్న టోపీపాడెయ్యుండెను. కడిభుజముమీద నరుకడు కనిపించెనని నడిపెను. జరిగిననష్టము రు 2000 వరకు నుండుననియు నుడిపెను.

ఒకటిమాడు ముద్దాయిలు యేమి చెప్పటకు నిరాకరించిరి.

సి 858, 427 ప్రకారం ముగ్గురుముద్దాయిలు దోషులని మేజిస్ట్రేటుగారు తలచిరి. ఒకటిమాడు ముద్దాయిలు తాము నడచునడతకు చాలగర్వము చెందియుండిరి. మొదటిముద్దాయికి ఒకసంవత్సరము కఠినశిక్షయును, తరువాత ఒకసంవత్సరము సత్ప్రవర్తనకు పూచీకత్తు నియ్యవలసినదనియు, రెండవముద్దాయి 3 నెలలు కఠినశిక్షయును, 3 వ ముద్దాయి 6 నెలలు కఠినశిక్షయును ఒక సంవత్సరమువరకు సత్ప్రవర్తనకు పూచీకత్తు నియ్యమనిరి.

మొదటి ముద్దాయిని మూడవముద్దాయిని సత్ప్రవర్తనకు పూచీనియ్యమనిరి.

తరుమబడిన హిందువులు ఇండ్లు చేరుచున్నారు

షియాసత్ తీర్మానము లక్నో, నవంబరు 2:- ప్రభుత్వమువారు ఇదివరలో తరుమబడిన హిందువులకు తిరిగి తమఇండ్ల కంపలసినదని గోరుచు షియాసత్ తీర్మానించిరి.

ఢిల్లీ, నవంబరు 21:- తరుమబడిన ఫైబరు ప్రాంత హిందువులు తిరిగి చాలవరకు ఇండ్లను చేరిన పిషాచరునుండి వాస్తవ్యులు వచ్చినవి. పిషాచరులో తాత్కాలికముగ నున్న వారందరు తిరిగి ఇండ్లు చేరిరి.

పచ్చయప్ప కళాశాల పంచమ విద్యార్థులు

హైకోర్టుతీర్పు విమర్శననభ నన్నసాయంకాలము జరిగిన పచ్చయప్ప దానముల ట్రస్టీలసభలో జప్తికు వాలరుగారి తీర్పునుగూర్చి చర్చజరిగెను. డి|| బి|| జి. నారాయణస్వామి చెట్టి, డి|| బి|| వి. తిరుమల పిల్లే, డి|| బి|| ఓ. తనికాళ్ళపాటి, టి. వి. నటరాజ పిల్లే, పి. టి. కుమారస్వామి, ఎం.కేశవ్వరకాస్త్రిలు గార్లు చర్చలో పాల్గొనిరి. తుదకు జప్తికు వాలరుగారి తీర్పునుసరించి తమ విద్యాలయములలో పంచమవిద్యార్థులను చేర్చుకొనుటకు ట్రస్టీలు తీర్మానించిరి. వి. వెంకటేశ్వరకాస్త్రిలుగారు భిన్నాభిప్రాయులైరి.

అరుంధతీయ మహాసభ

లాంతరుప్రదర్శనముతో ఉపన్యాసము పెరంబూరులో అరుంధతీయమహాసభ ఆవరణలో 19వ లేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు రా|| సా|| ఎల్. సి. గురు స్వామిగారి అధ్యక్షతన డాక్టరు మేత్యూనుగారు లాంతరు ప్రదర్శనముతో నొక ఉపన్యాసము నొసగిరి. ఆశీక యువతీమణులు సభ నలంకరించిరి. రెడ్ క్రాసు సంఘముయొక్క సహాయకార్య దర్శియగు ఆర్చేసు సలిగారుగూడ సభకు వచ్చిరి. శిశుపోషణ మంత్రిసానితనము మొదలగు విషయములకు సంబంధించిన ప్రదర్శనములు జూపబడినవి.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ విచారణసంఘముయొక్క ప్రశ్నావళి ప్రత్యుత్తరములు

రాజా మంత్రివైకడ భుజంగరావుబహదూరు గారు

ప్రశ్నావళి

(1) ఇప్పుడు ఆములలో నన్న ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము యొక్క ప్రధానమూలమును చెడిపోయి నుంచులయినదియేమి రభిప్రాయపడుచున్నారా? ప్రధానమూలముగా కొన్ని నిర్ణీత కేంద్రస్థానములందు మాత్రమే సాధారణ వి. ఏ పట్టపర్తి కును ఆనర్హపరీక్షకును విద్యాశీక్షణము కళాశాలలను నెలకొల్పబడయె యున్నది.

(2) ఆనర్హకొర్యులను డిగ్రీకొర్యులను ఒకే ప్రదేశము లో ఉండవలెనని మీరు కోరెయ్యవలెను ఉండవలెనని నిర్ణయించెదరా?

(3) కొన్ని నిర్ణీత కేంద్రస్థానములందు మాత్రమే ఆనర్హ పరీక్షకును డిగ్రీపరీక్షకును చెందికొనూడ కళాశాలలను నెలకొల్పటకు మీరంగీకరించియెడల ఆనర్హపరీక్షలకు మాత్రమే నిర్ణీత కేంద్రములందు కళాశాల లుండవలయునని కోరుచున్నారా? అట్టి కళాశాల యేదని ఒక కేంద్రస్థానమును ఉండవలెనని కోరుచున్నారా?

(4) 1-వ ప్రశ్నకు మీరనుసారముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చినందులకు ఈవిశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానముల సంఖ్య హెచ్చించవలెనని కోరుచున్నారా? అట్లు కోరుచున్నయెడల ఏయేస్థానము, లేక స్థానములందు అధికముగా కేంద్రము లుండవలెనని తలచెదరా?

(5) ఇప్పుడున్నటువంటి విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రములకు మించి అధికముగ క్రొత్త కేంద్రములను ఏర్పాటు చేయుటకు మీరు అంగీకరించయెడల ఇప్పుడున్న కేంద్రములను అయిదా నములనుండి మార్చి రెండుమాత్రమేవలెనని కోరెదరా? అట్లు యివ్వవో ఏవిధముగా మార్చవలయున?

(6) ఏదేని యొక కేంద్రస్థానమునందే విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయములగుండ ఉండవలెనని మీరు అంగీకరించెదరా? అట్లుయినచో ఏకేంద్రస్థానమునందు యీ కార్యాలయములు ఉండవలెనని నిర్ణయించెదరా?

(7) ఇప్పుడున్న కేంద్రములకుంటే ఎక్కువకేంద్రములు అంగీకరణమీద మీరు తలచెయెడల ఏకేంద్రస్థానమునందు కార్యాలయము లుండవలెనని నిర్ణయించెదరా?

(8) బెజవాడలో విశ్వవిద్యాలయ కేంద్రస్థానము నెలకొల్పినదకపోయినను అచటనే కార్యాలయ ముండవలెనని మీరంగీకరించెదరా?

(9) ఇప్పుడు అములలో నన్న సంగతికందర్శకులలో అన్నివిధములైన ఆనర్హపరీక్షలకు మరియు విద్యాశీక్షణమునందే కేంద్రస్థానమునందే యేర్పాటు చేయవలయునని మీరు కోరుచున్నయెడల ఏ కేంద్రస్థానమునందు ఉండవలయునని నిర్ణయించెదరా?

(10) కేంద్రస్థానము కావటమంటే మరొక ప్రదేశము నందు కార్యాలయమును నెలకొల్పవలెననియు, బెజవాడనుండి మాత్రము తీసవలయుననియు, మీరు తలచెయెడల మదర పట్టణాని, గుంటూరుగాని, మీరు అర్హుల ప్రదేశములకు భావించెదరా?

ప్రత్యుత్తరములు

నెలకొల్పినవివరములకు పై పరిశ్రమలకు రాజా డం భుజంగరావు బహదూరు గారు యీ క్రింది ప్రత్యుత్తరముల కొసంగిరి:-

1 ప్రశ్నకు

కొన్ని నిర్ణీత కేంద్రములలో మాత్రమే వి. యే. డిగ్రీ పరీక్షకును ఆనర్హ పరీక్షకును విద్యాశీక్షణము కళాశాల లుండవలెనని ప్రధానమూలమును యీ ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయములో మార్పుచేయక యధావిధిగానే యుంచవలెనని విషయము నేను అంగీకరించను. సాధారణ వి. యే. (ప్రాన్ డిగ్రీ) పదువునకుగూడ కొన్ని నిర్ణీత కేంద్రస్థానములకే విద్యార్థులందును వచ్చి చదువుకొనవలసి విధియింపబడి విద్యార్థులకు చాలా ప్రయోజనముగా నుండును. కాబట్టి, విశ్వవిద్యాలయమున కుంబుడిమై విశ్వవిద్యాలయ మొదటిమైన కళాశాలను విశ్వ విద్యాలయ ధి కార ప్రదేశముల ని ముఖ్యమైన స్థలముల దన్ని

టను నెలకొల్పి వి. ఏ సాధారణ డిగ్రీవిద్య సులభముగా అందుబాటులో నుండునట్లు చేయవలయును.

ఆనర్హ డిగ్రీవిద్య విషయములో ఆన్నివిధములైన ఆనర్హ కళాశాలలకు ఒక ప్రదేశమునందే పెంపొందించి పోషించుట అనతికాలములోనే మనకృషి బాగుగా ఫలించును. కొన్ని నిర్ణీత కేంద్రములలో ఆనర్హ కళాశాలలను నెలకొల్పటం వల్ల ద్రవ్యము వెదజల్లి వేయుట యగును. మన కృషిగూడ పలుముఖములుగా పోవును. ఇందువల్ల ఏ ప్రత్యేక కేంద్రమునందును ఉన్నతవిద్య శీఘ్రకాలములో తగినంత యభివృద్ధి గాంచవలదు. ఈ పద్ధతివల్ల విద్యాకేంద్రము లన్నియు నామమాత్రాపిష్టముగా ఆనర్హ కళాశాలలను కలిగి తగిన ద్రవ్యసహాయము లేక కృషించుచుండును. ఆనర్హ విద్యాశీక్షణముగూడ బహు కేంద్రవాదమే, ఏ ప్రత్యేక కేంద్రమునందు కూడ విద్యావ్యాపకమునకు తగిన వాతావరణ మేర్పడదు. రాజమహేంద్రవరములో ప్రకృతికాస్త్రసంబంధమైన ఆనర్హ తరగతులను, అనంతపురములో సాహిత్యసంబంధమైన ఆనర్హ తరగతులను, పారిశ్రామిక కాస్త్రసంబంధమైన ఆనర్హ తరగతులను విశాఖపట్టణమున నెలకొల్పటంవల్ల వై జెప్పిన ప్రతిబంధకము లన్నియు వాటిల్లును. విశ్వవిద్యాలయమున కేవిధాన మంతయు మెరుగుగట్టిన బంధవలె ఈవజ్రాల సంతార మగును. విశ్వవిద్యాలయపు చట్టములో సంగల్పించినట్లుగా మూడు విద్యాకేంద్రముల నొక్కమారుగా సమతుల్యముగా పెంపొందించుట చాలా గొప్ప విషయమే.

కాని, తగినంత ద్రవ్య సంపత్తి చేకూరవలెను. ఇప్పుడున్న స్థితిలో ఈ పద్ధతి దుస్సాధ్యముగా గన్పించుచున్నది ఇప్పుడున్న మూడు కేంద్రములలోను సాధారణ వి. యే. డిగ్రీ తరగతులకును ఆనర్హతరగతులకును కళాశాలలను నెలకొల్పినయెడల, యీ మూడు కేంద్రములను అభివృద్ధి నొందినవియ్యుట, క్రమేణ చిట్టచివరకు యీ మూడు కేంద్రములను ఆంధ్రదేశములో మూడు ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయములుగా పరిణమించును. వై జెప్పిన కారణములవల్ల, ఆనర్హ తరగతులకును సాధారణ వి. యే. డిగ్రీ తరగతులకును కళాశాలల ఏర్పాట్లన్నియు ఏక కేంద్రమునందే పెంపొందించుటయే మంచిదని నామకము. సాధారణ వి. యే. డిగ్రీ పరీక్ష విద్యాశీక్షణ విషయములో మాత్రము మొట్టమొదట జెప్పిన విషయంయిప్పు గమనించవలెను.

2 ప్రశ్నకు జవాబు

మొదటి ప్రశ్నకు నేనిచ్చిన జవాబునుబట్టి ఆనర్హతరగతు లన్నిటికిని, సాధారణ వి. యే. తరగతుల కన్నిటికిని ఏక కేంద్రమునందే కళాశాలలను నెలకొల్పి విద్యాభివృద్ధిచేయవలయునని తేలుచున్నది. కాని ఆ కేంద్ర మొదట నుండవలెనని ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పవలయున్నది అట్టి విద్యాకేంద్రము బెజవాడలోనే ఉండవలెనని నాజవాబు. బెజవాడలో నొక మొదటిగ్రేడు కళాశాల లేదనియు, అందువల్ల బెజవాడను విద్యాకేంద్రముగా తొనర్చుటకు చాలాద్రవ్యము ఖర్చుపడుననియు అందువల్ల బెజవాడను కేంద్రస్థానముగా చేయవలెనని అభ్యంతరము చెప్పవచ్చును. విశ్వవిద్యాలయమువారు బెజవాడలో నొక కేంద్రమును నెలకొల్పటం కంగీకరించినయెడల యీవై జెప్పిన విషయవారు తమతాలము గుంటూరులోను మచిలీపట్నములోను ఉన్న మొదటిగ్రేడు కళాశాలలను బెజవాడకు మార్చుటకు ఉద్యుక్తులై యున్నారు.

ఒకవేళ వై జెప్పిన పొదిరిసంఘమువారి సంగల్పములు నెరవేరకపోయినను, విశ్వవిద్యాలయము వాకే యీ వ్యవహారము తయ నెరవేర్చవలసి వచ్చినను విశ్వవిద్యాలయమువారు ఎంతద్రవ్య మైనను వెచ్చించి విద్యాకేంద్రముగా అభివృద్ధిచేయుటకు బెజవాడయంతయు తగియున్నది. ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థమై అన్నివైపులనుండి వచ్చు విద్యార్థులకును సులభముగా అందుబాటులోనున్నది. ప్రారంభ వ్యయమువిషయములో బెజవాడకన్న రాజమహేంద్రవరము యొక్క ప్రాశస్త్య మెక్కువ యేమియునులేదు. రాజమహేంద్రవరములో కూడ క్రొత్తగా కళాశాల భవనములనున్నటిని నిర్మింపవలసియేయున్నది. ఈ ఖర్చు బెజవాడకైనను రాజమహేంద్రవరమునకైనను సమానముగా తప్పని సరియే. బెజవాడను విషయించిన యెడల రాజమహేంద్రవరమే ప్రశస్త తరమయ్యుండును. బెజవాడయే ప్రశస్తతమైనది. ఎందువల్లనగా రాజమహేంద్రవరముగూడా కొంచెమింపు మింపుగా దేశమధ్యస్థముగా నున్నది అనంతపురము చాలామారుమూల గ నున్నది. కనుక, ఆనర్హ తరగతులకును పోస్టు గ్రాడ్యుయేటు (పట్ట పరీక్షానంతర కాస్త్ర పరీక్షాగ్రా) తరగతులకును కళాశాలల నెలకొల్పి విద్యాభివృద్ధిచేయుటకేమాత్రమును తగియుండలేదు. ఉత్తమ విద్యాశీక్షణార్థము గలజాం విశాఖపట్టణాది ప్రదేశములనుండి అనంతపురమునకు బోలవలయుండు విద్యార్థుల యవస్థ నిజముగా దుర్భరము. అంతియగాక అనంతపురము యేమ సమీపితిమై పేగు వ్యాధి కారకమైన ప్రదేశము... ఏ పక్షమునైనను అనంతపురమును వర్జించవలయును.

3 ప్రశ్నకు జవాబు

ఈ ప్రశ్నవిద్యాకేసును నాలోచించి కొన్ని స్థానములను గాని కొన్ని నిర్ణీత కేంద్రస్థానములకుగాని పూర్తిగా చర్చించవలయునని మొదటిగ్రేడు ప్రశ్నలకిచ్చిన ప్రత్యుత్తరముల వల్ల తెలియగలదు. ఒక్క కేంద్రమే నేను కోరుచున్నాను. ఆ కేంద్రస్థానము బెజవాడలోనే ఉండవలయును. అది సాధ్యపడనిచో రాజమహేంద్రవరములో నుండవలయును.

4 ప్రశ్నకు జవాబు

ఇప్పుడున్న ఏర్పాట్లు యధాశీతిగా ఉంచెయెడల (అనగా ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము యొక్క ప్రధానమూలము అచంపముగా నుంచెయెడల) అన్ని విధములైన ఆనర్హ తరగతులను ఏక కేంద్రమునందే నెలకొల్పవలయునని నా యభిప్రాయము. ఇందుకొరకై, బెజవాడలో నొక క్రొత్త కేంద్ర స్థానమును వెలయింపజేసి, ఆనర్హతరగతుల విద్యాశీక్షణమంతయు అచటనే పెంపొందింపవలయును. ఏ కారణముల నైనను బెజవాడయం దొక కేంద్రము చేర్చవలె సాధ్యముకానిచో, వై జెప్పిన కారణములవల్ల రాజమహేంద్రవరమునందే ఆనర్హ తరగతులనున్నటిని కేంద్రీకరించి పెంపొందించుట మంచిదని నేను కోరుచున్నాను.

5 ప్రశ్నకు జవాబు

మొదటి ప్రశ్నకు నేను ప్రతిపాదనప్రత్యుత్తర మిచ్చియుండటచే; యీ ప్రశ్నకు ప్రత్యేకించి ప్రత్యుత్తర మవసరములేదు. 4 వ ప్రశ్నకు యిచ్చిన ప్రత్యుత్తరములో చెప్పినట్లుగా, ఆనర్హ తరగతుల విద్యాశీక్షణాభివృద్ధి నిమిత్తమై బెజవాడలో నొక నూతన కేంద్రమును వెలయింపజేయవలయునని మాత్రమే నేను తిరిగి నూచించుచున్నాను.

6-వ ప్రశ్నకు జవాబు

ఇప్పుడున్న కేంద్రములను అయి ప్రదేశములనుండి మార్చవలయునని నేను సలహా యివ్వను. పూర్వోద్దాహృతకారణములచే బెజవాడలో నొక క్రొత్త కేంద్రమును ప్రతిష్ఠింపవలెనని మాత్రము చెప్పుచున్నాను.

7-వ ప్రశ్నకు జవాబు

విశ్వవిద్యాలయ కార్యాలయములు కేంద్రస్థానము గలచోటనే యుండవలెనని నేను అంగీకరించుచున్నాను. ఆ కార్యాలయములు బెజవాడలోనే ఉండవలయును. అచటనే ఒక క్రొత్త కేంద్రమును నెలకొల్పవలయును. విశ్వవిద్యాలయ వ్యవహారనిర్వహణ సౌకర్యము కార్యాలయములు దేశమధ్యస్థమైన పట్టణములో నుండవలెను. ఈ కార్యాలయములు ఆంధ్రదేశమున కేమారుమూల ప్రదేశమునందో ఉన్నయెడల విశ్వవిద్యాలయవ్యవహారసంబంధము గలవారందరికిని చాలా ప్రయాసకరముగాను వృథావ్యయకరముగాను ఉండగలదు. వ్యవహారములగుండ సమర్థతతో నిర్వహింపబడజాలవు.

8 వ ప్రశ్నకు జవాబు

బెజవాడలో నొక క్రొత్త కేంద్రస్థాన మేర్పాటుచేయుటయే నా అభిప్రాయము. వై జెప్పిన కారణములచే బెజవాడలోనే కార్యాలయము లుండవలెనని నేను సంగీయిచ్చుచున్నాను.

9 వ ప్రశ్నకు జవాబు

బెజవాడలో కేంద్రస్థాన మేర్పడనియెడల బెజవాడలో కార్యాలయము లుండవలెనని నేను చెప్పను. అట్టి సందర్భములో రాజమహేంద్రవరములోనే కార్యాలయము లుండుట మంచిదనియు, అనంతపురములో నుండుట కూడదనియు నేను తలచుచున్నాను.

10 వ ప్రశ్నకు జవాబు

ఈ ప్రశ్నకు సాప్రత్యుత్తరము ప్రతిపాల్పమై యున్నది.

శ్రీవిల్లుపుత్తూరు తాలూకాసభ

రాజపాల్యం, నవంబరు 21:- శ్రీవిల్లుపుత్తూరు తాలూకాసభ జారీజోసఫ్ గారి అధ్యక్షతక్రింద యిప్పుట సమావేశమయ్యెను. మహాత్మాగాంధీగారి శాయకత్తుయన మరల ఆశి హోయోద్యమము కొనసాగించుటకు, బ్రాహ్మణబ్రాహ్మణేతర విభేదముల తొలగించుటకు శ్రీనివాసయ్యంగారి నూత్రములకు ఆహ్వానించుచు, మదరాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షతకు అధ్యక్షిని నియమించవలెనందు కార్యము మునిసిపలు పార్టీని నిండించుచు తీర్మానించిరి.

(అ. వె.)

ఆశ్రమ నిర్మాణ సమారంభము

శ్రీ దర్శనా మహారాజ కర్తృకము

విజయేశ్వరము, బెజవాడ

శ్రీ శా. ౧౮౮౯-౧౯౯౦, త. ప్రభువ సం మార్గశిర శు ౧౭ గురువారం (14-11-27) సాయంత్రం 4 గంటలకు శ్రీ ౧౧౦౮ పైథిలాధిశ్వరైన రామేశ్వరసింహ బహద్దర్ వారిపల్లె నెలవేర్చబడును.

కాపున ధార్మిక విద్యాభిమాను లందఱును దయచేసి ముఖ్యముగ తోడ్పడవలయును.

పండిత భూవరం శ. వే. శ్రీరామశాస్త్రి, ఉద్ధారక మార్గదర్శకుడు. కోట నరసింహం, (నబోజిడి), ఆశ్రమాధ్యక్షులు. కా. నాగేశ్వరరావు.

1928 సం॥ గవర్న మెంటు

నెలవై దినములు

గవర్న మెంటు ప్రకటన

అన్ని ఆదివారములును, యీదిగువ వివరింపబడినదినము లును 1928 సం॥లో నెలవైదినములుగా భావించవలయును.

- జనవరి 2, 3 సోమవారం మంగళవారం వైకుంఠవిశాఖ జనవరి 18 శుక్రవారం భోగిపండుగ జనవరి 14 శనివారం పొంగల్ మార్చి 22 గురువారం తెలుగుసంవత్సరాది మార్చి 24 శనివారం రహుకు ఏప్రిల్ 7, 9 శనివారం సోమవారం ఈస్టరు ఏప్రిల్ 18 శుక్రవారం తమిళసంవత్సరాది మే 30 బుధవారం బక్రీదు జూన్ (తేది ప్రకటింపబడును) సార్వభౌముని జన్మదినము జూన్ 29 శుక్రవారం మొహరం ఆగష్టు 28 మంగళవారం బారాపళ్లె ఆగష్టు 30 గురువారం ఆవణి, ఆవిట్టు సెప్టెంబరు 7 శుక్రవారం శ్రీజయంతి సెప్టెంబరు 17 సోమవారం చివాయకచతుర్థి అక్టోబరు 18 శనివారం మహాలయ అమావాస్య అక్టోబరు 28 మంగళవారం కర్తవ్యపూజ నవంబరు 12 సోమవారం మార్గశిరమాస దిశంబరు 25 మొదలు 31 వరకు క్రిష్ణమను నెలవులు

(1) కట్టమన్న ఆఫీసు, (2) రిజిస్ట్రే ట్రెజరీ ఆందు పేపరు కట్టెన్నీ ఆఫీసు, (3) జనరలు స్టాంపు ఆఫీసు యీ మూడు తప్ప అక్కిన పబ్లిక్ కచ్చేరీలన్నియు యీదిగువ వివరింపబడిన దినములలో మూయబడును.

ప్రతి నెలాఖరు శనివారమునకు ముందుగావచ్చు శనివారము ఏప్రిల్ 5 మొదలు 10 వరకు ఈస్టరు మే 24 గురువారం నెం. ప్రై. డే. డిసెంబరు 24 మొదలు 27 వరకు క్రిష్ణమను ఏప్రిల్ 5 గురువారం, ఏప్రిల్ 9 సోమవారం, ఏప్రిల్ 10 మంగళవారం యీమూడు దినములయందును మద్రాసు పట్నము తప్ప రాజధానిలోని యితరపట్నముల సివిలుకోర్టు లేబియరు మూయబడువు.

పైన వివరింపబడిన దినములేగాక యీదిగువ వివరింపబడినదినములు ఆయా సంఘములవారికి నెలవైదినములుగా భావించవలయును.

- (క్రిస్టియనులకు) ఫిబ్రవరి-22-బుధవారం ఆప్. వె. డ్యే. నుడే. మే-17-గురువారం ఎ. వె. డ్యే. నుడే. (రోమునుకేథలిక్కులకు) ఏప్రిల్-5-గురువారం మాండీగర్న. డే. ఆగష్టు-15-బుధవారం ఎ. వె. డ్యే. నుడే. (మూమ్మడియులకు) ఫిబ్రవరి-7-మంగళవారం సె. బా. బారత్. మే-31-గురువారం బక్రీదు. జూన్-26-మొదలు 27, 28 వరకు మొహరం. (హిందువులకు) మార్చి-29-గురువారం శ్రీరామనవమి.

హరిహర వేదవిద్యాపీఠము, మాంబళము

క్రొధనసంతోషము ఆశ్రయజ శుద్ధ ౧౦ నాడు మాంబళమున విజయము చేసియుండు శ్రీకోడగమస్వామి. స్మి ధియందుఁ బైనఁ బేర్కొనఁబడిన వేదవిద్యాపీఠము ప్రథమవారి కోశ్చిన్నము, 1927 సం. నవంబరునెల 19 వ తేది స్థిరవాసమునాడు జరిగినది. అప్పుడు చెన్నపురి నున్న తన్వాయస్థాన మననున్న తన్వాయాధిపతియును, గౌరవార్థులును నైన శ్రీమాన్ వి. వి. శ్రీనివాసయ్యంగారు బి. ఏ. బి. యల్. గారు సభాధిపతియై కార్యక్రమము నడిపిరి. నాఁ డాయుక్తవయసు కు బ్ర. వే. దివాన్సహదురు, టి. ఆర్. రామచంద్రయ్యగారు బి. ఏ. బి. యల్. గారును, శ్రీమాన్ టి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు బి. ఏ. బి. యల్. గారును, శ్రీమాన్ వి. రంగదాశులగారు బి. ఏ. బి. యల్. గారును పురవాస్తవ్యులగు బ్ర. వే. పులిగొండ ఆదివారాయ ణయ్య బి. ఏ. బి. యల్. గారును, ఈమెను గాఁగల యాస్తిక శిరోవణులు సభ సలంకరించి యుండిరి. సభాధ్యక్షు లగు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు తమయాసము నలంకరించిన యనంతరము వేదవిద్యాపీఠమున నధ్యయనముచేయు వైదుగురు విద్యార్థులును, నుపాధ్యాయులును, వారి కింతదనుకయైన యజుర్వేదబ్రాహ్మణములోఁ గొన్నిపన్నములు స్వప్తి చేసిరి అట్లు పిమ్మట శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారు తనకు వేదవిద్య తెలియకపోయినను ఈకలికాలమున బ్రాహ్మణులలో వేదవిద్యా ప్లాప్తి చేయవలయునని తలచి దానికై తనశక్తికాలఁదిఁ జూటపడువారలలో నొకఁడనైనందువలన నిట సభాధిపతి త్వము వహింప నంగీకరించిరిని రమారమి ౨౫, 3౦ సంవత్సరములకుఁ బూర్వము వైదికశ్రద్ధకలవారి సంఖ్యయడుగంటునని యనేకజేల మనపురాములలో యుగధర్మములు పలుకునపు డు వ్యాసుఁడాదిగాఁగల వాహ్మణుల పక్కియేయన్నను, ఈ కలికాలమున నిట్టియధ్యయములు చేసినవారి కనంతఫలము కల్గు ననియుఁ జెప్పియున్నాడు. ఈయత్నము ఆత్మలక్ష్యము, ఆస్తికి తాబుదీర్చు బ్రాహ్మణ్యము నిలుపవలయునను కోర్కెయు శ్రద్ధ యుఁ గలవారికిని ఆత్మత్వముగానే యున్నది బ్రాహ్మణ సభాకార్యదర్శి విక్కిలి కి తూపాలముతో నీయుద్వయము చేయఁ బూనినాడు. అతఁడు ధనవంతుఁడు కాఁడు. లోకములోఁ బొట్టపూటికై యాయుధ్యము లే యాధారముగాఁ గైకొని యిట్టి వేషములు ధరించువేషదారు లనేమలుకలరు. అట్టివారి తెగకు జేసినవాడు ఈకార్యదర్శి కాఁడని యాతఁడు నేఁడు నా మ్రోల నిడియదాయవ్యయపట్టికఁ జూడగాఁ దెలియుచున్నది. అట్లు తనకు నష్టము కల్గు చున్నను కట్టినపట్టు వదలక యీ కార్యదర్శి యామహాకార్యము చేయఁ బూనుట. యాతఁ డి భగవదారాధనకేతనయావజ్ఞేయమునర్పించినవాడనట నిక్కముని తోచుచున్నది. పూర్వకాలమున గల్గు గోపురములు సత్త్రిము లుఁ గట్టించినవారు శుష్కదర్శి దుశ్చే ధనికులకట్టించినది యరు డు. ఈకాలమున బాతశాల నేర్పియుటయనగా నెదాకిఁ దెచ్చ కట్టడము కట్టించుట, దాని కసిభారమువైచుట ఈమనస్సు బా హ్యోదంబములు జరుగుచున్నవి. అట్టి బాహ్యోదంబములు లేక వ్యాయమునఁ గలిగినభావము క్రియారూపముగాఁ బరిణ మిల్లఁ జేయుటయే ముఖ్యకార్యమని భావించి యీకార్యదర్శి చేయు నుద్వయము కొనియాడఁ గినది.

అంత నాయగ్రాసనాధిపతిగా రొకింత శ్రద్ధయైనగల బ్రాహ్మణు లెల్లరు బ్రాహ్మణ్యమే మేటియైనవస్తువని తలచి విశ్వామిత్రుడు క్షుత్రియఁడైయు, అది (అనగా అబ్రాహ్మణ్యము) ఆత్మత్వము మైనధనమని నమ్మి సకలభ ద్రముల కాలవాలమైనదియును నమ్మి తమకుంల సత్వైశ్వ ర్యముల విడనాడి బహుళకష్టపరంపరలకు లో నై తాఁబట్టి నపట్టు వదలక ఎన్నియేని నాటంకములు కలిగినను వాఁడగూ డ అత్యమనేయక దానిఁగ కించినాడు. అట్లే ఈకలికాలము న నెల్లబ్రాహ్మణులను పాశ్చాత్యులనాగరికతయే ప్రధాన మని తలచిదాని కనుగుణముగా నడవక యీవేదవిద్యవలన సకల శ్రేయస్సులు కలుగునను నమ్మకము తమకుమాఁదలకఁగలిగిం చి వారికి వేదవిద్య నేర్పింపఁ బ్రయత్నించినంగాని యీవేదవి ద్యకు వ్యాప్తి కలుగ నేర దని నమ్ము చున్నాను " అను ము న్నగునాక్యములు పటికి బ్రాహ్మణసభాకార్యదర్శిచేయు నీమ హోద్యమునకు నెల్లరుతోడ్పడుట పరమధర్మ మని నొక్కి వక్కాణించిరి.

అటువెనక బ్రాహ్మణసభాకార్యదర్శి యిదివిషయము చరిత్రమునలన నావేదవిద్యాపీఠమున నధ్యయనము చేయువారు

అయిదుగురు; యజుర్వేద బ్రాహ్మణము మూడవపాఠ్యము ప్రారంభించి దాని నిష్ఠుడు ముగించి బోధించువాఁడు. వారి లో నల్లవర వారములవలనను, అయిదుఁడను వాఁడుగలెట్లొ నుటవలనను భుక్తిజరుపుకొనఁచు నొక్కఁడను గాఁచు న భాకార్యమును యింటియందలి సులక్షణము లాఁతలకు అద్దెఁ గొనినభాగములో బిన్నగాఁగ ప్రతివాఁడునొక వారి కిఁ దలయింట్లు జరుగుచుండును. వారికి వలయును లే పట్టుల లోఁ గార్యక్రమింటియందే భుక్తి జరుగఁచును. ౧౭, ౧౮, ౧౯, 2౦ యా లంకెలను నుపాధ్యాయులకు జేసి మియఁబడుచు న్నది. బ్రాహ్మణగృహస్థులయిండ్లలోఁ దెల్పఁబడిన కలతము లందు వైవఁబడిన విద్యవమ్మగఁగా పచ్చిపైకెము;లనను, నెం డియు బ్రాహ్మణగృహస్థులు నెలకలక నిమ్మ బొండు చందా లవలనను ఈ వేదవిద్యాపీఠము నడచుచున్నది. కాని ఇప్పుడు విచ్చురొక్కము చాలదు. ఆదాయముకంటె వ్యయము ఎధికము గా నన్నది. ధనము పుష్కలముగా లేమింజెసి విద్యార్థులకుఁ గవ్వపాతము నేర్ప వేటొక్కపండితుని నియమింప గార్య ద్ధి పూనుకొనలేదు. ఈ పీఠమున కంగముగా నెదాపేలలో సావిత్ర వైనవేదపాఠశాలలో నిఁగింపు యెపు బ్రాహ్మణబా లురకు ఇట నధ్యయనము చేయించు నుపాధ్యాయుఁ డే పు రుష నూక్త మాదిగాఁ గల జేద విద్యా భాగములు నేర్పించుచు న్నాడు. ఆత్మయ సఁగి ము ఆశ్రయజ శుద్ధ 10 మొదలు ప్రభువ సఁగి ము ఆశ్రయజ శుద్ధ 10 వఱకు ఈపీఠమునకు వచ్చిన యాదాయ మును దానివ్యయమును, వివరించుపట్టికః :-

Table with 2 columns: Item Name and Amount. Rows include: ఆదాయము, విద్యుత్తు, ఇంటిబాడుగ, కాగితములు వగైరాలు, రైలు బియ్యము, బియ్యము విక్రయంపగా వచ్చినసొమ్ము, విద్యుత్తు, ఇంటిబాడుగ, కాగితములు వగైరాలు, రైలు బియ్యము, బియ్యము నమూనాచేసినందులకు మాలి, తపాలాఖర్చు, విద్యార్థులకు దలంట్లువగై రాలకు, పీఠమునకు గొన్న పుస్తకములకు, ఉపాధ్యాయునికి జీతము, చిల్లరఖర్చులు.

వ్యయము మొత్తము. 457 14 6

అట్లు సభాకార్యదర్శి పేరుచరిత్రము చదివి ముగించి న వెనుక బ్ర. వే. దివాన్సహదురు టి. ఆర్. రామచంద్ర య్యగారు బి. ఏ. బి. యలుగారు వేదవిద్యాపామయ్యయు నావిద్యను వ్యాప్తికై చెచ్చుటకుపాయములు అనువిషయములూర్చి యు పన్యసించుచు నీకలికాలమున నైనను మహామంగమునందైనను సకలధర్మములకు నాలవాలము లుపేదను కర్షించింబు బ్రా హ్మణులకుఁ బరమధర్మ మనియు వెండియు మొక్కు మొక్కు నెల్లారు మున్నగు ప్రాంతములలోఁ గొట్టిన తుపానునంటియుప ద్రవములు కలుగక వేళమునకు సకలధర్మములు బ్రాహ్మణులు స్వధర్మనిరతు లగుటవలనఁ గలగు నవియు దానికి మూలభీజము విప్రులకు గాయత్రీమంత్ర మనియుఁ జెప్పి తమయూప వ్యాసము ముగించిరి యథాప్రకారము సభాధిపతులకు జరుగవలసిననందన ములతోడను, శ్రీకోడగరామస్వామికి జరిగిన పూజతోడను నాడు జరిగినప్రథమవార్షికోత్సవము చరిత్రసూక్తి యైనది.

16 సన్నిధిపీఠి, మాంబళము, వేదాపీఠం. శిరోభూషణము, వేంకటరంగాచార్యుఁడు బ్రాహ్మణసభాకార్యదర్శి.

అఖిలభారత మస్లింకు

డిసెంబరు 30, 31 తేదీలందు లాహోరులో సమావేశ మగును

స్వా థిల్లి, నవంబరు 21 :- అఖిలభారత మస్లింకు కార్యదర్శి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు. "అఖిలభారత మస్లింకు కార్యనిర్వాహకవర్గము షహాబుద్దీన్ 1927 డిసెంబరు 30, 31 తే దీలందు లాహోరులో సమావేశమగుటకు తీర్మానించిరి. లాహోరులో బారత్తూగా నున్న మియాను సర్ మహమ్మదు షాహ్గా రధ్యక్షత నిర్వహింతురు. (అ. పే.)

కాంగ్రెసు పక్ష కర్తవ్యము

దేశమునందలి వివిధరాజకీయపక్షముల వారును, వివిధసంఘములవారును రాయల్ కమిషనును బహిష్కరించుట యవసరమని ఉద్ఘోషించుట, ప్రజలలో గలిగిన నూతన ప్రజాభిమతమునకు నిదర్శనము. హిందూదేశమునంతట ఒక్కమారుగ నిమర మేల్కొలుపుగలిగిన ఇండియామంత్రిగారి నీ సమయమున ఎంతైన కొనియాడవచ్చును. కాని ప్రస్తుతస్థితి నవకాశముగ గైకొని, దేశమును ముందుకు నడుపవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెసుపక్షముపై నిలిచియున్నది. మితవాదులు సయితము స్వగౌరవరక్షణార్థమై కమిషనును బహిష్కరించు స్థితి యరుచెంచుట, అనుకూల చిహ్నమునను, కాంగ్రెసు పక్షమువారు కేవల బహిష్కారముతో సంస్కృతి జెంది ప్రయోజనములేదు. ఏలన కాంగ్రెసుపక్షము వారెట్టి సందర్భములలో నయినను కమిషనును నిరాకరించెడివారే. కాంగ్రెసు గోరిన రాండులే బిలు సమావేశము నేర్పరచి భావి రాజ్యాంగవిధానమును నిర్ణయించిన దప్పు, ఇతర ఏర్పాటులను కాంగ్రెసుపక్షమువారు రంగీకరింపజాలరు. స్వయంనిర్ణయ ధర్మమును వారు కాపాడగోరుచున్నారు. కేవలము పరిశుభ నిమిత్త మరుచెంచెడి కమిషనుతో వారు జోక్యము దీసికొనరు. భారతీయుల సామర్థ్యమును పరీక్షించి, ఆ పిమ్మట సంస్కరణములను నిర్ణయించుట నిరర్థకమగు కార్యము. స్వరహితసామాన్యము పరిశుభకు లోనుగాజూచును. స్వరాజ్యము ప్రజల జన్మస్వాతంత్ర్యముగలదని దానిని నిరాకరింప వీలులేదు.

ఆకారణముచేతనే, భారతీయ ప్రముఖులు సంస్కరణశాసనపు పీఠిక నెన్నడును ఆమోదించియుండలేదు. పార్లమెంటుసభవారి పరిశుభకు లోనగుటకెన్నడును సమ్మతించి యుండలేదు. రాయల్ కమిషనులో భారతీయులకు బాహుళ్యములేక వారు కారణమున, మితవాదులు బహిష్కరింప దలచిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారి కిదియొక స్వల్పకారణము. ఇంతకన్నను పెద్దకారణము స్వయంనిర్ణయాధికారమును నిరాకరించుట యని జెప్పవచ్చును. లేదని పక్షమువారు భారతీయుల స్వయంనిర్ణయాధికారము నంగీకరించుచుండిరి. ఇటీవలగూడ వీరు దీనిని తిరిగి నిర్ధారణజేసిరి. రాయల్ కమిషనునందు భారతీయులను సభ్యులుగ నియమించుటకు ఇండియామంత్రి గారి రంగీకరించుటో, మితవాదులు తమబహిష్కారమును వదులుకొనవచ్చును. కాంగ్రెసుపక్షము వారంతమాత్రముచే సంశయపరు. నేపథ్యలోపము

ను బ్రటిష్ ప్రభుత్వమువారు రంగీకరించిన గాని, వారు తృప్తి చెందజాలరు. అందుచే ప్రస్తుతస్థితిలో బహిష్కారమున కన్నిపక్షములవారు బూనుకొని నను, ఇతరపక్షములవారు కొంతకాలమునకు తమ నిశ్చయమును విడనాడవచ్చును. కాని సత్వర స్వరాజ్యసంపాదనా కుతూహలులగు కాంగ్రెసుపక్షము వారు పిమ్మటగూడ తమనిశ్చయమును కొనసాగింప వలసివచ్చును. కమిషను బహిష్కారమును డా॥ బి॥ సెంటుగా రంగీకరించినను, శాసనసభలను బహిష్కరింప వీలులేదని మధురలోజెప్పిరి. శ్రీవిల్లి పుత్తూరు తాలూకా సమావేశమున కధ్యక్షత వహించి కమిషను బహిష్కారముతో బాటు శాసనసభల బహిష్కారము మున్నగునవి జరుగవలెనని జార్జి జోసెఫ్ గారు సూచించిరి. ఇటులనే తీర్మానముగూడ గావించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయసభ అనంతపురములో గూడి శాసనసభల స్థానములను ఖాళీజేయవలయునని, శాసనసభ్యులను హెచ్చరించెను. గాంధీమహాత్ముని నాయకత్వముక్రింద బనిచేయుటకు దేశమునకు వీలు గల్గింపవలయునని జార్జి జోసెఫ్ గారును, శ్రీనివాసయ్యగారును హెచ్చరించుచున్నారు. ఇట్టిసందర్భములలో రాయల్ కమిషనును బహిష్కారమును ఘోషించుట గావించుటకై మిగిలిన పక్షములకు శక్తి వంచనలేకుండ తోడ్పడుట కాంగ్రెసుపక్షమువారి ధర్మమయినను, అంతటితో తమ కర్తవ్యము ముగియదని, వారు గ్రహించుట మేలు. అటులగుచో, భావికర్తవ్యమేమని యడుగవచ్చును. మరియొకవిషయమున గూడ వివిధపక్షములవారును కలిసి బని చేయుట కవకాశముగలదు. స్వరాజ్యవిధానమును తమూరుజేయు విషయమై, వివిధపక్షములవారిలోను కుతూహలముగలదు. దీనివలన స్వరాజ్యము చేరువకు వచ్చునని జెప్ప వీలులేకున్నను, యిట్టి ప్రయత్నమువలన నష్టము గలుగజోదు. భారతీయులు తమదృష్టిని స్వస్థ సంస్కరణములనుండి ఉన్నతాశయములవంకకు మరల్చుటకు వీలగును. ఇంతియగాక, తమకౌత్తి స్వరాజ్యము గావలయునో భారతీయులకు చెలియదనియు, వీరి మాడంబర మాత్రము నిరాధారమనియు జెప్పి ఆక్షేపించెడి వారికి జవాబుచెప్పట కింద మూలమున వీలు గలుగును. అన్నిపక్షములవారును కలిసి నిర్ణయించెడి స్వరాజ్యవిధానమునకన్న తక్కువ కోర్కెలను పిమ్మట వెలుపుట కెనరికిని వీలుండదు. అందుచే వివిధ పక్షములవారును గలిసి స్వరాజ్యవిధాన నిర్మాణ ప్రయత్నముజేయవచ్చును. న్యాయవాద ప్రముఖులకును ఇతర రాజ్యాంగవేత్తలకును తమ సామర్థ్యమును జూపుట కిది యమూల్యవకాశ మొనగును.

స్వరాజ్యవిధానమును తయారుజేసినమాత్రాన, స్వరాజ్యము నిర్మించునను ప్రభుకు మాత్రము కాంగ్రెసు పక్షమువారు లోను గాగూడదు. మేమిది వరకు వెక్కుమారులు సూచించినట్లు, ప్రజలెట్టి కోర్కెలను గోరినను వానిని సంపాదించు శక్తివైననే, వాని సాఫల్య మాధారపడియుండును. ప్రజాశక్తి సృష్టిగాంచనిది, వీరి తీర్మానములకు విలువయుండదు. ప్రస్తుత సంస్కరణములకు బూర్వము, కాంగ్రెసు లీగు విభాసమును వివిధ నాయకు లామోదించి, మాంటూగూగారికిని పార్లమెంటు సభవారికిని సమర్పించియుండిరి. కాని ఫల మేమయ్యెను?

దూరాలోచనతో బనిలేకనే, యీ విభాసము త్రోసివేయబడెను. దీని బదులు నిరుపయోగమగు ద్వంద్వ ప్రభుత్వవిధానము ఏర్పరుపబడెను. ఇప్పుడయినను ప్రజాశక్తి బలపడనిచో, ఎట్టి విభాసములను తయారుజేసినను ప్రయోజనముండదు. ప్రజాశక్తిని విజృంభింపజేయుటకు మార్గమేమి? ఈవిషయమున సంతత కృషి జరుపవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెసుపక్షమువారిపై నిలిచియున్నది. ఇతర పక్షములకును కాంగ్రెసుపక్షమునకును ముఖ్యభేదమెందుగలదో, పాశకులకు చెలిసియేయున్నది. పార్లమెంటు సభవారి అనుగ్రహమునే యితర పక్షములవారు ముఖ్యమని భావించుచున్నారు. ఏ లేబరుపక్షము వారి భారతీయుల కోర్కెలను తీర్చెదరని వీరు నమ్ముచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షమువారుగాక, ప్రజాశక్తియే స్వరాజ్యమునకు దారి జూపుననియు ప్రజాశక్తి బలపడుచో పార్లమెంటుసభ లోనే పక్షమువారి ధిక్కారమున నున్నను స్వరాజ్యమును ప్రసాదించి తీరెదరనియు, నమ్ముచున్నారు. స్వతంత్రయే స్వరాజ్యమునకు మూలాధారమని వీరి తలంపు. స్వరాజ్యమును భారతీయులచేతి కందిచ్చు వారుండరు.

అందుచే రాయల్ కమిషనును బహిష్కారము, స్వరాజ్యవిధాన నిర్మాణములతో బాటు, స్వతంత్ర ప్రవర్ధనమునకుగూడ కాంగ్రెసుపక్షమువారు బూనుకొనుట యవసరము. స్వతంత్ర వర్ధిల్లివలయు ననిన, ప్రజలలో నైకమత్యము ఏర్పడునటుల జూడవలయును. అంతఃకలహములు చెలరేగునంతవరకు, అధికారవర్గము వృద్ధియగుచుండును. ప్రజల యున్యమ మేది యయినను స్థంభింపక మానదు. ఐకమత్యము బలపడుటకు గూడ అన్నిపక్షములును అన్ని సంఘములును కలిసి పాటుబడవచ్చును. హిందూమహమ్మదీయ భేదములను, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర భేదములను సద్దానముతో క్షింపి అనుకూల సమయముండజాలదు. అంతరంగిక విభేదములను ప్రజలు తొలగించుకొన గలుగుచో, ఇండియామంత్రిగారి కింతకన్నను జెప్పదగిన ఫల ప్రదమగు జవాబు వేరుండదు. ఈ విషయమయి జరుగుప్రయత్నములకు తగు ప్రోత్సాహ మొనగుట లాభకరము. అయినను జాతీయోద్యమము చురుకుగ బనిచేయుచున్నగాని, సాంఘికవిభేద దృష్టి తొలగదని మాత్రము గ్రహింపవలయును. బెంగాలు రాష్ట్రీయకాంగ్రెసుసంఘమున కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన సుభాషచంద్రబోసుగారి సమయమున జేసిన హెచ్చరిక నిమిత్త గమనింపవచ్చును. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సఖ్యము గూర్చవలయుననియు శిథిలమయిన కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుద్ధరించి, నూతనసంఘముల నేర్పరుప వలయుననియు వీరు గోరుచున్నారు. సుభాషచంద్రబోసు గారివలె వివిధరాష్ట్ర నాయకులును కాంగ్రెసుసంఘలనము చురుకుగ జరుగుటకై కృషిసలుప వలసిన యగత్యముగలదు. నిర్మాణకార్యక్రమము స్వరాజ్య నిర్మాణమునకు మూలాధారమని గాంధీమహాత్ముడు సంతతము బోధించుచున్నను వారిహితవాద్యములను యత్యవైత్యేదివారరుదుగనూర్చునారు. వారు చెలిసినసత్యము ఇప్పుడు గోచరించినంత స్పష్టముగ నిదివర కెన్నడును గోచరించియుండదు. ఏలన ప్రజల నిస్సహాయత యతిశయించినది. ప్రజలు నేడు అం

తాళలహములపాలై నిర్విణ్ణహృదములై నిరాశా పూరితులై తమదుర్గతి కెంతయు విలపించుచున్నారు. ప్రస్తుత నిస్సహాయస్థితి నవకాశముగ గైకొని ఇండియామంత్రిగారు ఎవరికిని అక్కరలేని తెల్లకమీషనును నియమించి యున్నారు. అందుచే దీనినుండి బయల్పడుటెటులని విచారింపవలసివచ్చినది. ఇతరులు తోడ్పడినను తోడ్పడకున్నను స్వయంసహాయకార్యక్రమమును తదేకక్షతో నిర్వహించుచున్న నాయక శ్రేష్ఠుడు గాంధీ మహాత్ముడొక్కడే గనుపట్టుచున్నాడు. నిజమగు స్వరాజ్య సంపాదన కార్యములో, మహాత్ముడు నిమగ్నుడై పాటుబడుచున్నాడు. కద్దరు ఉత్పత్తికిని, అస్పృశ్యతా నివారణకును తనశక్తినంతను ధారబోయుచున్నాడు. ఇతర నాయకులు కొందరు, శ్రోతలము కద్దగుతో తృప్తిజెంది లాభములేదని ఎంచి, గ్రామ పునర్నిర్మాణమును, బ్రటిషు వస్తు బహిష్కారము, మున్నగు సంశయములను సూచించుచున్నారు. కాంగ్రెసుసభవారిట్టి యంశముల నామోదించిరి. కాని, వీని సాఫల్యమునకై కాంగ్రెసు సంఘములు పాటుబడుచున్నటుల నికర్యముగా నరాదు. అందుచే కేవల కాగితపు తీర్మానములతో తృప్తిజెందక, యికనయినను కాంగ్రెసుపక్షము వారు స్వరాజ్య నిర్మాణ కృషి జరుగునటుల జూడవలయును. ప్రజల అసంతృప్తిని అసమ్మతిని నాగరిక ప్రపంచమునకు ప్రదర్శించుటకై ఇతరపక్షములవారు జేయుచున్న ప్రయత్నముల కొకవంక చేయూత నొసగుచు, వేరొకవంక స్వశక్తిని వృద్ధిపొందించుటకును నిర్మాణ కార్యక్రమమును చురుకుగా సాగించుటకును, స్వరాజ్యము లభించు వరకు స్వల్ప సంస్కరణముల సంగీకరింపకుండుటకును కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఇతరులకు మార్గదర్శకులగుట యవసరము. అందుచే కాంగ్రెసు పక్ష కర్తవ్య మీ సమయమున మరింత యధికమయినది. అన్నిపక్షములవారిని ఏకముఖమునకు దెచ్చి దేశమును ముందుకు గొంపోవలసిన బాధ్యత కాంగ్రెసుపక్షముపై నిలిచియున్నది. ఎంతవరకీ బాధ్యత నిర్వహింపబడునో యని, దేశ మెదురు జూచుచుండును.

వివాహవయో నిర్ణయచట్టము : శారదాపీఠ శంకరాచార్యులు

భారతశాసనసభలో హరవిలాస శారదాగారిచే ప్రవేశపెట్టబడిన వివాహవయో నిర్ణయచట్టము సంఘసంస్కర్తల కోర్కెలనుగాక పూర్వాచారప్రియుల యభిప్రాయమునే పొందుపరచుచున్నదనుటకు సందియములేదు. అందుచే భారతశాసనసభ్యులలోని సనాతన ధర్మపరాయణులుగూడ యీచట్ట పునూత్రము నామోదించి సెలెక్టుకమిటీ కంపుటకు సమ్మతించియుండిరి. బాలుకు సదునయిదు సంవత్సరముల లోపుగను, బాలికలకు పండ్రెండు సంవత్సరముల లోపుగను, వివాహము జరుపగూడదని చట్టము ప్రతిపాదించెను. ఇట్టిచట్టము రజస్యలాసంతర వివాహములనుగాని, వింతూ ద్వాహములనుగాని ఆమోదించినవారి కెట్టియిబ్బంది గలిగింపజాలదు. అతిబాల్యవివాహములు అనర్థ హేతువులని సనాతన ధర్మపరాయణులుగూడ అంగీకరించెడి విషయ

యమే. హిందూసంఘము వింతూద్వాహముల నంగీకరింపవుడు బాలవింతూపుల సంఖ్య మెరుగు కుండుటకు తగినప్రతిక్రియల నవలంబించుట కసిన ధర్మము. వివాదమున కవకాశమీయ విలులేని యిట్టిచట్టముగూర్చిగూడ, అసమ్మతి దెలుపువారు బయలుదేరిరి. శ్రీశారదాపీఠ శంకరాచార్యులు వారు చట్టమును నిరాకరింపగోరుచు ఇండియాప్రభుత్వమువారికి తంతివార్త సంపిసటుల అసీసియేటెడు ప్రెస్సువారు ప్రచురించిరి. కాని తాముఅటుల జెప్పి యుండలేదనియు, మరియొక శంకర పీఠమువారటుల జెప్పియుండవచ్చుననియు ఇండియను సోషలు రిఫార్మరు పత్రికకువ్రాసి శారదాపీఠము తమ విశాలభావము సీతీరున వెల్లడించిరి.

“కాశ్మీరమునందలి శారదా పీఠ జగద్గురు శంకరాచార్య పీఠము సాక్రమించుటచే, నేనీ తంతివార్తను రాజప్రతినిధిగారి కంపితినిని దలచి, ప్రజలు పలువురు తమ అనంగీకారమును నాకు దెలిపిరి. ఈ దురభిప్రాయమును తొలగించుటకు, నేనిట్టి తంతిని ఎన్నడును పంపలేదని ప్రకటించుచున్నాను. మరియొక పీఠపు శంకరాచార్యులువారు పంపియుండవచ్చును. వారటుల బంపుటకు కారణము వారికే దెలియును. కాని నాకు సంబంధించినంత వరకు బాలికలకు పండ్రెండు సంవత్సరములలోపు నను, బాలురకు పదునయిదు సంవత్సరములలోపు నను వివాహముల జేయగూడదని హరవిలాస శారదాగారు ప్రతిపాదించిన చట్టమును శాసనముగావించుటకన్నను, ఎక్కుడు భూతదయతోగూడిన కార్యము వేరుండదు. కాశీలోని విద్వాంసులగు సన్యాసు లీ చట్టమును ఆశీర్వాదించియుండిరి. బాల్య వివాహములు కారుణ్య హాస్యములు. శారీరిక, వైత్తిక విభవంశకములు. ఇట్టి ఆచారమును తొలగించు ప్రయత్నము దుర్బలులపట్ల న్యాయబుద్ధిని సానుభూతిని గనుపఱచుచున్నది. హిందువులకు ముఖ్యముగ బాల్యవివాహములు తొలగుట యవసరము. ఏలనన వీని మూలమున, ఎందరో నోరెరుగని కన్యలు వైభవ్య దుఃఖము ననుభవించవలసివచ్చుచున్నది. ఎండి పోయిన పూలవలె వీరు శుష్కించి తలలు వాల్చి యున్నారు. వీరిని కాపాడువారు కనుపించరు. హిందూసంఘ శక్తి నీచెడు ఆచారము కృంగజేయుచున్నది. ఇట్టి సంస్కరణమును పొందుపరచెడి చట్టము శాసనముగాకుండ ఎట్టి యాటంకము గలిగింపగూడదు. ఈ చట్టమువలన, సంతత వైభవ్య దుఃఖము ననుభవించవలసిన కన్యలబాధలను తొలగింప వీలగును. లేనియెడల, బాలవింతూపులు దుఃఖజీవనము గడుపుచు, తుదకు అవమానముల పాలు గావలసివచ్చును. బాల్యవివాహములను శాస్త్రములు విధింపలేదనుటకు, మనుస్మృతి మూడవ అధ్యాయములోని నాల్గవశ్లోకమును చూడవచ్చును. మతధర్మముగాని, ప్రకృతిధర్మముగాని యిట్టి ఆచారమును ఆమోదించకున్నది. సతీన్నను ఘోరమగు మానవ బలిని, బాల్యవివాహ నిషేధము నివారింపగలదు.”

శారదాపీఠ శంకరాచార్యులవారు తమ అభిప్రాయము సీతీరున ఖండితముగ దెలిపి తమ ధర్మమును ప్రశంసార్థముగ నిర్వర్తించిరి. సాంఘిక సంస్కరణములకు, హరవిలాస శారదాగారి చట్టముగాని, శంకరాచార్యులవారి యామోదముగాని విశేషముగ తోడ్పడుతున్నను, ఆచారములలో మార్పు లవసరమని హిందూ సంఘము గ్రహించుట కధికముగ తోడ్పడును. కాలానుగుణ్యముగు

మార్పుల గావించుటకు హిందూధివతులకు సహజమగు హక్కుగలదు. కాని వారు తమధర్మమును నెరవేర్చక బోవుటచే ప్రజాప్రముఖులు శాసనసభల సహాయము గోరవలసి నచ్చుచున్నది. సాంఘికాచారములు కాలము సనుసరించి మారుచుండెనని, స్మృతులబట్టి గ్రహింపవచ్చును. హిందూసంఘము సహాయముగ నున్నయెడల, వెనుకటివలె ఇప్పుడును పరిస్థితుల సనుసరించి ఆచారములలో మార్పుగలిగించుకొనక తీరదు. జడత్వము ఎట్టిసంఘము నయినను కృశింపజేయగలదు. శారదాపీఠాధిపతులు ప్రస్తుతస్థితి కనుగుణ్యముగ మార్పులగావించుటకు ప్రయత్నించుచో, వీరి సత్ప్రయత్నములకు ప్రాజ్ఞులెల్లరు తోడ్పడెదరు. ఇతర హిందూధివతులకు గూడ శారదాపీఠాధిపతులు మార్గదర్శకు లయ్యెదరు. బాల్యవివాహములు ఆంగ్ల దేశములో గూడ ప్రబలుచున్నవనియు యిట్టివానిని నిషేధించి బ్రటిషుజాతి క్షీణింపకుండ జూడవలయునని యీమధ్య స్త్రీల రాయబార మొకటి హాం సెక్రటరీగారికి విన్నవించెను అన్ని దేశములలోను ఎప్పటికప్పుడు సాంఘికసంస్కరణముల గావించుకొను చున్నాను. హిందూ సంఘమునకు మాత్రము అట్టిశక్తిలేదని బలుకుట సాహసము.

సిలోను రాయల్ కమిషను

సింహళద్వీప పరిస్థితులను విచారించుటకు రాయల్ కమిషను ఏర్పడి విచారణను ప్రారంభించినది. కాని కార్యదర్శిగారు సాత్యమిచ్చుచు, పట్టణములలోని స్థానికసంఘములు తమ విధులను జయప్రదముగ నిర్వహించినను, శాస్త్రవిషయక సమన్వయము పరిష్కరింపజాలకబోయెననియు, దేశముబాధ్యత పోషించి ధనము నొసగుటకు సంసిద్ధుల జూపలేదనియు, బలికిరి. హిందూ దేశమున గూడ స్థానిక స్వపరిపాలన సంఘముపై నిట్టి నిందాపోషణ జరుగుచున్నది. దేశాభివృద్ధి కరములగు పనులకు, ప్రజలు పన్నుల వైచుకొనని, అధికారులు అధిక్షేపించుచుండురు. కాని, హిందూదేశపు ప్రజలు కడు బీదలనియు, వారి స్థితికి వారిచ్చుపన్నులు చాల యధికమనియు, వీరు గ్రహించుటలేదు. ఇంకను పన్నుల నీయవలసివచ్చుచో, ప్రజలస్థితి మరింత దుర్భరమగునని జెప్పవచ్చును. ఇంతియగాక, స్థానికసంఘములకు తగినన్ని రాబడి మార్గములన ప్రభుత్వమువారు చేకూర్చరయిరి. రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వ హస్తములకు బోవు ప్రద్యములలో చాల సంతభాగమును స్థానిక సంస్థలపరము జేయుట యవసరము. తగిన వసతుల నొసగక, అర్హులైన తంత్ర మొకగక స్థానిక సంఘములు అభివృద్ధి జెందుట లేదని నిందించిన నేమి ప్రయోజనముచును ?

పచ్చయప్ప శాసన : నిమ్నజాతుల

హక్కుల గుర్తించుట నిమ్నజాతుల బాలురను పచ్చయప్ప కళశాలలో చదువనిచ్చుట కంగీకరించి, బ్రట్టిలు తన ధర్మమును నెరవేర్చినందుల కెంతయు సంతసిందము. హిందూకళాశాల లోనికి హిందువులన రానీయకు డుట కన్నను అన్యాయము వేరుండదన్యాజ్యముతో బనిలేకుండజేసి బ్రట్టిలు బౌద్ధార్యమ జూపనందులకు వారిని మనఃస్ఫూర్తిగ సభిదించెదము. ఇకముందునుండియు పచ్చయప్ప విద్యాప్రతిష్ఠాపనలు నిజమగు హిందూప్రతిష్ఠాపన విలసిల్లగలవు.

విదేశవార్తలు

కార్మిక ప్రతిఘటన రాయబారి ము

ఇండియా ప్రభుత్వవైఖరి సోమవారము చెలియును
లండన్, నవం 19:—కార్మిక పక్ష నాయకులు బర్మింగ్ హామరు ప్రభుని జాడబోయి పందిర్లు మన ఇండియా కార్యాలయమునా కలవబించు వైఖరిని సోమవారం దెలుపుమని వాగ్దార మొనర్చిరి.

ఇండియా-మంత్రి మాత్రము కార్మిక పక్షమువారి సలహాను చెవినిబెట్టలేదని తెలియచున్నది. ఎంతమాత్రము లాంగ్లండ్ల లేననుచున్నాడు. పార్లమెంటువర్గ అనువరకు భారతనాయకులు తొంగిరెడచిర దనిమాటల నెడన పాటిచెట్టలేదు అది కపటోపాయ మనుచున్నారు.

రాయలకమిషను చర్చ అనువరకు ఇంగ్లండులో భారతీయుల ఆందోళనము ఖండనము వినరాకున్నచో ఈ లోతుగ అంతయు ఆమోదించబడును. అంతయు నిశ్చయమైపోవును. ఆ పిదప ఎవరెంత గోలజేసినను అయిపోయినదానిని గూర్చి ఆలోచించుటకు వీలులేదనుట కెత్తిన ఎత్తు అనుచున్నారు.

కార్మిక నాయకులు చెలిపినవి భారతీయుల కనిసపు కోర్కెలు. వాటి కంగీకరించి సరికేముగ ప్రవర్తించవలెనని ఇండియానుండి బర్మింగ్ హామరు ప్రభునకు తెలివారాలు వచ్చుచున్నవి.

అట్లు ఒప్పుకొన్నచో ప్రభుత్వమువారు లోబడిరి, భయపడిరి అను అపవాదము బయలుదెరు ననుచున్నారు. బర్మింగ్ హామరు ప్రభువు. భారతీయులు ప్రభుత్వము తిము భయపడి ఇట్లు దారికి ఎక్కర నెడరనుచున్నారు. మరింత బహిష్కారము నకు ప్రాత్యనా మెక్కునకు ననుచున్నారు. మరింత బిగ బెట్టిన ఎక్కువగా ఇచ్చెదదని భారతీయులు తెలంచెదరట బర్మింగ్ హామరు ప్రభు నెరింగినవారు అతడు నిశ్చయించుకొన్న దానిని మరల మార్చుకొననని ఎవరను అనుకొనరనుచున్నారు ప్రజలు ఆ విధానమును సమర్థించెదరట కిది జేస్తున్నది కాని అతడు పారబడుచున్నారేమో యనుకొనెదము. ఇండియాలో భారత రాజకీయ జీవనము నందున్న అపాహములు ముఖ్యమైనవి ఎంచి ఒకపక్షమునుండి నిష్పించుచున్న విద్యుత్ యంతయు పై పై వికమత్వమేగాని నిజమైనది గాదనుకొనుచున్నా చాతెడు. చాలకాలమందు వికమత్వముగా దనుకొనుచున్నాడు.

“కార్మికసభ్యులు రాంకే మగ్డోనాల్డుగారి నమ్మతిని బడసి రాయలకమిషను స్థానములను స్వీకరించిరి.”

భారతీయులకు రాయలకమిషనులో జేర్చుకొనడం అనుగుటకు కార్మిక నాయకులకు వీలులేదు అందుచే కార్మిక నాయకులు జేర్చుకొనలేన ఒప్పుకొనవలెననుచున్నారు. అట్లయిన భారత నెట్లకు కమిషను సహకారమును జూపుననుచున్నారు.

తెప్పించు కార్మిక పక్షమువారు భారతీయులకు జేర్చునలెనని అనుగుటకు హక్కులేదట.

రాయలకమిషనులోనున్న కార్మిక ప్రతిఘటన రాంకే మగ్డోనాల్డుగారి సమ్మతితోనే తమచదవులను స్వీకరించిరనుచున్నారు.

రాంకే మగ్డోనాల్డుగారు పార్లమెంటులో కమిషను యుండవలెనెటట. కాని భారతీయుల విశ్వాసమునకు పాత్రముగ నుండవలెనెటట.

బ్యాంక్సులు తీర్మానము ఇండియా-మంత్రి కార్మిక పక్షమువారిని పార్లమెంటు కార్మిక పక్షమువారి నీవిషయమై సమానముగానే భారతీయుల రియామకమునుగూర్చి బాధించుచున్నది. కార్మిక పక్షములో తెప్పించులో అతిగాడులగు భారతీయులను విషయించితికలె కనుచున్నారు. కాని దీనికి లాభము బిగ్గి ప్రాక్షేపమున్నది బాన్సు లాయరులు ఇవిర నాయకులు అడుగునున్నారు. వీరు భారతీయులకు నియమించెలసినదే యును అట్టివిషయాలని జూపినచో కార్మిక పక్షములో చీక ఏర్పడును. కానినల భారతీయుల కెమిషను లాభముండ నుచున్నారు. కాని తెప్పించు లైటు వింగ్లతో ఏకమై సమాన

ప్రతిపత్తి భారత నెట్లకు విటి కండునటులజేయ నిశ్చయించుకొనిరి. దీని కి గూడ ఇండియా మంత్రి ఆంగ్లీకరించనిచో ఉభయములు నుగలిసి కార్మిక ప్రతిఘటన రాయలకమిషనునుండి లేచిరమృతదరట. అదెంతయు ఎండియాక సకాశముగా నుండునట.

ఇండియా-మంత్రి కార్మిక పక్షమువారి సభ
రాయలకమిషనులో భారతీయుల నియమ పక పోవుటచే ఏర్పడిన పరిస్థితులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు పైసభ 19 తేదీని జరిగెను. పార్లమెంటు సభ్యుడు మ్యాక్స్వెలుగారధ్యక్షతను వహించిరి. భారతీయులను లేకుండ జేయుటకు ఖండించిరి. కార్మిక ప్రతిఘటన కమిషనులో జేరుట గర్హమునిరి. ఇండియా గురించి కార్మిక పక్షమువారు జూపుచున్న అభిమానము బూటకముకాదు అనుమానమును భారతీయులకు తెలంచుట కవకాశ మిచ్చుచున్నారమనిరి.

తీర్మానము
భారతదేశ భావి ప్రభుత్వవిధానమునుగూర్చి విచారించి దెలుపుటకు నియమించబడిన రాయలు కమిషనులో భారతీయులు లేకుండ జేయుట బాగులేదని ఇండియా-మంత్రి కార్మిక పక్షమువారు ఖండించుచున్నారు. భారతీయులే ఆమె స్వపరిపాలనమును నిర్ణయించుకొను హక్కుండవలెనని ముగిసిరి. పరమయిచ్చు భారత ప్రతిఘటన స్వేచ్ఛ పరిఘటనలో బాటు సమాన ప్రతిపత్తిని బొందనీయునన్ను భారతీయు ప్రతి నిధుల ఇష్టప్రకారము చేయునన్ను కార్మిక ప్రతిఘటనకు కమిషనునుండి లేచిరమృత కార్మిక పక్షమువారు ఉత్తరవు జేయవలెను

భారత కార్మిక పక్ష నాయకులు

భారత నాయకులకు సంక్షేపము
రాయలు కమిషను తీర్మానములో ఆర్థికముగా రాయలు కమిషనుసభ్యులకున్న సదుపాయములు అవకాశములను ప్రతిపత్తిని సమానముగ భారత నెట్లకు విటి కియినచో అట్టి రాజీ కెంతమాత్రము కార్మిక పక్షమునా రంగురను గలిగి నుండదు జూపెదరు ఇండియా-మంత్రి కార్మిక పక్షముగా గొడగును ఏకచిత్రముతో భారతీయులకు తోడుగ నుండుగ గౌరవ ప్రదముగా రాజీ కుగట దుర్బుటముగ కన్పించుచున్నది. కార్మిక పక్షమువారు లాంగ్లండును కార్మిక పక్షముగా భారతీయుల తరపున శక్తివంతముగా పాటుబడెదరట, అని దెలుపుచున్నారు.

కార్మిక పక్షమువారు తమ ప్రతినిధులను లేచిరమృతలు

రాయలు కమిషనులో తమ ప్రతినిధు లుండుటతప్పని గ్రహించి దానిని గర్హించుటకు కార్మిక నాయకులు ప్రయత్నించుచున్నారు అందుచే కార్మిక ప్రతిఘటన లాండటకు గౌరవముగ మరతును ర బట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. అట్లు జరుగినచో కార్మిక ప్రతిఘటనకు శిబిరము నెరగు. కాని అట్లు జరుగకుండ ప్రభుత్వము కార్మిక పక్షముగా డ పయత్నించెదరట కార్మిక ప్రతిఘటన కమిషనునుండి లేచిపోయిచో ప్రభుత్వము నకు గొప్ప సమస్య. తొందరపడి కమిషనునియమించిన ప్రయత్నములు స్ఫూర్తమును. కార్మిక నాయకులు తొమ్మిచ్చిన ఆశయములకు, పార్లమెంటు కమిషను విషయమై భిన్నముగ ప్రవర్తించినా రగుదురు.

భారతీయులు నిరంతరము వెనుకాడక ఆందోళనమును జేసినచో కార్మిక ప్రతిఘటన రాయలకమిషనునుండి లేచిరమృతలు ఏర్పడును.

స్పెక్టేటరు పత్రిక

భారతీయులకు రాయలకమిషనులో న్యాయము కలుగలేదనుట భారతీయులకు అపకారముజేయుటయగునని విజరల్లు నిశ్చయించిరి.

రాయలకమిషనుగూర్చి బయలుదేరిన యభిప్రాయములు ప్రభుత్వవిధానమునకు మరింతచేయుతనోసగుచున్న వని స్పెక్టేటరు పత్రిక వాచుచున్నది. కార్మిక పక్షమునే విజరల్లు పక్షముగా ప్రతిష్టించిన నవలంబి: పరు. భారతీయులనుబాటును విశేషించి న-దగు.

ప్రభుత్వముగా చేసినదినెరిగా కేసున్నను పార్లమెంటులో కమిషను విషయమైనది కారణములకు సరిస్తాయుగ దెలుపును భారతీయులగౌరవమును వైఖరిని తీరెదమని అభయమిచ్చును బాగుండెదని అన్ని పక్షములవారనుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి రిట్టుజేయ లేదు.

మెగ్నోరన్ పత్రికలు
గ్రేటు బ్రిటను వెక్స్-సంస్థానములవాటికంటె ఇప్పుడెంతలించిన వైఖరి బాగున్నదనియు, భారతీయులు తమరాజకీయము క్రిబహుములు తమంతట తామే ప్రయత్నించుటకు గ్రేటుబ్రిటను సహాయముచేయుబూతుకొని ఆగోని త్వరితముగ ఆసన్నముగుటకు ప్రయత్నించినచో మొ ఆగోని తప్పకవచ్చుననియు గ్రేటుబ్రిటనుజేసిన నేవను ఇదో రేహో గహింపకబోరనియు వ్రాయుచున్నవి.

లండనులో భారత ప్రచారక సంఘమువారు

లండన్, నవంబరు 18:—లండనులో నెలకొల్పబడిన భారత రక్షకసంఘమువారు ఇండియా వార్తాప్రచారకుల తోడ్పాటుతో నిజపరిస్థితులను దెలుపుటచే పార్లమెంటు సభ్యులలోన్కి ఇతరులను భారత సేవకును మిత్రులగు నున్నవారు తమ నిక్కువముగ ప్రేమను జూపి ఇంత తక్కువగా ప్రచారము సల్పుచుండుటకు గతం బెద్దయని వారనగ డబ్బు లేకపోవుటయే యని దెలుప ఆంగ్ల దేశమిత్రుని తమంతటతామే ఇండియాలో జరుగు నిజపరిస్థితులను ఇంగ్లండులో పూర్తిగ దెలియునటుల జేయుటకు డబ్బిచ్చి తమ ప్రేమను వెల్లడిజేసిరి. ఇంతవరకు £100 రూపాయలు ప్రోగ్నెనవి. ఇది చాలదు. ఇంగ్లండులో భారత దేశమిత్రులు ఇండియను భిప్రాయములను దెలిసికొని ఉపకారము జేయగోరుచున్నారగాన ఇండియాలో నున్న నాయకులు ఈ విషయమై సహకారమును జూపవలెనని ఇండియా రక్షక సంఘమువారు గోరుచున్నారు.

జనీవా నాకాదళ నిర్ణయసభ

బ్రిడ్జిమన్ గారు
లండన్, నవం 18:—సంఘప్రభువు నేను ముఖ్యమగు. అన్నివిషయములలోను ఏకీభవించుమాటిమీ మేముకొన్నట్లు జరిగినచో 50000000 లేక 100 000000 పాములు బ్రిడ్జిమన్ ప్రభుత్వమునకు మిగిలేది. పెద్దనాకలను గట్టుట హాస్పింపులచేతను గర్హప్రమాణమును నిర్ణయించెదమన నాకాదళనిర్ణయము చేకూరుననుకొంటిమి. రెండుసంగతులు నాకు నచ్చలేదు. గ్రేటుబ్రిటను ప్రాచారకమునకు గాలసిన సాధనములను తగ్గించుట నాకొమ్మములేదు. నాకాదళముల నిర్ణయించుటకు బదులు హెచ్చుచేయబడెదదెకను సంతకముజేయుట ఇమ్మములేనని బ్రిడ్జిమన్ గారనిరి.

అభిశంసన తీర్మానము

లండన్, నవం 18:—కామత్సంభలో అల్లరిచే పై తీర్మానమును చర్చించుటకు బాల్మిక్యగారు నిరాకరించిరి అందుచే మగ్డోనాల్డుగారింకొక తీర్మానమును దెచ్చెదరు. దానిలో నైన వర్తకసంఘాధ్యక్షులే సాంకేతిక విషయముల నెరిగినవారటచే మాట్లాడకతప్పదని లైమన్సుపత్రిక వాకొనుచున్నది.

దొంగనోట్లు

లండను, నవం 18:—రెగ్లములో సోనియలు దొంగనోట్లు లక్షలకొలది విలంపగలవి దొరికెను. వీటిని జార్జి ముస్సా తంత్ర్యమున కుద్దేశించిరనుచున్నారు. పెక్కుమంది నరస్తుజేసిరి.

మెక్సికోలో వైమానికుడు

విమానము బ్రహ్మలెనది. బుగవారము మధ్యాహ్నము దక్షిణామలండులో బయటో క్రినికాలోగిరి. ఇండియాకు బయలుదేరెదినారే, ఇంగ్లండుకు తిరిగివచ్చుచున్నారు.

ఇంగ్లండులో పుట్టుకలు చాలతగ్గినది.

రైల్వేకంపెనీవారు మోటారు ట్రాన్సువార్డుకు కూడ ఇంగ్లండులో ఆపబంపించెదరట.

సముద్రపయనములో నౌకలు మునిగిపోకుండ, ప్రజలకు ప్రాజాపాయము రాకుండు సాధనముల నరయుటకు బ్రిటిషువారు ఒకవిధానము తయారుజేసిరి.

రాయలు కమిషను

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభు ని ప్రకటనము

రాయలు కమిషనును నియమించిన ప్రధాన సిద్ధాంతములను

ప్రభుత్వమువారి రెంతమాత్రము మార్చరు

“ఇండియను సెలెక్షన్ కమిటీకి ఇంతకంటె ఎక్కువ ప్రతిపత్తి నీయ దలచుకొనలేదు”

“విచారణపద్ధతిలోమాత్రము మార్పులను సూచించిన, ఆలోచించెదరు”

“అంతయుకాని ఇంగ్లండు, ఇండియాలో ప్రకటించినదానిని మాత్రము ఎంతమాత్రము మార్చరు”

“పార్లమెంటు కార్మికపక్షమువారి నాయకులు తమ ప్రతినిధులను లేచిరమ్మనరు”

“బర్మెన్ హెడ్ ప్రభునకు లోబడుటకు కార్మికనాయకులు నిశ్చయించికొనిరట”

“ఏవిధానములోగూడ భారతీయులు కలిసి పనిచేయకపోవుట తప్ప”

“కార్మికపక్షమువారు, తాముగిన అభయములకు భారతీయు లెంతమాత్రము ఒప్పుకొనకుండుటచే పార్లమెంటంతయు ఏకమై స్థిరచిత్తముతో పనిచేయవలె ననుచున్నారు”

“భారతీయులకోరికలు క్రియారూపమును దాల్చునవి గావని మద్దొనాల్డుగా రనుట”

నిరాశ

ప్రభుత్వమువారి రెంతమాత్రము రాయలుకమిషనును నియమించినసిద్ధాంతములను మార్చరనియు, ఇండియను సెలెక్షన్ కమిటీవారు చేయవలసినపనిలోగూడ మార్పుజేయరనియు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు కార్మికపక్షనాయకులకు చెలిపిరని విశ్వసనీయమగు వార్తలు చెలువుచున్నవి. ఈలోపుగ ఒక్క పద్ధతిలోమాత్రముపమైనసూచనలను చెలిపిన ఇండియా కార్యాలయమువారు ఆలోచించుటకు సిద్ధముగనుండురట. ఇంతకంటె ప్రధానమగుమార్పులను జేయరనిరి. ఇంగ్లండు ఇండియా దేశములందు జరిగిన ప్రకటనములో మార్పెట్టియు నుండదనిరి. పార్లమెంటు కార్మికపక్షనాయకులు తమప్రతినిధులను కమిషనునుండి లేచిరమ్మన దలచుకొనలేదు. ఆ ప్రయత్నములను మానుకొని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభునకు లోబడదలచుకొనిరి. అతివాదు లగు కార్మికపక్షమువారి కిదంతయు కోపముగానుండుటచే వీరి సభ కొంతకలకలముతోనుండుచు గాని లాభ మేదియు కన్పించ దనుచున్నారు.

ప్రకటనఫలితము

సెహూరూగారి ప్రకటనముచే లెట్టెరింగు కార్మిక పక్షమువారు వారి అనుచులు రాజీ ప్రయత్నమును మానుకొని సెహూరూగారి యభిప్రాయమునకే పరు వచ్చుచున్నారు. భారతీయులు అంత పట్టుదలతో ఉన్నారని సెహూరూగారి దావాపుటచే ఇంతవరకైన చలనము గల్గినదిను చున్నారు.

దీనివలన రైటువింగు కార్మికపక్ష నాయకులు రాంశే మద్దొనాల్డుగారు మున్నగువారు భారతీయులు గొంతెమ్మకోరికలను గోరుచున్నారు గాన వారి కోరికలు తమ బ్లౌక్పులు తీర్మానములకు ఎక్కువగా నున్న పనియు జెప్పించు అచరణయోగ్యముగా వనుచు లెట్టెరింగు పక్షమువారు సెహూరూ పక్ష మవలంబించిన తాము పార్లమెంటుతో కలిసిపోవక తప్పదని చెలువుచున్నారు. బిగియ పరిసివచ్చుననుచున్నారు. ప్రభుత్వముతో జేరి భారతీయుల రక్షకులుగ పార్లమెంటువారే యుండ వలె ననెడ మనిరి.

బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువి మిత్రులు సెహూరూగారి ప్రకటనను ననుసరించి రైటువింగు లెట్టెరింగు కార్మికపక్షములకు విడదీయుచున్నారు. రాయలు కమిషనులో కార్మికప్రతినిధులను ఉంచినవేయుటకు మద్దొనాల్డు ప్రభువులను ప్రోత్సహించిరి. సెలెక్షన్ కమిటీకి సమంజసమగు సమపాదులను జేసెదమని ప్రభుత్వముచారనవుచు ఒప్పుకొనునటుల జేసిరి.

కార్మికపక్షమువారు భారతీయులను విడనాడిరని లండను భారతీయు లనుచున్నారు. ఇంగ్లండులో ఏకక్షమతోగూడ రాయలారముల కంటె ఎక్కువ జరిగలేదట. ఇకమీదట అంతయు ఇండియాలోనే జరుగవలెను.

సెహూరూగారి ప్రకటనము ఈ సమయమున తప్పని కొంప రనుచున్నారు. కార్మికపక్షము గారికి ఇండియా కార్యాలయమువారికి రాయలారములు చెప్పిపోయిన ఎంతయు లాభముగ నుండెడి దనుచున్నారు. ఇప్పుడు ఏకమై తమ ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనునుండి మరలించగల్గెడివారనుచున్నారు.

కాని రైటువింగు కార్మికపక్షమువారు ఇదివరకే పార్లమెంటుకమిషను కంగీకరించుటచే గట్టిగా ఏమియు జేయలేకున్నారు. అందుచే తమలోపము గాదనుటకు పండిత మోతీలాలు సెహూరూగారు ఇండియా కార్యాలయమువారు ఎట్టి వరతులు లేకుండ లొంగిపోవలెననుటచే తామట్లు జేయవలసి వచ్చెనని సాకును బన్నుచున్నారు. నిజముగా రైటు వింగు పక్షమువారు త్రికరణసూక్తిగ అన్నమాటను నిలుపుకొను యుద్ధేత్యమున్నచో ఇండియా కార్యాలయమువారు తమ కోర్కెలను మన్నింపలేమని జెప్ప సాహసించెడివారు కారనుచున్నారు. అట్లు జేయనిచో అనగా కార్మికపక్షమువారు అభయముల సేయనిచో తమ ప్రతినిధులను లేచిరమ్మనవలసినది.

భారతీయులతో ఆలోచించకనే తమ ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనులో పనిచేయుటకు కార్మికపక్షమువారి రంగీకరించిరి. తమకు గౌరవమనితోచిన వరతులను ఇచ్చునట్లు పట్టుదలజూపవలసియుండెడిది.

కార్మికపక్షమువారిని పరీక్షించితిమి. మహా ఘోరముగ వారు మనకు ఆశాభంగమును కలుగ జేసిరి.

కలిగి కాగలేకపోయిరి. సెహూరూగారి ప్రకటనముచే కార్మికప్రతినిధులను లేచిరమ్మనుచు చలనము తగ్గ ననుకొనుట అనివేశ్యము. దానివలన మరింత వారు ఎక్కువబలముతో పనిచేయుటకు అవకాశము గనుండెడిది. కార్మికపక్షమువారు నిజముగ సద్భావముతో ప్రవర్తించలేదు. ఇండియా కార్యాలయముతో మొదటనే కలిసికొని నిష్పయోజనమగుటకు ఇదియే కారణ మనుచున్నారు.

అబ్జర్వరు వృత్తి

లండన్, నవంబరు 20:— ఇండియాలో అభిప్రాయ మింకను కత్తిపదనుగాయున్నది వచ్చేన్నికలలో ఈకమిషనరులకు ప్రత్యర్థులుండరనుటచే వరిత హెచ్చుచెరిగిపోవును. వారి ఆందోళనము పార్లమెంటు ప్రతినిధులనుబట్టి ఇంతకంటె ఎక్కువగుర్త ఆక్రమింలేదు. భారతీయులకు ఎప్పుడు స్వపరిపాలనము నీయవలెనో నిర్ణయించుటకు పార్లమెంటుకే అధికారమున్నది. ఇండియాలో భారతీయులు నిజముగా చెప్పినమాటలను తమకు బలముగా జూచుకొనుచున్నారు. నూత్రములను రాజకీయ తంత్రమును కొనుచున్నారు. కాని వారు వ్యర్థప్రయత్నములగుదురు. రాజ ప్రతినిధిభోగనచే మితవాదు లవుడే దిరిగివచ్చిరి. రాయలు కమిషనును బహిష్కరించిరి అపుడే స్పష్టముగ గన్పించుచున్నది. రాయలుకమిషను విచారణ నిర్వివాదాంశముగ అందరిమంచి యభిప్రాయమును గాంచులెనన్న ఇంకను సంపాదించుటకు ప్రయత్నింపవలెననుచున్నది.

సెహూరూగారి వ్యక్తపము

కార్మికనాయకులు కండ్లు తెరచుట

లండన్, నవంబరు 21:— ఇంతవరకు ఇండియను సెలెక్షన్ కమిటీసభ్యులకు ఎక్కువ ప్రతిపత్తిని అధికారమును సమకూర్చుటకు ప్రయత్నించుచున్న కార్మికపక్ష నాయకులు పండిత మోతీలాలు సెహూరూగారి ప్రకటనముచే కండ్లు తెరచిరి.

దీనినిజూచి కార్మికపక్షములో లెట్టెరింగు వారు తేమరు ఒక్కపద్ధతిలోమాత్రము సమపాదమును గలుగజేయుటకు రాయలారములను సల్పుట భావ్యము గాదని గ్రహించిరి.

రాయలుకమిషనునుండి కార్మికసభ్యులను లేచిరమ్మని జెప్పి రాయలుకమిషనుతో ఎట్టిసంబంధము లేకుండజేసికొనుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని తెలియుచున్నది. భారతీయుల బహిష్కరమును బాడ్మిన్ ప్రభుత్వము కేవలము కన్నశ్వేటిపులివరకు కమిషనుతో ఎదుర్కొన నిష్కమునున్నారు. ఇది వరకే పార్లమెంటు కమిషనుకు మాటఇచ్చుటచే ఇది రైటువింగు కార్మికపక్షమువారికి ఇష్టములేదు. భారతీయులు బొత్తుగ కలిసి పనిచేయుటకు నిరాకరించుటతో తప్పుగ ప్రవర్తించుచున్నారనుచున్నారు. ఎవరినో కొద్దియందిని రాయలుకమిషనులో నియమించినదానికంటె ఇండియను సెలెక్షన్ కమిటీకి సమానాధికారము నిచ్చిన అదియే ఎక్కువ తృప్తికరముగ నుండునని గ్రహించవలెననుచున్నారు. భారతసమస్త విపక్షమునకు సంబంధించని విషయమగుటచే బర్మెన్ హెడ్ గారు తాముగిన అభయముల నిచ్చినచో రాయలుకమిషనులో తమ సాంప్రదాయమున కనుకూలముగ పాల్గొనవలె ననుచున్నారు.

ఈలోపుగా ఇండియా కార్యాలయమువారు గుసగుసలాడుచున్నారు. బహిష్కరణవాదు లెవరో స్వల్పసంఖ్యాకులు. వీరు దేశికి తృప్తిచెందరు. వారిదంతయు నోటి బుకాయింపనుచున్నారు.

భారతీయులు మేము గోరు అభయములకు ఏవిధమున గూడ అంగీకరింపక. గాన పార్లమెంటు అంతయు ఏకమై స్థిరచిత్తముతో పనిచేయవలెను. విచారణపద్ధతి కార్మికపక్షమును సర్వాభిప్రాయకాగారికే నిర్ణయింపనిండు. వీరు మొదట ఇండియా కేసినపుడు ఇండియా ప్రభుత్వముతో ఆలోచించి నిర్ణయించనిండు అనుచున్నారు. కార్మికపక్షమువారు సెహూరూగారి ప్రకటన మాదిగ సంపదనము ప్రారంభమైనది. సుక్రవారమునాడే వర్షజగును గాన ఈరాత్రి ఏమియు నిశ్చయించరు. కార్మికపక్ష నాయకులు అందరు భారతీయులకోరిక స్వాధీనమే యందురు. కాని ఎవరును కొంతవరకు కోర్కెలను తగ్గించుకొనుటని చెప్ప సాహసించరు. కాని సెలెక్షన్ కమిటీ ప్రతిపత్తి అధికారమును పెంపొందిజేయుటకు ప్రయత్నించుట మంచిదనుచున్నారు. దీనిని సాధించుటకు కార్మికపక్షమువారిని వినియోగించుకొనవలెననుచున్నారు. ఇప్పుడు కార్మికపక్షమువారి సానుభూతి నేలబోసిన పాలుచంద మైనది. ఇప్పుడు బయలుదేరిన పరిస్థితులు చాలనున్నితముగ నున్నవి. ఇట్టిసమయమున కార్మిక నాయకు లెవరు మాట్లాడరు.

లండన్, నవంబరు 18:—ఇంతవరకు రాయలు కమిషనుగూర్చి మోతీలాలు నెహరుగారు మాట్లాడలేదు. మాట్లాడమనిగోర నిరాకరించిరి. పరిస్థితు లన్నిటిని తెలిసికొనుచున్నారు. బుధవారమునాడు పార్లమెంటు సభ్యులయెదుట యుపన్యసిండును. పెటిటుగారి సంతకముతో ఆఖిలభారత నాయకుల తరఫున బంసిన తంబిని రూట రిఫల అందజేసిచారు.

దానివలన కార్మికపక్ష సభ్యులు చాలమంది కండ్లు తెరిచిరి. బహిష్కరణము బలహీనముగ నన్నదీ తేనిదీ తెలిసికొని బర్మెన్సుపై ప్రభుత్వంలో జోక్యము పెట్టుకొనవలసినదనిరి. ఈ ప్రకటనములో కాంగ్రెసులో జేరని పక్షమువారుగూడ నుండుటచే బ్రిటిషు రాజకీయ ప్రముఖులకు చాల నచ్చినది. అందుచే కార్మికపక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు తమ సభ్యులకు రాయలుకమిషను నుండి తేచిరమ్మను పట్టుదల తగ్గి పోవుచున్న సమయమున ఇది అందుటచే ఆపట్టుదల మరల బలపడినది. నేడు ఇండిపెండెంటు కార్మిక పక్షమువారు ముఖ్యముగ సభకు గావించెదరు. బర్మెన్సుపై జాపనున్న పదుపాదులను సర్పించెదరటం. అది అంగీకరించుటయో నిరాకరించుటయో నిశ్చయించెదరు.

సందేశము

భారతీయులు ఇండియాకు ఇవ్వబోవు రాజ్యాంగవిధానములో తామే సంప్రదించుకొని ఏర్పాటుజేసికొను హక్కును సీరపరచుకొనుటకు జేయుచున్న ప్రయత్నములను కనితెట్టి జూచుచున్నారను. భారతీయులు ఆత్మగౌరవము నిధానము ఇందులో గూడుకొన్నవి. అట్టి యుద్ధమునుపట్ల బ్రిటిషుకార్మికపక్షమువారు సానుభూతిని జాపకమానరు. కాని ఒక్క బహిష్కరణముతోనే ఏకమగుటవలన భారతీయులకు లాభముండదు. అది చాలకాలము ఆ విషయ నిలవజాలదు. కాని ఐకమత్యపు చిహ్నమునకు పంపించుచున్నారను. కాని అంతటితో ఊరుకొనక రాజ్యాంగవిధానమును అన్ని పక్షముల వారును కలిసి తయారుచేయవలెను. అప్పుడే భారతీయుల స్వరాజ్యమునకు అడ్డులని బ్రిటిషువారు గ్రహించెదరు.

లాయర్ జూరిగారి తప్పలు

యొద్దమర్రిత్రుత్వ త్రరము

లండన్, నవంబరు 20:—విజయలైన జాతులనేన యిట్లున్నదని ఫర్ ల్యావింగ్స్ వర్జింగ్సుగా ప్రచురున్నార. యూరపులో యిప్పుడు ఆయుధపాణులైన సేన 8552000 ఉన్నది. యిందులో 1124000 సోవియటు సైన్యము. యుద్ధమునకు ముందు యూరపులో నున్న బలము 5818000, యుద్ధమేడు స్టేట్సులో 118000 మాత్రమే యున్నది ప్రస్తుతము యూరపులో 800000 1924 కంటే తక్కువ సాధారణముగ యుద్ధపరికరములను తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు దానికేసిరి. విదేశములందు ఎంతవరకు ఆపసరమో అంతవరకే సైనికపటాలములను తగ్గించిరి. సైనికమడింపు లిప్పుడు 41500000 పానులు, యిందులో 800000 పింఛనులగున్నవి. 1921 లో 82000000 పానులుండెను. యొద్దమునకు పూర్వమున్న వ్యయముకంటే సైనికవ్యయము చాలతక్కువ. రై సైనికమడింపు లిప్పుడు 67000000 పానులు

పత్రికాప్రచారక సంఘములు అన్నియు ఏక మైనవి జూరివారి ధర్మములను ఉభయములకు లాభముగ నిర్వహించెదరు. కేపుటపురుకు విహానముమీదబోవుచు కర్పాసీగారు లిరున్న జేరిరి.

మరాఠో క్రొత్తనుల్తాను

సింహాసనము వదిలిపెంచు. ప్రజలు అందరకు స్వాతి ముసరుదున్నారు. ఇతడు ముసల్మాను గ్రంథములందు హిందెత్వమును గడించెను.

జాతీ వాషింగ్టన్ గాదు బాదగాడనియు, త్రాగుడు, నాట్యము, పేకాలమున్నగు వ్యాసములకు లోనైన వాషిని రూపర్తు హూజేగారు వాషింగ్టనుగారిని గూర్చి లెక గ్రంథములో వ్రాసెనట. సైనికనీతికమతీత బాగులేదు యితడు గోల జెట్టుకుండెడివాడట. కాని అతడు ఆసాధారణ పత్వ్యరూపుడని వ్రాసివాడు.

తెయిజరుసోదరి పెద్దది

బ్రిటోరియా కొమరై 'పిలిం మ్యేరేజిహస్' ప్రకారము జజాతాపుగారిని పెద్దది జేసికొనెను. ప్రయివేటుగ జరిగెను.

బ్రిటన్ ప్రదర్శనమందిరమున కీ||శే|| ఈవను ప్రభువచ్చిన చిత్రపటములను అలంకరించెదరటం.

వాతావరణస్థితి

1927 నవం నవంబరు నెల 22-వ తేది మంగళవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబర్ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబర్ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబర్ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబర్ 24 గంటలలో	ముఖ్యజిల్లాలు అక్టోబర్ 24 గంటలలో
గోవా-పూర్	82.9	60.1	...	8.46	- 3.13
విశాఖపట్టణం	82.9	67.1	...	8.21	- 2.00
కాకినాడ	81.9	62.5	...	11.84	- 0.80
మచిలీపట్టణము	82.3	67.4	...	16.85	+ 3.75
కర్నూలు	81.5	61.8	...	6.20	+ 1.72
బళ్లారి	82.0	58.4	...	8.89	- 2.32
ఆనం-పూరు	9.00	+ 3.75
కడప	81.5	65.2	...	11.43	+ 3.76
నెల్లూరు	84.2	67.8	...	21.85	+ 5.00
మద్రాసు	82.8	67.0	...	16.25	- 6.13
కిడలూరు	84.0	68.4	...	15.01	- 7.50
సేలము	86.1	61.8	...	8.09	- 6.72
కోయంబుత్తూరు	82.6	64.6	...	12.12	+ 2.63
తిరుచనాపల్లి	84.4	66.8	...	7.93	- 3.13
నాగపట్టాము	84.8	72.7	...	9.43	- 18.56
మధుర	86.4	71.6	...	9.73	- 2.32
పాంబు	83.8	77.9	...	16.58	- 1.30
తిరునల్వేలి	18.25	+ 5.78
తిరుచేరి	84.1	74.6	0.48	4.08	- 12.14
కొచ్చిన్	84.6	74.7	...	8.01	- 10.85
కాలికట్టు	92.1	71.6	...	8.32	- 6.87
మంగళూరు	86.9	69.1	...	13.43	+ 8.08
బెంగుళూరు	80.0	56.0	...	2.00	- 6.45
మొర్రాకా	74.8	55.6	...	7.18	- 4.61
కొడైకనాల్	65.9	45.5	...	13.46	- 2.15

సర్కారులు:—ఆకాశము నిర్మలముగా యున్నది. మచిలీపట్టణములో పగటివేడిమి 2 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కాకినాడలో రాత్రివేడిమి 7 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—పగటివేడిమి 5 నుండి 6 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2 నుండి 3 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—రాత్రివేడిమి 3 నుండి 4 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు,
పహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

శనివారము ఎప్పుడు మార్చేబునుండి బయలుదేరిన విమానములు బ్రహ్మలో బ్రందై తగలబడినవి. వైమానికుడు మెకానికు చనిపోయిరి.

లండనులో ఒకజర్మను విశ్వాధిపతి అమెరికను యువకుడొకడును జర్మనీ, హోలండుకుపయోగించు రహస్యములను తెలిసికొని బంపుటకు ప్రయత్నించుచున్నారని బబ్బుకొని విచారించుచున్నారు. ఈసంగతులు ఆంగ్ల ప్రభుత్వమునకు నష్టము గలుగజేయునట.

మొన్నటి యుద్ధముచే ఎవరికెవరు అంతర్జాతీయ ఆర్థిక బాధ్యతను జూపవలసియున్నదో కనుగొని నిర్ణయించుట తొక అంతర్జాతీయ విచారణసంఘము నేర్పాటుజేయవలె ననిరి.

జనీవా ఆయుధ వివర్జనసభకు రషియా ప్రతినిధి లిటి నోఫ్ గారు కొంతమందితో బయలుదేరిరి.

పెరిషియా ప్రభుత్వమునకు ఆర్థికవేత్తగ డాక్టరు వెలి హీము బోయిటి జెన్సెగ రిని నియమించిరి.

బ్రిటన్ సాయుధ సేనల యెన్నికలో ఎవరుసతి గలిగెను. ఈమె కన్నర్యేటిపు పక్షములోనిది.

సైనిక సేవనుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయము గల్గుటచే బెర్లియం మంత్రివర్గము రాజీనామానిచ్చిరి.

బ్రిటిషు సైన్యము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవం 22:—బ్రిటిషు సైన్యములో కొంతభాగమును యిండియా ఎప్పుడైనసరే ఉపయోగించుటకొరకు చలచిరాయనియు, లేక దూరప్రాచ్యదేశమున నుంచలచిరాయనియు, సింగపూరు నాకాశమును బలపరచెదరా యనియు కామన్వె సభలో గ్రాఫితుగారడిగిరి. తేబరుకమిటీ నివేదికము సందర్భమున డిల్లీకావనసభవారు 1924 లో ఇండియాలో సైనికపరిపాలనమునకు తామే యధికారమును గల్గియుండువలెననిరని చెలిపెను. మొదటివిషయము నాలోచించుచున్నార మనియు డిల్లీసభ తీర్మానమును గూర్చి తెలియదనియు వింటర్వన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. జనీవాలో కాశ్యేతముగ భారతప్రతినిధిని నియమించవలెనని ఇటీవల జరిగిన ప్రాపంచిక ఆర్థిక ఆర్థికసభ కేగిన ప్రతినిధులు జెప్పినవి తల్లిలుగారికి వింటర్వన్ ప్రభువు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు జేయు చూచవలను ఇండియామంత్రి బ్రాగ్తగ ఆలోచించుననిరి.

బెంగాలు నిర్బంధితుల విషయమై శిల్పి తల్లిలుగా రడుగ ప్రభుత్వమువారు ఇండియాలో భయములేదని తోచినపుడు విడుదలజేయుచున్నారని వింటర్వన్ ప్రభువు తెలియజేసెను.

కమన్వెల్త్ ప్రభువు జనీవా ఆయుధవివర్జనసభకు సినటు ప్రభునిస్తానే ప్రతినిధిగ బోయెదరు. 30 వ తేదీని సభ జరుగును. సెక్యూరిటీకమిషను ఆయుధవివర్జనసభలో కలిసి పని చేయుటకు తేదీని నిర్ణయించెదరు. డిశంబరు 5 తేదీని జరుగు జాతిసమితి సభకు ఆడువచ్చుచు అసగా రెండు ఒకటి యగును. వాతావరణము ప్రతికూలముగ నుండుటచే మెకింటోపు వైమానికుడు పోలండులో దిగలేదు.

బల్గేరియా ప్రజలు

యుగోస్లావియా

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 22:—యుగోస్లావియా, రుమేనియాలో బల్గేరియనులను సరిగా జూచుటలేదని విద్యార్థులు ఆక్షేపింప పోలీసువారు విచ్యుక్తులతో చాలమంది పొడిచిరి. బల్గరును కాపాడవలెనని వక్తలు ప్రపంచములో బలాహుల్లర ప్రభుత్వములవారిని గోరిరి.

ఇరాకు రాష్ట్రముపై దాడి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవంబరు 22:—వాహబీషేకు పెయినుచు ఎస్టోయిషు అనువాడు 5 వేల మందిని ప్రాగ్ జేసి ఇరాకు రాష్ట్రమును దండెత్తుటకు ఏర్పాటులను జేయుచున్నాడు. పెద్ద ఎత్తు మీద యున్నది. ముందుగండు సామగ్రి విషపూరితములగు కంచెలను సరిహద్దుపొలిను స్థానముల కంపిరట. బ్రిటిషు విమానములు వైసుండి అంతను కనిబెట్టుచున్నవట.

కార్పొరేషను అధ్యక్షువదవి

రేటు పేయర్లసభ

బ్రిటోరియా పబ్లిక హౌసులో 24 వ తేదీ గురువారం సాయంత్రం 6 గంటలకు మద్రాసు రేటుపేయర్ల బహిరంగ సభజరుగును. కార్పొరేషను అధ్యక్షుని ఎన్నిక సందర్భమున కాంగ్రెసు మునిసిపలు పార్టీ గావించిన చర్య విమర్శింపబడును. ఉపన్యాసకల కేర్లు రేపటికిరము ప్రకటించబడును.

మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము

పూనా, నవంబరు 21:—మహారాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘము వార్షికసమావేశము సన్నను కొలాబాజిల్లా పెనునగరమున జరిగెను. క్రొత్తకార్యనిర్వాహకసభ్యులు ఎన్నుకొనబడిరి. ఎల్. బి. ఫోవత్కరుగారు, అగ్య ఘోష. మహాజనువివాదమంపలికు, ఫోన్సూరుగార్లు కార్యకర్తలు.

రాయలకవిషమును నిరశించుచు మహారాష్ట్రమునందన్ని పక్షములవారు వికమత్యముతో సభము సెనుగొన్నవలె ననియు సభవారు తీర్మానించిరి. (ఫ్రీ ప్రెసు)

కొలంబో, నవంబరు 21:—గొల్ డబ్బు. ఎ. డిసిల్వా గారు జరుగనున్న సెలను సేవముకాంగ్రెసు అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడిరి.

రెండవ కృష్ణాయెన్ని కల కేసు

(నవీయవిలేఖరి)

కాశీశ్వరావుగారిపై నేరారోపణ

బందరు, నవంబరు 21 :—రెండవ కృష్ణాయెన్ని కల కేసు యాదినము కె. పి. లక్ష్మీరావుగారి యెదురు విచారణకువచ్చినది. పిటిషనరు అంతులేరావు, తిరుపతిరావుగారిపక్షమున పి. చెంచయ్య, బార్-ఎట్-లా, గుండు రాఘవులుగార్లు వాదించిరి. ప్రతివాది తనపున శ్రీయుతులు తుగ్గపాటి వేంకటేశ్వరరావు, బార్-ఎట్-లా, వి. వి. కె. సుబ్రహ్మణ్యంగార్లు హాజరైరి.

జగ!—మీరు రెండవ యెన్ని కల కేసు విచారించునన్నారు. మీరాధ్యక్షురం యెన్ని కల కేసు యెప్పటికి వాయిదావేయించ దలచినది చెప్పకొరతాను.

స్వా :—వారంటు సాక్షులు వచ్చినంతవఱకు తేది నిర్ణయించబడును. జిల్లా బోర్డు మెంబరులే హాజరులను త్రోసివేయుచున్నారు. వారు పట్టుకొనబడిరిమాండులో నుంచబడినపిమ్మట కాని వారు జామీనుయిచ్చినపిమ్మట కాని తేది నిర్ణయించబడును. ఇంగ్లాండులోవలె ఎన్ని కల కోర్టును వారంటుయిచ్చే అధికారము లేదని అనుకొనుచున్నారు. అదిగనుక కాక వారంటుయిచ్చుటకు మాకు అధికారముకలదు. మదరాస్ రాజధానిలోనుండి వెళ్లిపోయిన తప్ప యెచ్చటనున్న సాక్షులను వారంటుమీద రప్పించి తీరదము. పిటిషనర్ల తరపున యీ రోజున యెవరైనా వచ్చినారా?

రా:—ఈ రోజున ఒక సాక్షి రాగలడు. అతనిని పరీక్షింపవచ్చును.

పి. చెంచయ్యగారి వాదన

చెం:—నేను కేసు ప్రారంభించెదను. సాక్షులను పమ్మనుచేయుటకు మాదురోజునైనా కావలెను.

స్వా:—మీరు చాల న్యవధి యిచ్చుచున్నది. కొందరు సాక్షులపై నా తీర్మానములేదు. వారితో కాలముగడుపుచుంటే తక్కినవారిని రప్పించవచ్చును ఇదివరకే చాల న్యవధి యిచ్చుచున్నది.

చెం:—నే నీ కేసును ప్రారంభించుచున్నాను. కృష్ణారూరలో వర్గము వోట గు అంతులేరావు తిరుపతిరావుగారి యెన్ని కల కేసు బడినకేసు ఎన్నికల సిద్ధాంతములను గురించి ఉపాధ్యక్షమయ్య దలచుకొనలేదు. నిర్ణీతపద్ధతులు దాటకుండా ఎన్నికలుజరుగుట ప్రభుత్వమునకు అవసరము. 1920 లో సంస్కరణములు యిచ్చిరి. దాని ననుసరించి పార్టీ అస్సోషేషను అను రెండు వర్గము లేర్పడినవి. ఎన్ని కలు ప్రారంభమైన తరువాత రెండు పక్షములు బయలుదేరినవి. జస్టిస్ కాంగ్రెస్. మొదటి రెండు యెన్ని కల లో జస్టిస్ పార్టీ గలుపొందినది. 1926 లో జరిగిన యెన్నికలయందు, ఒక అభ్యర్థి అదివరకే సానబడి గెలిగినవారిని పడగొట్టుట తటస్థించినది. ఈ సందర్భములో అధికారము, నిర్బంధము, ప్రచారము మున్నగు పద్ధతులను (Aggressive) గ పనిచేయుట జరిగినది. రెండవ విషయ మేమనగా, రాజకీయకక్షలు అన్ని దేశములలో విభేదములను కలిగియున్నాయి. అదేశములో వీరికి చాల భేదము గలదు. మరికక్షలు రాజకీయకక్షలు ప్రారంభించినవి.

స్వా:—పిటిషనర్ అభ్యర్థి కాడుకదా?

చెం:—కారు. కమ్యూటరు 25000, కాపులు 20000, రెడ్డి వారు 5000, కలాలీలు 4000, బ్రాహ్మణులు 4000 వోటర్లున్నారు. రెండు మేజరు వర్గములు కాపులు, కమ్యూ. రాజకీయ విభేదములు మతముల ననుసరించి విభజింపబడినవి. ఒక వర్గము వారిపై ఆధారపడినవారు కేసులను ఆపార్టీపైనే ఆధారపడియున్నారు. యాకేసులో రెండుపార్టీలున్నారు. బ్రాహ్మణులు, రెడ్లు, అంతప్రాముఖ్యవర్గములు కాపు. కాపున, కమ్యూ వారిమాదనే అభ్యర్థులు ఆధారపడినవలసివచ్చినది. గలుపొందవలచిన అభ్యర్థి కమ్యూవారిపై ఆధారపడినవలసివచ్చినది. కాశీశ్వరరావుగారితో మాది అభ్యర్థి గనున్నది మూరయ్యగారు కమ్యూ వారితో డ్వాంటుపొందుటకు మారయ్యను అభ్యర్థి గ నిలబెట్టి గారు. కాశీశ్వరరావుగారు బ్రాహ్మణులపైను కమ్యూవారిపైన ఆధారపడియుండిరి. అట్లయిందేనా? అన్నియు న్యాయము గ జరిగిందే. ఎన్నికలకు రెండు నెలలపూర్వము విషయబంధము జరిగింది సర్వము తలక్రిందులు చేసినది. మిక్కిలి నలుకుబడి

గల అన్యుమిగిలినాల్కప్పుడు వ్యూహం అభ్యర్థి. వీరు అభ్యర్థి నిలబడుటవలన కాపుతో డ్వాంటుయొక్క బలము తగ్గవలసివచ్చినది. అందువలన కమ్యూతో డ్వాంటు విభజింపబడిపోయినది. రాజకీయములోని భేదాభిప్రాయములు ముగిసాల్సీలు యూనియను బోర్డులు జిల్లాబోర్డులు తాలూకాబోర్డులకు వ్యాపించినవి. రాజకీయ కక్షలన్నీ అంతతో వ్యక్తి భేదములుగ మారి నవి. కాశీశ్వరరావుగారు బెజవాడ చెయ్యగ్గును, పలుకుబడిగలవారు. రెండవ వారు మీరాధ్యక్షురం రాజాగారు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటు. వీరిరువురి వ్యక్తి పోరాటములు బర్మా తమైనపుడు, నిర్ణీతపద్ధతులు దాటినట్లుగ భావింపవలసి వుండును. ఒక పార్టీ వారు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగనున్నందున అధికారమునంతయు యెన్నికలలో గలుపొందుటకు వినియోగించినట్లు అనుమానించిరి. అవిధముగనే ప్రచారము చేసిరి. పార్టీ ఒకటి అభ్యర్థిని నిలబెట్టినపుడు, రాజకీయ సూత్రములు సవ్యముగ వినియోగించబడుననటకు సందియము లేదు. మూడవ విషయము, గోపాలకృష్ణయ్యగారు చాలపలుకబడిగలవారు. క్రతువు బుమైరవాడైన కొలది, తప్పుపర్గము త్రొక్కుటకు సావకాశ మొప్పును.

వి. వి. కే. ను:—ఒవరముల నిమ్మటకు సావకాశ మింకను రాలేదు.

స్వా:—ఉదాహరణ కేసులములైన నీయవచ్చును. వాదనకొరకు చెప్పినయంతయులు సాక్ష్యమునకు వర్తించవు. సాక్ష్యములో నిర్ణీతపద్ధతులు దాటినపుడు మీరాధ్యక్షురంవచ్చును.

చెం:—తప్పుత్రోవల త్రొక్కుటకు తగినపరిస్థితులు గలనని నైన వివరించెడిది. మీరాధ్యక్షురం రాజాగారికిని కాశీశ్వరరావుగారికిని తీర్మానకీర్తనాభిప్రాయములున్నట్లు కవుంటురు పిటిషనులో నేయున్నది. వ్యక్తులు పోరాడుకొనుచు, కక్షసూత్రములను నిర్ణీతము చేసినారు. కాశీశ్వరరావుగారే ప్రజానాయకుడనని కవుంటురు పిటిషనులో చెప్పుకొనియున్నారు. ఇద్దరు బలవంతులు నిలబడినపుడు, నిగ్రహము లేనియెడల, నిర్ణీతపద్ధతులు దాటటము ప్రజాతేమమునకు భంగము గలనటయు తటస్థించును.

కే. ప. పేరాలలో లంచము లిచ్చినట్లు మొదటి నేరారోపణ కలదు. ఎన్నికల నిబంధనలను పరిమితి, లంచమునగా డబ్బు యిచ్చుటే కాక, వోటరుపుచ్చుకొన నన్న పుటికిని లంచమిస్తా మనటకూడ వోవమే. దబ్బే కాక, యేమిలాభమునైన కలగ చేస్తానని ఆకేర్పించవచ్చును. ఎన్నికలసమయములో ఆకస్మికముగ సానుభూతి కలిగి భర్తసంస్థలకు సహాయము చేయటానుటకూడ వోవమే. తరువాత నేరారోపణ యేమనగా, బెజవాడ మ్యూనిసిపల్ న్యాయుడుగా వోటరులిస్టులను తారుసారు చేయుట. పదవధార్మి విషయములో బెదరింపు, పలుకుబడి దుర్వినియోగముచేయుటక్రింద వచ్చునో లంచము ఛ్చుటక్రింద వచ్చునో చెప్పుట కష్టము. వోటర్లు వినియోగించుటకు మధ్యనాగికి డబ్బుయ్యటకూడ వోవమే. 18 వ పేరాలలో సిబ్బందిని పుకయోగించుట పలుకుబడి దుర్వినియోగముచేయుటక్రిందికి వచ్చును. ఇంగ్లీషు లాప్రకారము ఒక విషయములో లంచమిచ్చినను యెన్నిక గద్దచేయును. లంచ మెవరి కిచ్చినది యిదవిత్తముగ నిర్ణయించనపుడు, నియోజకవర్గమును (Material) అధికముగ వాక్కించెనని సాక్ష్యమిచ్చిన చాలును.

స్వా:—బందరు సాక్షులపేర్ల నిచ్చినయెడల సమ్మతుల పంపించెదము.

చిటుతపులితో కూలివాడు పోరుట

అత్యధృత పరాక్రమము

కచారజిల్లాలో రుక్మిణీ తేయకుతోటగలదు. 21 ఏండ్లు గూడ నిండిని యువకుడు అడవికి సమీపములోనున్న తేయకుతోటలో పనిచేసినాడుండెను. ఆకస్మికముగ మొగమెత్తి జూచుసరికి ఎటు చిటుతపులి నిలబడియుండెను. మీదబడెను. పిమ్మట ఆయువకుడు దానితో పోరాడెను. గట్టిగా ఆతని కుడిచేయుని నోటిలో బెట్టుకొని నమలబోవుచుండెను. కాని త్వరలో చేయిని వైకిలాగునాని ఆ చిటుతపులి ముందుకాడ్చును బట్టుకొని మీదబడుటకు వీలులేకుండ విడిచి వెడల్పుగా బట్టుకొనెను. దాని కదలకుండజేసెను. ఇంతటితో ఊరుకొనక ఒక కాలము నడిమినిపెట్టి త్రొక్కివెట్టి రెండవకాలతో తన్నుచు మొదలుపెట్టెను. గుండెలమీద తన్నుటజేసి ఆ చిటుతపులి నెట్టితలా పడియుండెను. వానిని చంపుటకు వీలులేక పోయెను.

తిరుపతి కేకలమిని ఇంకొకరూపిని బామతో దాని నోటిలో బొడిచి చంపిరి.

వింతలు-విశేషములు

నిమ్మజాతులను హైందవసాతశాలలందే

బేర్చుకొనుట

ధానాపురపాలకసంఘమువారి తీర్మానము

ధానాపురపాలక సంఘములో నిమ్మజాతుల పిల్లలకు ప్రత్యేకముగ పాఠశాలలే యుండవలెనని తీర్మానమును బెట్టరి గురు ప్రతికూలరుగాను 8 గురు అనుకూలరుగ నుండుటచే అధ్యక్షుడు ప్రతికూలరు పక్షమునే ఓటుజేసి నిమ్మజాతుల పిల్లలకు ప్రత్యేక పాఠశాలలు వలదు. హైందవ బాలురతో బాటు జేర్చుకొని విద్యనేర్చుటకు నిశ్చయించిరి.

* * * అత్తగారికి కొడులు తేయాకులో పంచదార

తక్కువ వేయుట

భర్త భార్యముక్కును గోసివేయుట

అమ్మకునగరములో పార్వతీబాయి ఆను నామె తన అత్తగారికి తేయాకు చేసి ఇమ్మటలో పంచదార తక్కువజేసి యిచ్చెనని కోపగించి భర్తయగు బాబు గణపతి లిగ్గి అనువాదు భార్యముక్కును గోసివేసినాడు. ఇంకొక చిత్రము ఏమనగా భర్త ముక్కుగోయుచుండగా కోడలు కదలకుండా అత్తగారు గట్టిగా బట్టుకున్నది. వీరిద్దరిపై నేరము మోపబడినది.

బొంబయిలో పడుపువృత్తి

పడుపువృత్తికై ఏర్పడు ఇండ్లను నెలకొల్పుట కిత్తూరు మనియు అట్టిగృహములు తేవండ జేయవలెననియు బొంబయిలో పార్లమెంటులు సభజేసి ప్రభుత్వమునకు తీర్మానములం పిరి. పడుపువృత్తిలో తిరుగు తాద్యుగాండ్రను శిక్షించవలెనని గోరిరి. పడుపువృత్తిలో ప ఇండ్ల నడుచుచున్నారని తెలిసి అడ్డెత్తు గృహాయజమాలనుగూడ శిక్షించవలెనని గోరిరి. బొంబయి దేశములుగాక ఆక్రడవచ్చి పడుపువృత్తిచే జీవించువానిని విదేశగడికేటలులను బొంబయిదేశమునండి వెడల గొట్టి వారిదేశములకు బంపివేయవలెనని ప్రభుత్వమును గోరిరి.

తెలులను జేపేయంత్రము

మామనూట్లు సాంకేతిక సంస్థానము విద్యుచ్ఛక్తికాశా పండితుడగు డాక్టరు నాన్నినరు యుధుగారు ఎంతటి చిక్కు తెలులనునైనను అవలీలగజేసివేయు యంత్రమును కనిపెట్టెనట. ఎంతటి పెద్ద ఈశ్వరునను గూడ దులకనగా చేసివేయు నట. ఇది విద్యుచ్ఛక్తితో పనిచేయు యంత్రమే. ఒక సంవత్సరము తంటాజపడి మరపిచేయు తెలులను ఈయంత్రము కొన్ని నిమిషములలో జేసివేయునట. విద్యుచ్ఛక్తి సమస్యలను ఎంత పెద్దవైనను త్వరితగో చేసివేయునట. విద్యుచ్ఛక్తి రంగమున ఇది గొప్ప అపూర్వమును పరిశోధన మనుచున్నారు.

12 గురు భార్యల భర్త

చికాగోలో (అమెరికా) ఆల్ఫ్రెడ్ హెర్బర్టుకు పెండ్లి అనునది ఆలవాటయి పోయినది. ఇతనిపై పెండ్లియంతగా మరల పెండ్లి జేసికొన్నందులకు నేరమును మోపిరి.

ఇతనినేరమును నిర్ణయించుటకు ఆతని 12 గురు భార్యలను పంచాయితీగ నియమించెదనని మేజిస్ట్రేటు వెల్లిపెను.

ఈసంవత్సరము పెండ్లిజేసికొన్న 9 వ భార్య 10 వ భార్య కోర్టుకు వచ్చిరి. 10 వ భార్యయే ఇతని కీచిక్కులను చెప్పిపెట్టినది. 9 వ భార్య మాత్రము ఆతనితోనే ఉండెననన్నది. “ఆతనినే ఇప్పటికిని ప్రేమించుచున్నాను. ఆతడు చెబునట్లు కేసునో అతనిరాక కేసురు జూచుచుందును” అనెను. 82 సంవత్సరములలో 12 గురు భార్యలను హెర్బర్టు పెండ్లియాడెనట. కాని ఇతని తండ్రి కొడుకుకు 6 గురు భార్యలున్నట్లు తెలియవలెను. కాని ఇంకను ఎక్కువగా భార్య లుండెనయ్యెను. కాని వారి నెపుడు నేను కలిసికొనలేదని నుడవెను.

నీలసత్యగ్రహ మహాసభ

నిన్న సాయంత్రము 5-80 గంటలకు చూడఁబడునట్లు గాంధీజీగారి కేంద్రపథ జరిగెను. బులును సాంబమూర్తిగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

మహాసభ అన్న పూర్వార్థమున సత్యాగ్రహమును గూర్చి ముచ్చటించుచు పాఠములు ౧ బాగాదు మనఃపూర్వమున నేర్పించబడిన నీలవిగ్రహమును తీసివేయుచు, పోరాడుట మంచిది గాదు నుడిచిరి. కాని వారికి విగ్రహముయొక్క చరిత్రయే తెలియదు. నుండి. తేపుకొని విగ్రహమువచ్చినప్పుడే మాటలు చెప్పి కొనుట మానేసిరి. కొంతమంది మాత్రము నాయకులు ఈ ఉద్యమముతో సానుభూతి కనపరచుట కనుపించుదు. ప్రజలు భయముతో పనిచేసిన నాయకులను కఠినపరచు అని నుడిచిరి.

శ్రీమత బులును సాంబమూర్తిగారు కేరళాగౌరవ వీరినిచేరగా భాగ్యంకులచేగాని చేయబడు త్యాగము పూజనీయమైంది. ప్రజల దృష్టిమే దేశక్షేమమునకు కారణమగును. ఈ నీలసత్యగ్రహమును వినేసలజేరి ధనసహాయమున, మామ్యుసహాయము చేయుదురాక-శ్రీయుత యం. కే. ఆచార్య, యం. యల్. యే. స్వామిచెట్టాచల చెట్టిగారు ఈ సత్యాగ్రహ భూమి అగ్రాపరాధిపతులగుండి జయప్రభముగ జరిపెనని నుడిచిరి. మద్రాసు పోలీసులకు ఈ ఉద్యమమునందు బాగుగ పనిచేసి పహాతుకగూడ దీనిని యెక్కిన శక్తితో జేయించి నాయకత్వముగూడ వహించును. కనుక ప్రజలందఱను పట్టుబడక పనిచేయుదురాక అని నుడిచిరి.

సభాధ్యక్షుల కభినందనములతో సభ ముగిసె.

* * *

అంద్రనాయకుల ఉపన్యాసములు

డీ చి మి టింగు

శనివారం సాయంత్రము 6 గంటలకు తిరువళ్ళీడి నీటియందు పెద్దపథ కావించబడిన. శ్రీమత బులును సాంబమూర్తిగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

ఇంతవరకును నాయకులుగాండి సత్యాగ్రహోద్యమమును జయప్రభముగ జరిగించుచున్న దేవనాయకంగాదు అగ్రాపరాధిపతిగారి పీఠపునవచ్చి తాము నాయకులగుటకు కారణములను తెలుపుచు నీలసత్యగ్రహము సామాలాగ్రముగ జరిపించుటకై కృతశక్తియుడనై యున్నాననియు, ప్రజలందఱు యుద్యమమునందు సత్యాగ్రహము సజావుపట్టు పొలుపడుదుననియు నుడిచిరి.

తరువాత శ్రీయుత మహాసభ అన్న పూర్వార్థము గట్టుప న్నడించిరి. భారతదేశమంతయు భేదాభిప్రాయములచే నిండి యున్నది. హిందూమతముగొట్టబడచే మునిగిపోయింది. బెంగాలుదేశమంతయు అన్యాయముగ కై డిలుగ జేసినవారి విడుదలవిషయమై నాలోచించుచున్నది. యథోచితవిచారమును గూర్చి మహారాష్ట్ర లాలోచించుచున్నాను. ఇట్టిత్రు ముఖ్యము భైర్య పశులించి మనోనిశ్చయై యుండ వలెను.

మద్రాసునగరమును 4 నెలలనుండి నీలసత్యగ్రహము జరుగబడుచున్నది. 19 ఆగష్టు నీయుద్యమ మొదలుకెట్టబడి వచ్చుచు నేనిప్పులచేయుండి పరిస్థితుల దిలకించుచు. టిని. గాంధీ మహాత్ముడు ఇచ్చుటికి వచ్చినప్పుడు సత్యాగ్రహవ్రతము జరుప వలసి నడచి ప్రోత్సహించి దీ వనల సంగి బోయెను. కాని ఇంతవరకును 46 యవతులకంటె ఎక్కువక కైలనకు బోయి జయప్రభముగ నీ యుద్యమము జరుగబడదయ్యె. ఈ ఉద్యమముయొక్క సంగతి ఆంధ్రదేశ చులాదిదేశీ వచ్చుటనుండి యువకులు బయలుదేరి అనంతపురమునకు వచ్చిరి. కాని ఈ ఉద్యమము ఆపివేయబడినదని యన్. మూర్తిగారి ప్రకటన గాంచి మేంపరము దిగ్భుమదెందిరి. మేదిపురము నీసగితిని గొచ్చి తెలిసికొనుటకై నిచ్చుటికి వచ్చిరి. కాని ఇప్పుట నాయకులందరి దృష్టిని రాయలు కమిషనుపై ప్రసవించియున్నది. రాయలుకమిషను జయప్రభముగ బహిష్కరింపబడిన తరువాత నేమిచేయవలెనో ఎవరు ఆలోచించుచున్నారు. బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారికి నిర్భూతము కలుగజేసి తిరుగబడిన గాని మరకేమును ప్రయోజనము లేని మద్రాసు కాంగ్రెసు దగ్గరకు వచ్చుచున్నది. ఈలోపలనే ప్రజలు అత్యంతగ్రహముతో నియుద్యమమును కొనసాగించిరిని నుట్టుచున్నాను. ఈపరిస్థితులలో నాగపూరునందు నుడిచిరి. అవారిచే ఆయుధకాసమును ధిక్కరించి గవర్న

మెంటుతో పోరాడిన ధీరుని ముగిసెనులను, వానిచే స్థాపించబడిన యుద్యమమును సభ్యులకు తెల్పి ఆ విధముగనే ఈ యుద్యమమును జయప్రభముగ జరుప వలెనని నుడిచిరి.

తరువాత యం. తిరుమలరావుగారు ఈ ఉద్యమమును గూర్చి ముచ్చటించుచు ఈ ఉద్యమమును జయప్రభముగ జరుపవలెనన్న 5000 రూప్యములను, 5000 జరులును కావలెను. ఉద్యమము ప్రారంభింపబడుచుండుటవలన అంత ఉత్సాహముగ లేచిరి గవర్న మెంటువారును, వారి అనుచరులను తలచినతలము గాక. ప్రజల హృదయములందుమాత్రము గాఢముగ నాటింది. ఇట్లే వహాత్మునిచే నేర్పరపబడిన అసహాయోద్యమము అనుకొన్నంత ఉపయోగకారి కానవచ్చుదు అల్లారి సీతారామరావు కేరళాయుద్యమము స్థాపించెను. అది చచ్చిపోయినదని గవర్న మెంటువారు విప్లవారుచున్నారు. కాని సోదరులార ఇట్టి ఉద్యమములన్నియు వైకి చచ్చినట్లున్నను లోలోపల పనిచేయుచుండును. ఒక్కనాడు మరల వైకిరాగలము, అందుకల్ల నే మిరందరు భైర్యమువహించి ఈ యుద్యమమునందు పనిచేయవలసినదని హెచ్చరించిరి.

బులును సాంబమూర్తిగారు సత్యాగ్రహ ఉద్యమము చాలమంది ప్రజలు తెలిసికొనినట్లు కనుపించుటలేదు. కనుకవివులముగ యుద్యమమునుగూర్చి ముచ్చటించిరి.

నాగపూరునందు మంచరువా అవారిచే స్థాపించబడిన సత్యాగ్రహోద్యమమునకు ఈనెలవిగ్రహోద్యమమునకు పనిబిడ్డ వంటిది. ఈ ఉద్యమముయొక్క అధ్యక్షులు అనాగపూరుసత్యాగ్రహాలతో సత్తములను జరిపిరి. నాగపూరునువచ్చి సత్యాగ్రహమును జరుప కృతశక్తియులై యుండిరి. బెంగాలునందు అన్యాయముగ బ్రిటిషుగవర్న మెంటుపై కుట్రలుపన్నుచున్నారనే నిందాలోపలజేసి కారాగృహములకు జేసిరి. ఎంతకాల మైనను విడుదలజేయటగాని విచారించుటగాని లేకుండుట వలనను, ప్రజలు కాసనపథలయందు కావించిన నిర్బంధమువల్ల కేమియు ప్రయోజనము లేకుండుటచేతను మంచరువా అవారిఆయుధ కాసనమును ముందుగండు కాసనమును ధిక్కరించెను. వాడెద్దాన్య రహితముగ ఆయుధములను, ముందుగండు సామానులు లేని బాంబులు మొదలగు ఆయుధములను హస్తములందుంచుకొని వీధులయందుబోవుచు ఏ నేరమును ఎరుగని మనుష్యులను అన్యాయముగ ఆయుధములను చాటుగజేసి ప్రభుత్వమువారిని పడ గొట్టుటకు ప్రయత్నించు చున్నారని కలవి కారాగృహముందుంచిరి. నిర్భయముగ పట్టవగలు అందరియెదుటఅట్టి ఆయుధములను బట్టుకొనియేమిచేయుదురో మాత్రమని అట్లుచెప్పెను. కాని దౌర్జన్యమేమియులేదు. మహాత్ముని ఉపదేశముగూడ భైర్యములతో కట్టుములపడుచు పోరాడవలసినదే. నీలసత్యగ్రహము బాంబులను పుచ్చుకొనుటకును అనుజ్ఞ ఒసంగబడిన. “ఒక బాంబుతో నీలవిగ్రహమును నిర్మూలించవచ్చును” మహాత్ముడు నుడిచెను. బాంబులు పట్టుకొనుట దౌర్జన్యములలో చేరదా అని మహాత్ముని ప్రశ్నింపగా సత్యాగ్రహవ్రతపథములందు దౌర్జన్యము జరుపుటకు గాక మరియే యితరపథములైన బాంబుల సుతయోగించవచ్చునని నుడిచెను. కనుక నైలుగ్రహమును నిర్మూలించుటకు బాంబుచేసినను చేయవచ్చును. కాని నైలువిగ్రహమును మొదటనే ఒక్క బాంబుచే నిర్మూలించి మద్రాసునందుగాని, ఇంక నితర హిందూదేశములందుగాని ఇంత ఉత్సాహము కలిగియుండదు. నైలువిగ్రహమును బాంబుచే నిర్మూలించుటకన్న ఈ సత్యాగ్రహవ్రతమును ఉత్కృష్టమైన రహస్యము మరియొకటికలదు. అది ఇంతకంటె చాల గంభీరమైనదియు తగినదియునై యున్నది. ఏ గవర్న మెంటుచే నీవిగ్రహము నిచ్చుట స్థాపించబడినదో వారి హస్తములచేతనే సదరువిగ్రహమును తీసివేయించుటయే. మద్రాసు నగరము దట్టి వాతావరణమును కలుగజేసి గవర్న మెంటువారితోనే నీవిగ్రహము తీసివేయించిన కేసు చాల సంవత్సరములనుండి.

ఈ నైలువిగ్రహము బ్రిటిషు గవర్న మెంటు యొక్క చండేశాసమును తెలియజేయుచున్నది గాంధీమహాత్ముడు నుడిచినాడు. కాని గవర్న మెంటుయొక్క చండేశాసమునే గాక వారి సాంరాజ్య విస్తీర్ణ కాంక్షయును, అన్యదేశ విశ్వర్యాపహరణమును కూడ తెలియ జేయుచున్నదని చెప్పుచున్నాను. ఈ విగ్రహమును పడ గొట్టుట అన్న బ్రిటిషు గవర్న మెంటువారి చండేశాసమును సాంరాజ్య విస్తీర్ణ కాంక్షను భంగము కలుగజేయుట అని యర్థము. లేనిచో మద్రాసు గవర్నరుగారిని రేపే ఆ విగ్రహమును తీసివేయించేయమనుడు. ఇంకొక నెలలోజాలలో ప్రజలు అన్ని ప్రదేశముల నుండి నివటకు వచ్చును. అప్పుడు మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు చండేశాసమునకును సాంరాజ్య విస్తీర్ణ కాంక్షకును నివట కలలో లేక కాంతమునకై చచ్చుగలరో చూపించవలసియున్నది. ఈ విగ్రహమును తీసివేయకపోయిన మొదటి రెంటికినే నిలచు నటు పడుచును. మద్రాసు గవర్న మెంటు నాగినిగాని, సాం

లనుకాని నీ విషయమును చులకనగా చూడకూడదు. మహాత్ముడు చులకనగా చూచెనని ఎవరును తలపకూడదు. ప్రజలయొక్క అందోళనలనే ఈ విగ్రహము పోనలెను.

మద్రాసునందు నాయకులు సానుభూతి చూపుటలేదు. కొందరు నిరుత్సాహ పడుచు న్నారనే ను నాయకులకలిసికొని వారితో నీ విషయ మై ముచ్చటించగ వారందరును సహాయపడుదురని చెప్పిరి. వార్తాపత్రికలు చేయగలిగినంతసహాయము చేయుచున్నవి. మీరు ఎంతవరక పనిచేసితిరో అంతవరకను సానుభూతి చూపబడెను. ఇంతవరకను తమిళనాడునుండి యువకులవచ్చి సత్యాగ్రహమును జరిపిరి. కాని మద్రాసునందు తగినంతమందిరాలేదు. పరిస్థితులు మారనలేదెదను మద్రాసునందు సత్యాగ్రహము లేదనిరి రాబోవు కాంగ్రెసునకు వచ్చుసభ్యులను తలచినయెడ. పిన్నవారిచే స్థాపించబడినదని నాయకులు తలస్తముగ నూరుకుండుచుండుగాక భారతదేశమునకు సంబంధించిన సత్యాగ్రహవ్రతము అఖిలభారత ఉద్యమమునని తలచుచున్నాను. సమయమువచ్చిన అందరు యువరాజుగారి ఆగమమునుబహిష్కరించవలసినదనచెప్పగా మద్రాసు పోలీసులు బహిష్కరించిరి. ఈ ఉద్యమము జయప్రభముగ జరుపవలసినది మద్రాసు పోలీసు కాంగ్రెసులోపల నావిగ్రహమును తీసివేయించి కాంగ్రెసునకువచ్చు సభ్యులు ఆత్మర్యతో నీవ్రతమునకువచ్చి చూచిపోవునట్లుగా చేయవలసినది” అని నుడిచిరి.

తరువాత రాయలు కమిషనుగూర్చి మాట్లాడుచు సాంబమూర్తిగారు కమిషనును బహిష్కరించవలసినదని పూర్వము కాసనపథల బహిష్కరమువలె పూర్తిజయము సహాదించవలసినదనియు చెప్పిరి. ఈ బహిష్కరణము సక్రమగ నెరవేర్చబడి స్వరాజ్యమునకు సహాయమునని నుడిచిరి. అన్ని పార్టీలవారును బహిష్కరించవలసినదని నుడుపుట మనకు మంచిని నూచించుచున్నది. అనేకమంది అనేక కారణములచేత బహిష్కరింపవచ్చును. మనకు దానితో నిమిత్తములేదు. హబీబుల్లా సాహెబు గారుగూడ బహిష్కరింపవలసినదని నుడిచిరి. కమిషనువచ్చినప్పుడు వారుతమపవిత్ర రాజీనామానుగూడ నియ్యగలరని తలచెదను అని నుడిచిరి. సభ ముగిసెను.

అమలాపురం యూనియను బోర్డు

ప్రెసిడెంటుగారి వింతచర్యలు

అమలాపురం, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలోని పెద్ద యూనియను బోర్డు. ఈ బోర్డునకు, గత 17 సంవత్సరముల నుండియు శ్రీయుత రాచమర్ల సీతాపతిరావునాయకుగారు నామినేటెడు మెంబర్లై, అధ్యక్షులుగానున్నారు. వీరి నీ పదవి నుండి తప్పించుట కిదివరకు చేసినప్రయత్నము లన్నియు వ్యర్థములయ్యెను. కాని ప్రస్తుతము 15 గరు సభ్యులలో 9 గరు కాంగ్రెసు పక్షపంబులుగలరు. వీరు పట్టణ పురోభివృద్ధి చేయుచున్న కృషికి, అధ్యక్షులు అడ్డంకుగానున్నారు. అమలాపురంలోని కసాయిదుకాణం మెయిన్రోడ్డునగి యున్నది. దానిని అచ్చటనుండి వేరొక మారుమూలప్రదేశమునకు మార్చుటకు సభ్యులు తీర్మానము చేయుటయేగాక, తగినంత సొమ్ము నుకూడ ఖర్చుడుటకు నిశ్చయించినను ఆ విషయమై వీరు కృషి చేయకుండు లెంతయు వింతగానున్నది. మాచిరాజువారి వీధిని నివారించు గృహములమధ్య భాగ్యముమిల్లు గలదు. అది ప్రజల యారోగ్యమున కెంతయు భంగముగానున్నది. కావున దానిని పనిచేయించుట అపురేయింపవలెనని ఆ వీధిలో మిల్లు పరిసర గృహములలో నివసించు శ్రీయుతులు కాళే వీరరావులునాయకుగారు, నెలవలి అశ్వుశలింగంగాడు వగైరాలు యూనియను బోర్డువారికి దరఖాస్తుపంపిరి. అదియంతయు విచారించి, మిల్లుకు అప్రకేయుటకు, రెండు నెలలు కాలవ్యవధి నిచ్చుటకును, తీర్మానము చేయబడిన. కాలపరిమితి 10-10-17 తేదితో ముగియుండెను. అంతలోనే అధ్యక్షులు నిగంతుకముగా మిల్లువారికి తెలియనిచ్చిరి. వేగా సమయము లి అప్పుతలింగంగాడు వగైరాలు లోకలబోర్డు అప్త ప్రకారం యూనియను బోర్డువారికి అసలు పంపగా, అది బోర్డు మీటింగులో పెట్టుట మానేసెనుచున్నాను. యూనియను బోర్డు సభ్యులు పంపు తీర్మానములనును, ప్రశ్నలను యిట్టి గతియే పట్టుచున్నది. కొలది నెలలలో తిరిగి యెన్నిసంఖ్య రానున్నవి. ప్రజలు యీ సంగతులన్నియు గమనించి, అధ్యక్షులను రాబోవు యెన్నికలలో తిగిన పాపమునేర్పదరుగాక యని గోరుచున్నాను.

(శ్రీయోగిరాజు)

నీలునత్యాగ్రహ మహాసభ

బులుసు సాంబమూర్తిగారి హాచరిక

శనివారము సాయంత్రము 6 గంటలకు లోనుస్నేహకు నందు పెద్దసభ జరిగెను. శ్రీయుత బులుసు సాంబమూర్తిగారు (కాకినాడ) అగ్రాసవాధిపతిగా నుండిరి. ఇంతవరకును నీలునత్యాగ్రహమునకు నాయకులుగానున్న స్వామి నిత్యానందము గారిని మాట్లాడవలసినదిగా అగ్రాసవాధిపతిగారు కోరగా నిత్యానందముగారు ఇంతవరకును జరుపబడిన సత్యాగ్రహమును గూర్చి ముచ్చటించిరి. తాము చివరవరకును నీ యుద్యమమును జరుపుటకు కృతశక్తులములై యున్నామని తెలిపిరి.

తరువాత మహారు అన్నపూర్ణయ్యగారు, శీతానగరం, మాట్లాడిరి. వారు నీలువిగ్రహము ప్రజలచేతయ్యబడిన చందాల చే నిర్మించినదనియు, చెన్నపట్టణపు కేపురిందున్న హుతీలే గ్రహమును ముట్టి బైబుకు చేర్చుచుని యెదురుతిరిగిరియు, ట్టివిగ్రహమును ఇంగ్లీషువారును, వారిస్పీహీతులును పూలచే పూజించగా భారతీయులు దానిమీద ఉమ్మివేసి విగ్రహమును గూర్చి తమకుగల నిరసనభావమును చెలిబుచ్చిరి. ఈ ఉద్యమము నాగపూరు సత్యాగ్రహమునకు సంబంధముగలదనియు, విగ్రహమును తీసివేయవలెననగా భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమును ఇట్టి సత్యాగ్రహప్రతీకముననే సంపాదించవలెనని నుడివిరి. ఇట్టి ఉద్యమములకు గ్రామములనున్న ప్రజలసానుభూతియు, ఆశీర్వాదముండవలెనని నుడివిరి.

తరువాత యం.తిరుమలరావుగారు సత్యాగ్రహమునుగూర్చి చక్కని తెలుగుభాషయందు ముచ్చటించుచు గడచిన కాస నసభయందు కొందరుసభ్యులను నీలువిగ్రహమును ప్రస్తుతము దున్నులమునుంచి తొలగించవలసినదని తీర్మానముపెట్టగా మారోవల్ బ్యాంకు మొదలగువారు తీసివేయటకు వీలులేదని నుడివిరి. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నిరంకుశముగ పరిపాలించు నీలునతి కృతశక్తులను, నల్ల నిమాటలతో భారతీయుల పరిపాలించెదనని చెప్పి భారతీయులకు సౌఖ్యము నొసంగిన శ్రీనివాసయ్య మొదలగు రాణీలకును విగ్రహము నిర్మించినందున బ్రిటిషు ప్రభుత్వముయొక్క రాజనీతి బోధపడుటలేదని నుడువుచు ప్రజలందరు అట్టివిగ్రహమును తొలగించుటకు పాటుపడవలసినదని నుడివిరి.

శ్రీ శుద్ధానందస్వామిగారు మాట్లాడుచు ఇట్టి ఉద్యమములకు జరుపుటకు ప్రజలకు ప్రార్థనలు వహించియుండవలసినదని నుడువుచు ప్రార్థనలు పురికొల్పు పాటలనాడిరి.

అగ్రాసవాధిపతిగారు లేచి నీలువిగ్రహమును తీసివేయవలసినదని నెలలనుంచిపోరాటమును సలుపుచున్నారు. ఇందులో నెంతమంది విగ్రహమును జూచిరి. కొద్దిమందే చూచియున్నట్లు కనబడుచుచేత అందరను ఆ విగ్రహమును జూడవలసినది. సభాసభ్యులందరిచేయు నుపన్యాసకులకును, కాసనసభలో నుపసాదించు తీర్మానములను ప్రభుత్వమువారు లొంగి తీసివేయరు. మీరందరు నీలువిగ్రహమునుజూచిన మీదేశముయొక్క అత్యగ్రాహమునకు నష్టముకలిగెనని తలపకమానరు. నేను నిన్న అవిగ్రహమును కాంచినప్పుడు బ్రిటిషు ప్రభుత్వవిధానము అందిమిడి యున్నట్లు కనుపించినది.

ఆ విగ్రహము నిర్మించుటకు ప్రభుత్వపు ఉద్దేశ్యములే దుఃఖాలనిచ్చిరిగాని ప్రజలెవ్వరు నియ్యలేదు, నీలుప్రార్థనమైన గొప్పనేనాని అని అవిగ్రహముక్రింద చిత్రింపబడియున్నది. బిడ్డలను నరికివేయుట వలన ప్రార్థనకాలియా? అమాయకులగును నుభ్యులను, శ్రీలను సంహరించినందువల్ల ప్రార్థనకాలియా? పల్లెటూళ్లన్నియు కాలిచ్చి నచినాడు. ఇట్టివానివిగ్రహములను నిర్మించుటవల్ల హిందూదేశము అత్యగ్రాహమునకు నష్టమేగాకుండ ఇంగ్లాండుదేశమువారి అపఖ్యాతికిని కారణభూతమగుచున్నది. నీలువిగ్రహము యొక్కచేతియందున్న కత్తి కనాయినానికత్తి వలెనున్నది. ఇంగ్లీషువారును కత్తి వలన హిందూదేశమున రాజ్యమును స్థాపించి నారనిన కత్తి ఇదియేనా? ప్రభుత్వమువారి విగ్రహమును తీసివేయుటకు నిరాకరించినప్పుడీ నీలుచేసిన దురాగతములకు తాముసహించుచుంటిరా? అని ప్రభుత్వమువారు వారిఅనుచరులను అలోచించుకొనవలసిన విషయము. అవిగ్రహమునకైజూచిన నైలులకు పరాక్రమమును ప్రార్థనములేని కనాయినాడని తెలియును. అట్టివిగ్రహమును ప్రభుత్వమువారు తీసివేయక పోయిన యెడల మద్రాసు నందున్న ప్రజలు తమఅభిప్రాయమును బాగుగజెబుచువులేదు. ప్రజలందరికీకూడపర్యాయము ఆ విగ్రహము పోవలెనన్న తీసివేయబడదా? ఈభాగ్యమునకు తమిళనా

బి రా సో తో టి తో మి సా మా ను
ల ని మె ర గు గా పెట్టు కు నం డి .

మీకు వెలుతురు వుండుటకు ఒక దీపమును తీసిరి. ఆ దీపము మెరుగుగాను, చూచుటకు లందముగాను వుండుటవల్లకదా మీరు తీసిరి. పిల్లల సామానులను, రాగి సామానులను, "బిరాసో" తోటి తోమితే, వాటికి సులభముగా, అతిక సేగములో మెరుగువచ్చుటవల్ల, మెరుగువుండు సామానులకు నన్న మీరు "బిరాసో" పూసితే, అది ఎప్పుడున్ను మెరుగుగా వుండును.

BRASSO
METAL POLISH

"బి రా సో"

పాలిస్ ని పూ యం డి .

"బిరాసో" లో మృగము శ్రోత్య చేరలేదు. చేతితో తాకక చేయబడినది.

టినుండియు అంధ్రదేశమునుండియు యువకులు కావలెనా, మద్రాసునందులేరా? మద్రాసు చచ్చిపోయినదా? లేదు. మద్రాసు నందికను సూర్యమున్నది. మద్రాసు కాంగ్రెసు జరుగుటో పల ప్రజలుయూ ఉద్యమమును నిర్విఘ్నముగ నెరవేర్చి కృతకృత్యులగుదురుగాక! అందువల్ల మద్రాసు కాంగ్రెసునకువచ్చు సభ్యులందఱుమద్రాసునొక యాత్రిస్తానముగ పరిగణించెదరు. (ఈసమయమున ఒకకాగితమును ఉపన్యాసకుల కంఠజేయగా దీనిగూర్చి ముచ్చటించిరి)

ఈసమయము నీలువిగ్రహమును పాపచేయుటచేత వీనికి కలనమైనదిగను నేరి. అందునాకేమి ఆశ్చర్యములేదు. స్వతంత్రమునై పోరుసమయమున మనము మనప్రాణములపై నను త్యజించుటకు నిశ్చయములమై యుండవలెను. విగ్రహ విఘ్నము గ వ ర్చ మెం టు కు గా ని కార్వ లే మ న కు గా ని చెం ది యుం డ లే దు. ఇంగ్లీషువారి అత్రకారము నెదుర్చు ఎవరిది కానప్పుడు అందరికిని సమానమైన హక్కుకలదు. ఈదేశాభిమానులు డిపెన్డెన్సీస్టులకు నిరాకరించిరి. విగ్రహము కార్వలేమను దని కార్వలేమను ప్రాసిడింటును నిలిచి అడిగిరి గాని వారు తమది కానరిరి. అప్పటికిని విడువలేదు. ప్రజలకు ప్రభుత్వమునకు జరుగు యుద్ధములందు ప్రభుత్వమువారు తమ లోలనే మరచిపోవుదురు. వారికి గౌరవము నిలువజెట్టుటకు ప్రధానముగా పాటుపడుదురు. అందువల్ల తమకేమి నష్టములేదని తెలిసినను గౌరవముకొరకు అన్యాయముగ తమ జేసెదరు.

ప్రభుత్వమువారు విగ్రహమును ఉంచుటకే ప్రయత్నించిన ప్రజలు దానిని నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నించవలెను. ప్ర

జలు అత్యుత్సాహముతో దీనిని జరిపిన గవర్నమెంటువారికి కష్టము కలిగించినగాని వారు దీనిని తీసివేయరు. కనుక ప్రజలు చాల పట్టుదల కలిగియుండవలెను. ప్రజలయొక్క దేశాభిమానమునై నిట్టి ఉద్యమములు ఆధారపడియుండును. కనుక మద్రాసుపారు లీతరుణమును పోగొట్టుకోకుండుచుగాక. పట్టుదలతో పనిజేసిన ఇదివరకే విగ్రహము తీసివేయబడియుండేడిది. దానిని బాగుగ జరుపుటకై మనుష్యసహాయము ధనసహాయము కావలెను. మనుష్యసహాయము చేయలేనివారు ధనసహాయమునైన జేయవలసినది మనకు సానకాళిము లేకున్న కనుక ప్రజలందరు వలయునంతధనము నొసంగుటయే తలచుచున్నాను.

ఒకనిచే ధనము ఎక్కువ చేయబడెను. సభ ముగిసెను.

పురపాలకసంఘ బాధ్యతలు

బాధ్యతను గుర్తించువారు వధ్యులుగ నుండిరగదు

లాహోరు, నవంబరు 19:—లాహోరు కమిషనరు అధ్యక్షుడుగా ఏర్పరపబడిన కమిషను, కలరా వచ్చుచనిపోయిన ప్రజల మరణములకు పురపాలక సభ్యులు ఎంతవరకు బాధ్యులారా అలోచించి, కొందరు బాధ్యులని నూచించిరి. దానిమంత్రి వానిని పురపాలక సంఘమునలితము స్థానముల కాళిజేయమనిరి. నూతనవచ్చిలు జరుగును. గాని వారిలోకి మది ప్రొత్తగా ఎన్నుకొనబడినవారే. (ఆ. ప్రె.)

చిత్తూరులో తుపాను సూచనలు

యంబేలి యాశాం ఆశాం పున 15 రోజు వారిపూజ

వెనల. సుబ్బారాయుడు
అందుకో.,
సిల్కు-బట్టల వర్తకులు, పెద్దాపురం.
(తూర్పు గోదావరి జిల్లా)
కొల్లిగోపాళి అద్రును:—“సిల్కు”

జైలు ఉద్యోగియే ద్రోహియట
కలకత్తా, నవంబరు 21. — అగ్రపూరు కేంద్ర కారాగార
దలి ముద్రణాలయములో రోజుకి పనుగా పనిచేయు ముఠా
పురిపరిచారిత్రందరుగారిని చెదవచున్నారు. నగ్నకద్రోహము
రండులకులపాపమును గావించినందులకు పోలీసువా రాతని
నేరము మోపుచున్నారు. ఆతడు ముద్రణాలయమున హాజ
రైచేయుట నొకరులచితములకు బిల్లుచేయుట జీతములు
నతరువాత యెవరిజీతములు వారికిచ్చుట కూతనిపని. భాయ
పనివాండ్లు సెలవులో నున్నవలను నూతన పనివాండ్లకు
చేయుచున్నటులను బిల్లు చేయుచుమందెను. జీతములు రాగా
భాయపువారికిచ్చి మిగిలిన సొమ్మపహరించు మందెను. ఇట్లు
జేండు జరిగినతరువాత ఆజీబరు కనిపెట్టెను. ((ప్రీ పేసు))

నెల్లూరు మండల దుస్థితి

15 వ తేదీ ఉదయము మైశూరునుండి నెల్లూరువచ్చు బాటాదుమీద కొంతదూరము శ్రీయుత కొండా వెంకట స్వామి పంతులుగారితోను బెన్నెలకంటి రాఘవస్వామిగారి తోను కార్యక్రమము నిర్వహణ చేసుకొనుటకు మోటారుకా ర్లో ప్రయాణము చేసి, పల్లెపాడు వైపు కాలవ గట్టువద్ద గి, పల్లెపాడు గ్రామము చేరితిమి. అప్పట్ కలరాగలదని యింటిమి. పినాకినీరీతమున యుండిన సత్యాగ్రహశ్రమములో శ్రమశ్రుల వెంకట కృష్ణయ్యగారు కలశేషా యని చూచు యు ఆశ్రమములోనికి పోతిమి. ఆక్కడ వెంకటకృష్ణయ్య గారు లేరు. ఆశ్రమమంతయు యాత్రునైనది. పాకలు, వైద్య గాలు, ఖద్దరు కాలలు పూర్తిగా నేలగులినవి. రుస్తుం భవ నము వికృత కారముగానున్నది. మధ్యనన్న రెండు గజముల వావాదప్ప యిరు వైపునందు భవనపు పై భాగమంతయు ఢిలమైనది. ఒకగది గోడలు పడిపోయినవి. ఆశ్రమములోని వెట్టన్నియు ఒకటి రెండు తప్ప తక్కినన్నియు కొన్నితల్ల కిందయినవి; కొన్ని భూమిమీద ప్రాణాదారము పడినవి. వెట్టన్నియు చూడకుండగనే రుస్తుం భవనము ఎదుటనే నిలు రున, జబ్బులుగానున్నచాలవల్లెను దారిజాపునని ఆశ్రమ వాకరులనుకొరితిమి. వారిలో నొకడు మమ్ముకు చాలపల్లె లోనికి దీనుకొనిపోయెను. చాలపల్లె రెండు భాగములుగా యుండెను. కొత్త చాలపల్లెలో అప్పటికి జబ్బులులేవు. పాత చాలపల్లెలో జబ్బులుగానుండిన సుమారు 7 గురికి వెంట వెంటనే మందునిచ్చితిమి. వారిలో ఎక్కువ ఉద్యతముగానున్న వారెవరులేరు. గ్రామములోనికి వెళ్లి భోజనము చేసి చాల తీవ్రముగానున్నదని చెప్పిన 'నాగరాజాతోపు.' అనుగ్రామము నకు వెళ్లితిమి

నాగరాజాతోపులోనివారందరు కలనీకులగులు. గ్రా మములో సుమారు 40 యిండ్లకులోపుగానుండవచ్చును. ఇండ్ల న్నియు ఎగిరిపోయినవి. గోడలన్నియు నేలగులినవి. బజారుల న్నియు జలముతోను మురికితోను నిండియుండెను. వృక్షములు కూలుటవలన బజారులన్నియు అవరించిన ఆకంతయు కుళ్ళినది. బజారులు, ఒకరు యిద్దరు మరువల్లులు పోవుటకు మాత్రము సందుగలవి. ఈ గ్రామమునకు చుట్టు ప్రక్కల మా గాజీ ప్ర దేశములును నీళ్ళకు కలవు. కలరా వ్యాధితో బాధపడని యి ల్లు కనుపడుటలేదు. ప్రతివారను ఎంతయో భయముతోనూ డుకొనియుండిరి. మేము ప్రవేశించునప్పటికి 16 గురు గతించి యుండిరి. 11 మంది వ్యాధితిగిలియుండిరి. వ్యాధిగ్రస్తులును, వారికి ఉపచారము చేయువారను, ప్రతి యింటిలోని తక్కిన వారందరును, తమలో ప్రతి వానికిని మృత్యువు తప్పదని తెలు చుచూ ఒకరి తరువాత ఒకరు గతించుటకు సిద్ధముగానున్నట్లు గనవీరి. ప్రతివారి ముఖమునందు తీవ్రత్వముల కళపాడకట్టు చుండెను. జబ్బుగానున్నవారికి ఉపచారము చేయువారు చేయ లేక విసిగి వీరవచ్చును గతించెదరా, వారిని తామెప్పుడ నుసరించి కష్టముల బాపుకొనగలుగుదుమా యనుచింతతో వచ్చ యింకొక ఆలోచనలోలేరు. ఇతర గ్రామములవారెవరనూ ఆగ్రామమునకు వెచ్చుటకు పూర్తిగా మానివేసిరి. ఈ గ్రామ గులును వ్యాధిచే చింతాక్రాంతులై యితర గ్రామములకు పో వుటగాని యింకొక పనిని, జేయుటకుగారి కత్తి లేక యుండిరి. ఒక యింటిలో 7 గురు గతించిరి. 4 గురు మంచములమీదపడి యుండిరి. ఇంకొకరికి 2 మున్నగు చనిపోయిరి. మిగిలిన 2 రికి వ్యాధితిగిలెను. మేము జబ్బుగానున్నవారందరికి వెంటనే తిగిని రెండు సారులు మందు లిచ్చితిమి. మేము ఆక్కడ యుండిన మూడు నాలుగు గంటల కాలములో కొంతమందికి వ్యాధికిడిగా తగ్గినవి. ప్రజలలో కొద్దిగా తీవ్రము కలిగినది ఆ గ్రామములో మే మా రాత్రియుండుటకు యే మాత్ర ము వసతిలేనందునకు, సమీప గ్రామములోకూడ జబ్బుగానున్న దని మాకు తెలియుటచేతను ఆ రాత్రి 7-80 లకు నిడుమసలి గ్రామమును ప్రవేశించితిమి. ఆ రాత్రి ఎవరును నాగరాజా తోపునుండి మావద్దకు సరిగ్బట్టుకొనివాలేదు. నిరుముసలి గ్రా మములో మరునాడు స్వూరాలక్ష్మిపడియుండిన ఒకమాల మని పికిని యింకొక మాలవానికరి బొమ్మగమియగా వారిద్దరును తేలిరి. వెంటనే నాగరాజాతోపువచ్చి క్రిందిటి దినము మందు లిచ్చినవారి సీతికనుగొంటుమి. వారందరును మమ్ముజూడగనే ప్రసన్నుడనయిరి. క్రిందటి దినము వలె గుంపులు గుంపులుగా ఖాడియుండి ఏమియుతోచక నిర్విణ్ణులుగానుండుటమాని, కొం డెము పడిపోయిన యిండ్లను సర్దుకొనసాగిరి. 7 గురు చనిపో యి 4 గురు జబ్బుపడి మందులవలన తీవించిన యింటిలోను, యి ద్దరుకుమాల్లెను పోగొట్టుకొని మిగిలిన యిద్దరు పిల్లలకును జ బ్బు తగిలిన యింటిలోను చెరి యొక యావ్యమును మేము ఉచి తిముగా నిచ్చితిమి. ఎరునాని కొద్దిగా యిద్దరికి తలగా వారిద్దరికి మందుల నిచ్చితిమి. తల్లికి జబ్బురాగా అక్కడకు చున్నకుమారునికొకనికి ఒక ఆర్థరూపాయి నిచ్చితిమి. పల్లె పాడులో తింకియు సుమారుడును మరణించిగా దిక్కిలేని లిట్టికిని, 4 గురు, అడిగిల్లెకును ఒకరు పాపాయిచ్చితిమి. మంగళ

వటుంబమునకు ఒక ఆర్థరూపాయి యిచ్చి తిరిగి ఆశ్రమము పర్యవేందితిమి. పల్లెపాడులో 16,17 తారీఖులలో 4 గురికి తిగిని వీరిలో యిద్దరు మరణించిరి. వీరిలో ముగ్గురికి మే మావధముల నిచ్చితిమి. పల్లెపాడు చాలపల్లెలోనేగాక గ్రామ ములోకూడ యీ దినము కలరా ప్రవేశించినది. కొవ్వూరి తా లూకా దువ్వూరి గ్రామములోకూడ కలరా పూర్తిగా విజృం భించియున్నది. చాలపల్లెలోను అవువధము లిచ్చిన 22 మందిలో 4 మాత్రము యంతవరకు గతించిరి. తక్కినవారు పటి పులయి పున్నారు. తిరిగి బొమ్మగమిలను దీనుకొనిచాలంటి రలచ్చటికి వెళ్ళియున్నాడు. బుద్ధిరక్తిపాలెను చుట్టు పరీ క్కుల లేబూరి సుబ్బారామిరెడ్డిగారు చక్కని పనినిజేయుచు న్నారు. వారు యంతవరకు రు 650 లకు పొంగుచేసి బాధితలు కను దీవలకును సద్వినియోగము జేసియున్నారు.

నెల్లూరు, 18-11-27 } తాడేపల్లి వేణుగోపాలరావు.

ఒక నెల్లూరు సంగత్యభాషతో మాట్లాడు తెట్లు?

విష్ణుభట్ట దుర్గయ్యశర్మ రచించిన సంస్కృత బాల బోధిని గ్రంథములను చక్కగా చదివినవారు సంస్కృతభాష తో మాట్లాడ గలరు. ఇప్పుడు సంస్కృతబాలబోధిని గ్రంథ ముయొక్క మొదటి రెండు భాగములును సిద్ధముగా నున్నవి ఆరెండు పుస్తకముల వెల రు 0-9-0; రు 0-12-0 పోస్తు లెళ్ల లను పంపునో రిజిస్టర్లు బుక్కుపోస్తూ ఆరెండు పుస్తకము లును పంపబడును. వి. పి. గా పంపునో వృథాగా ఇంకను రు 0-4-0 వ్యయమగును.

చిరునామా:—వి. దుర్గయ్యశర్మ, పెద్దాపురము.

విజ్ఞప్తి

మహాశయులారా!

ఒక్కరిజిల్లా ఆలూరుతాలూకా శేనుకల్లు గ్రామమున నొక యున్నత ప్రధమపాఠశాలయున్నది అందు బాలబాలిక లకు 8 వ తరగతివరకు ఆంగ్లాద్రభాషలలో విద్య గరుపబడు చున్నది. విద్యార్థులు అనేకులు పాటపుస్తకముల నైన కొనబా లనంతటి దుర్లభదరిద్రావధ యందుండుటచే ఈ గ్రామమున దీనివిద్యార్థుల సహాయార్థమై (దీనివిద్యార్థినిధి) యొకటి స్థాపిం పబడినది విద్యాదానదక్షిణలకు మహాజనులందరు ఈ యుద్య ముంబునకు చేయూత నొసంగుట పరమధర్మము కనుక అందరు తోచిన మట్టుకు ద్రవ్యరూపక విరాళములచే సహాయముచేసి విద్యాదాన పుణ్యమునకు పాత్రులు సనివయముగ ప్రార్థింపు. శేనుకల్లు ఆలూరు } బుద్ధజనవిదేయుడు. తాలూకా బజ్జారి } ఎ. వి. రాఘవేంద్రరావు. జిల్లా 5-11-27 } ప్రధానో పాధ్యాయుడు,

శాశ్వతభోగఫలము

తమకము శక్త్యానుసారం యీ ఘండులో ద్రవ్యము సమ ర్పించినవారి సొమ్ము బ్యాంకిలో నిల్వవుంచి అందుచైన ఎచ్చే వడ్డీతో ప్రతినిత్యము ప్రసాదభోగం చేయించి అది శ్రీచారికి నివేదన చేసి యాత్రార్థమై వచ్చు భాగవత బృందమునకు విని యోగపర్చబడును. వెల కొంచము, ఫల మధికము.

ఇది శ్రీనివాం సర్వగురువారిచే శాంక్షిక పొంది రెండు సంవత్సరముల క్రిందట స్థాపించబడినది.

అసలు సొమ్ము దేవాలయ మూలధనముగా నిలవియుం డును. వడ్డీమాత్రం నిత్యభోగంక్రింద ఖర్చుబడును.

కాని భగవద్భక్తులైనవారు తమతమ శక్త్యానుసారం ద్రవ్యసహాయము చేయించ జేయుచున్నారు.

క్రి భద్రాచలం, } దేవలపల్లి కులశేఖరరావు, 8 11-10-27. } ఆమోక, వేమో భద్రాచలం.

మనసారచందిని

శ్రేయోగములకును, శ్రీల కుసుమవ్యాధులకును శ్రేష్ఠ మయినది. ఎరువు, తెలుపు, పసుపు, మొదలగు అంబు శిగరోగ ములను, శ్రీలకుసంభవింపి మనుమరోగములను నిర్మూలము గావించును. నీసా రు 1-8-0

దీనికి అనుపానముకై నందిని ఆత్మికు నుపయోగించుట ముఖ్యము. సందిని ఆత్మికు నీసా 1-కి రు 1-4-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

వి. పి. ఆంధ్రకో, అయుర్యుధిసమాజం-వెంజేపల్లి (నెల్లూరుజిల్లా)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ సవంబరునెల 22 తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు			
బియ్యముబస్తాలు			
కుసుమ తెనాలివి	,, రు 42, కలది రు	15 0 0	15 8 0
నెల్లూరివి	,, డిబ్బో	16 4 0	16 8 0
ధిల్లి	,, డిబ్బో	16 8 0	17 0 0
రాసులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	11 8 0	12 0 0
సువ్వలు	,,	20 0 0	22 0 0
2. ధాన్యముపప్పులు			
కందులు బస్తా 1-కి రు 205	,,	16 0 0	17 0 0
సెనగలు	,, డిబ్బో	18 12 0	14 4 0
పెసలు	,, డిబ్బో	16 0 0	17 8 0
మినుములు	,, డిబ్బో	17 0 0	19 0 0
ఉలము	,, రు 195	15 0 0	15 8 0
3. నూనెవస్తువులు			
నవ్వులనూనె బా 1-కి	,,	155 0 0	160 0 0
నయ్య మ 1-కి	,,	14 0 0	24 0 0
కొండాపురం వేరు సెనపప్పు బా 1-కి	,,	50 0 0	52 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	48 0 0	46 0 0
వేరు సెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 115 మి.కా నూనె	,,	112 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	,,	101 0 0	108 0 0
4. చిల్లరవస్తువులు			
చాయపకుపు బా 1-కి	,,	74 0 0	75 0 0
కూరపకుపు	,,	44 0 0	48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	,,	105 0 0	120 0 0
దనియాలు	,, బా 1-కి రు 140 మొదలు	147	వరకు
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముంపు 1-కి	,,	రు 40,45	
కాళహ స్తిపాయకట్టు	,,	50,55	
తెల్లము బా 1-కి	,,	రు 28 0 0	57 0 0
అస్కా చక్కెర బస్తా 1-కి	,,	28 14 0	29 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	21 0 0	49 0 0
5. ఇనుము			
పట్టారకం బా 1-కి	,,	29 8 0	80 0 0
చదరం	,,	24 0 0	80 0 0
రవుండు	,,	24 0 0	81 0 0
6. నూలు			
నెం 20 టెన్ని సిహం యాటి	,,	రు 7 10 0	
నెం 6 ,, కట్టారి	,,	4 14 0	
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 2 0	
నెం 60 ,, కారం టెన్ని	,,	10 6 0	
నెం 20 1/2 కాపురజీ	,,	7 2 0	
నెం 20 1/2 కెట్టెట్ట్రీలు	,,	7 8 0	
40 జమ్మర్కు 10 పా	,,	10 2 0	
నెం 44 సాంజో	,,	5 0 0	
నెం 4 టెన్ని మనీదు	,,	3 0 0	
7. దూది			
బోండావెన్న బాదన 1-కి	,,	రు 89,0 0	
8. లోహములు			
నెం 100 కులం 1-కి	,,	రు 61 8 0	రు 61 12 0
బంగారు కులం 1-కి	,,	21 0 0	21 2 0
సవరము 1-కి	,,	18 7 8	
ఇత్తడి బా 1-కి	,,	280 0 0	285 0 0
రాగి బా 1-కి	,,	252 0 0	254 0 0
రంగులు			
అతిశీలు స్వీట్లలాండు అలిబరయ్కో సింహం			
20 డిగ్రీలు పేపా 1-కి రు	,,	62 0 0	
,, నీలిరం 1 రు	,,	1 14 0	
,, 14 రకులు	,,	1 18 6	
,, 28 రకులు	,,	1 18 0	
,, 56 రకులు	,,	1 12 9	
,, 1 అందరు	,,	1 12 6	
డేర్మలు పాస్తా ప్లాస్త్ లెప్ ఆనగా (బర్మి-రెడ్డు)	,,	8 8 0	
కాంగో 8 వి	,,	1 0 8	
సవర 4 వి	,,	1 2 6	

జ్యోతిషకళాశాల.

6 మాసములలో జ్యోతిషశాస్త్రమునందలి జాతకభాగవంతయు, పాష్ట్యమాలకముగా పయముగా తనుయొట్టివస్త
నేనుండి, ప్రతివారము పూర్తిగా నేర్చుకొనవచ్చును. నెల 1 కి చందా రు 2 లు. 6 నెలలకు రు 12 లు. ఒక్కసారి
మరియుగా సామ్య పంపెడువారికి ఖైత్రం చందా రు 10 లు. మాపాఠశాలలో ఎప్పుడైనను చేరవచ్చును. నెల 1 కి
1 పుస్తకము చొప్పున 6 నెలలకు 1500 పేజీలు గల 8 పుస్తకములు పంపబడును. వలయువారికి పాఠశాలవిబంధనలు
ఈచిత్రముగా ముందు పంపబడును. జాతకఫలములకొరకై జ్యోతిషములకు వృధాగా ధనము ఖర్చుపెట్టుటకంటె పు
యముగా జ్యోతిషము నేర్చుకొనట మంచిదని నేను చెప్పనక్కరలేదు. పిమ్మట పాఠశాలకే తెలియును.

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, }
మార్కుగోదావరి జిల్లా. } ఆకల్ల వెంకటశాస్త్రి

ది ఆంధ్ర ఇన్స్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

ప్రధాన కార్యస్థానము:—మచిలీపట్నము. స్థాపితము 28-8-1925.

మ్యేజింగ్ డైరెక్టర్:—డాక్టరు కోకా ఆహ్లాబురావుగారు.

23 మాసములలో అద్భుతమైన ఫలితములు

ఇ-తినిగ్గు వచ్చిన భీమాదరఖాస్తుల విలువ రూ 15 లక్షలు పైగా

ఇ-తినిగ్గు జారీ చేయబడిన భీమాపట్టాలు విలువ రూ 10 లక్షలు పైగా

భీమా చేయదలచిన ఆంగ్లసోదరులారా. దూరపుకొండలు నునుపు

పై ఫలితములు గమనించి భారతదేశ వివిధ ప్రాంతములందు నివసించు ఆంగ్లసోదరులందరూ యీ ఆంధ్ర
సంస్థను ప్రోత్సహించుటగాక. వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను. పలుకుబడిగల మంచియేజంట్లు కావలెను.

ప్ర. 4130.

యర్రమిల్లి మంగయ్య, కార్యదర్శి.

అందమైన బాలికలందరూ దీనినే

ఉపయోగించు చున్నారు

2039

PEERLESS
ERASMIC
The Dainty SOAP

గోవులకాంత. } ఘనత } గోవులకాంతకు
పత్తరధర్మము } వహించిన } త్వరలో పత్తర
నడుపు. } శ్రీ గౌతమీ } విహించును

గోరక్షణసంఘవిజృంభి 4153

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న, శ్రీ గౌతమీ
గోరక్షణకరణాలయమునందు లోక కల్యాణ మొనర్చెడి, బిది
గోవుల భాదులకు, పశుసంరక్షకులకై మౌఖిక రక్షించి పో
షించుటకును, సంతాపకరమైనగోవుల బాపి; అపరద్యాపర
గోవులనునట్లనర్చుటకును, పశువుల సాహాయ్యముతో.
అపంఖ్యాకమున గోవుల భాదులగ్రాసనివాసములకు తగిన గో
వృక్షసమూహము గల లోబుపురపుష్కమున క్రయముపొంది యీ
సంఘము రిజిస్టరుచేయించియున్నాము.

ఈ యువ్యమునందు మహాగా జాలాది సామాన్యలవర
కు హిందూమూమ్మదీయూది సోదరీసోదరులు తమకైకానుసార
రము వేలు వందలు పదులు ఒకట్లాదిదవ్యము దయచేసి నుమా
రు 10 నెలలందు పట్టతవహించియున్నారు. లక్షలాదిదవ్య
ము వేనవేలపట్టాలు ఆత్మవశ్యకమైయున్నది. విరాళములు
సహజములు మున్నగునందాలు వెంటనే రాజమండ్రికి శ్రీ
గోతమీ గోరక్షణసంఘముకే పోస్టుద్వారా లేను సంపూ
ర్ణమైన యుద్ధముగో సామ్యపంపినతోడనే తిరుగుపాలో
గోతలకు అప్పు రసీదు యిచ్చుము. అంతర్యముబడును.

ఇట్లుశ్రీగోతమీగోరక్షణసంఘ ప్రధానకార్యదర్శి,
జేపనల్ల వెంకటాచార్యుని పు. రాజమండ్రి

పోగొట్టుకొనిన శక్తి

నూతన వైటల్ గ్లాండ్సు పిరిష్
నుగురించి ప్రత్యేకముగా ఒక్కొక్కరికి జవాబు లిచ్చుటకు కచ్చ
సాధ్యముని లోచుచున్నది. జర్మ
నీనుండి క్రొత్తపరకు మద్రాసు
నకు నవంబరు 25 వ తేదికి వచ్చు
నని తెలయుచున్నాము. ఉత్తర
ములు రూపస్యముగా నుంచబడును.

Dr. Strandgard's Secretary,
7, GRANT ROAD, BANGALORE.

పాఫ్ కుట్టుమిషనులు 3788

బజారులో వాని కన్నిటికంటెను దృఢమైనది.
రోఖు బేరము మాత్రమే. ప్రసిద్ధమైన వర్తకలకు
మాత్రము బాడుగకు యివ్వబడును. అన్ని విడి
కరములను, విడిభాగములను కూడ అమ్మ
బడును. జిల్లా ఏజంట్లుకూడ గావలెను

బెల్ ఆండు కో (లిమిటెడ్)

1/185 మాంట్యూరీ పురము.

AMRUTANJAN

BEST INDIAN PAIN BALM

Price Annas 10 only.

AMRUTANJAN DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది
నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించినది ఆంధ్రభాషా
సంప్రదాయము చరిత్రాత్మకముగా 15 పూర్వలాక్షణికములకు
ములలోను 160 పూర్వముహాకవుల ప్రయోగములలోను నులభ
తైలిని వివరింపబడినది. దీనికి శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగ
గారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు దివ్యమైన పీఠికవ్రాసిరి. నుమారు 60
మంది పండితులు సదభిప్రాయము లిచ్చిరి. అనేకపత్రికలు
ప్రశంసించినవి. భాషాస్వరూపము తెలిసి యానందించుటకు
దగిన యుత్తమగ్రంథము. 360 పుటలు 14 ప్రకరణములు 2
భాగములు. పోస్ట్ పేజీ కాక.

1-4-0

రెండు భాగములు కలిపిన వైండు.

1-8-0

ఉత్తరరామచరిత్ర భవభూతికృతికి సరసమైన
తెలుగు

0-12-0

ఆంధ్ర దేశరూపకము, రూపక, నాయక, రసాదుల
లక్షణములు చక్కగా వివరింపబడినవి.

0-8-0

కావలసినవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

4150

మేడూరి-(శ్రీ)రామమూర్తి,

ఇన్నీ కుపేట, రాజమండ్రి.

లిజరుకలనము

నుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీ కు త గ న ది
ఒ క టి గ ల దు
మామూలు 10 ఆర్. సేఫ్టి 100 పి.
సెల్ఫు-ఫిల్లింగు 40 ఏఫ్.

H.P. Co

LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P.O. BOX 237

3434

MADRAS.

4154 మీజాతకచక్రముయొక్క సకలు గాని శక్త పుట్టిన
తేదీ పరియైనకాలము తెలియబరచునొడల ఫలితములు వ్రా
యబడును. జాతకము పూర్తిగాదశాంత్యశీతో వ్రాయుటకు
15 రూపాయలును, 1 దశనిదశీతో వ్రాయుటకు 8 రూపాయ
లును, 1 సంవత్సరముకు 8 రూపాయలును తీసికొనబడును.
శ్రీ వెంకటేశ్వర జ్యోతిషనిలయము, బెజవాడ.

వనంతకుసుమాకరము

1

ఇది ఆశోగ్యమునుగోరు ప్రతిమానపుడు నేవింపతగినది.
ప్రమేహము, తుమ, బాంధువు, మాత్రవ్యాగులు, నాశమున
మంట, అంగు తీవ్రదాగము, పినినిగోగొట్టును. ఆశ్చర్యమైన
మైన రసాయ, నావధము. వెల తులం 1 కి రు 80-0-0.

అర్చనాదానకాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా,